

NOREGS OFFISIELLE STATISTIKK XII 84

JORDBRUKSSTATISTIKK 1961

Agricultural Statistics 1961

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO 1962

Noregs offisielle statistikk, rekkje XII

Norway's Official Statistics, series XII

Rekkje XII

Prenta 1962

- Nr. 64 Økonomisk utsyn over året 1961 *Economic survey*
- 65 Telegrafverket 2. halvår 1960 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 66 Lønnsstatistikk 1959 *Wage statistics*
- 67 Skattestatistikk 1959 *Tax statistics*
- 68 Stortingsvalget 1961 *Storting elections*
- 69 Ulykkestrygden for sjømenn 1957—1958 *Ulykkestrygden for fiskere 1957—1958*
Accident insurance for seamen Accident insurance for fishermen
- 70 Kredittmarkedstatistikk 1960 *Credit market statistics*
- 71 Norges kommunale finanser 1959—60 og 2. halvår 1960 *Municipal finances*
- 72 Elektrisitetsstatistikk 1960 *Electricity statistics*
- 73 Norges handel 1960 II *Foreign trade of Norway II*
- 74 Norges postverk 1961 *Statistique postale*
- 75 Forsikringsselskaper 1960 *Sociétés d'assurances*
- 76 Ulykkestrygden for industriarbeidere m. v. 1957—1958 *Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*
- 77 Samferdselsstatistikk 1961 I *Transport and communication statistics I*
- 78 Utensrikshandel 1961 I *External trade I*
- 79 Jordbrukssteljinga i Noreg 20. juni 1959 III Eige- og leigetilhøve, arbeidskraft m. m.
ved bruk med over 5 dekar jordbruksareal *Census of agriculture III Ownership and tenancy, labour force etc. on farms with more than 5 decares of agricultural land*
- 80 Lønnsstatistikk 1960 *Wage statistics*
- 81 Norges industri 1960 *Industrial production statistics*
- 82 Alkoholstatistikk 1961 *Alcohol statistics*
- 83 Syketrygden 1959 *Health insurance*
- 84 Jordbruksstatistikk 1961 *Agricultural statistics*

NOREGS OFFISIELLE STATISTIKK XII 84

JORDBRUKSSTATISTIKK 1961

Agricultural Statistics 1961

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1962

Utkomi før:

Representativ landbruksstelling 1923 VII nr. 117.

Landbruksareal og husdyrhald 1924 VII nr. 153, 1925 VII nr. 183, 1926 VIII nr. 28, 1927 VIII nr. 39, 1928 VIII nr. 77, 1930 VIII nr. 140, 1931 VIII nr. 166, 1932 VIII nr. 194, 1933 IX nr. 16, 1934 IX nr. 43, 1935 IX nr. 71, 1936 IX nr. 96.

Jordbruksstatistikk 1937 IX nr. 132, 1938 IX nr. 159, 1939—1944 X nr. 99, 1945 X nr. 117, 1946 X nr. 148, 1947 X nr. 161, 1948 X nr. 195, 1949 XI nr. 44, 1950 XI nr. 69, 1951 XI nr. 108, 1952 XI nr. 127, 1953 XI nr. 176, 1954 XI nr. 202, 1955 XI nr. 235, 1956 XI nr. 276, 1957 XI nr. 308, 1958 XI nr. 341, 1959 XII nr. 46, 1960 XII nr. 54.

Jordbruksstellingen i Norge 1949:

Første hefte. Arealet, husdyrhaldet m. v. XI nr. 40.

Andre » Eiendomsforholdene, arbeidsstyrken m. v. XI nr. 71.

Tredje » De naturlige jordbruksområder XI nr. 87.

Fjerde » Oversikt XI nr. 103.

Jordbrukssteljinga i Noreg 1959:

Første hefte. Areal, husdyrhald m. m. XII nr. 40.

Andre » Maskinar og reiskapar m. m. XII. nr. 53.

Tredje » Eige- og leigetilhøve, arbeidskraft m. m. XII nr. 79.

Også i 1907, 1917, 1929 og 1939 var det særskilde jordbrukssteljingar. Oppgåver over husdyrhald, utsæde m. m. vart henta inn saman med folketeljingane i 1835, 1845, 1855, 1865, 1875, 1890 og 1900. Ein viser også til Beretninger om amternes økonomiske tilstand (1827—1920).

Av statistiske publikasjonar som gjeld jordbruket, kan ein elles nemna meieristatistikken (årleg frå 1925) og veterinaerstatistikken (årleg frå 1889) og av særskilde etterrøknader:

Husdyrbruket. Produksjon 1927/28 VIII nr. 98.

» » 1946/47 XI nr. 24.

Svineholdet 3. april 1934 og 1933 IX nr. 38.

Pelsdyrtellingen 1. september 1934 IX nr. 65.

» » 1936 IX nr. 115.

» » 1946 X nr. 151.

Beitetellingen 1935 IX nr. 110.

Bureising med statsstøtte 1921—1936 X nr. 1.

Gårdbrukernes og småbrukernes formue og gjeld 1932/33 IX nr. 18.

Bøndenes bruttoformue og gjeld 1940, 1944 og 1946 X nr. 183.

Føreord

Dette heftet inneholdt resultata frå ei utvalstelling pr. 20. juni 1961. Omframt oppgåver over areal og husdyrhald vart det dette året også innhenta oppgåver over sædskifte, haustemåtar for slåtteng, føremål med planteproduksjonen og verde av planteproduksjon til sal og eige hushaldsbruk.

I heftet vil ein elles finna dei årlege oppgåver over avlingane i jordbruk og hagebruk, husdyrhaldet pr. 31. desember, kjøtkontroll, fjøskkontroll, løner i jordbruk og skogbruk og omsetnad og prisar på fast eigedom.

Som før om åra er det også eit oversyn over prisar på jordbruksprodukt og produksjonsmiddel m. v.

Konsulent Alfred Gustafson har stått for arbeidet med statistikken og har utarbeidd manuskriptet.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 25. juni 1962.

Signy Arctander

Arne L. Aaseth

Preface

This publication contains the results from a sample survey, June 20, 1961. In addition to the statistics on area and livestock, this year data were also collected on seed rotation, harvest practice for grass, crop production by use and value of crops for sale and home consumption.

This volume further contains statistics on agricultural and horticultural production, number of livestock numbers at December 31, slaughter control, milk account statistics, wages in agriculture and forestry, sale and prices of real estate.

As in previous years this volume also contains a survey of prices of agricultural products and means of production etc.

The statistics have been prepared under the supervision of Mr. Alfred Gustafson, who has also written the survey.

Central Bureau of Statistics, Oslo, June 25, 1962.

Signy Arctander

Arne L. Aaseth

Innhold

	Side
Oversyn.	
Det statistiske materialet	7
Samla areal i landet	7
Jord- og hagebruk	8
Jordbruksarealet	8
Nydyrkning	11
Avlingane i jordbruk og hagebruk	11
Husdyrhaldet	18
Talet på husdyr	18
Husdyrprodukta	22
Driftsmiddel	30
Prisar på landbruksprodukt og produksjonsmiddel m. v.	34
Løner i jordbruk og skogbruk	45
Prisar på faste eigedomar	48
Omlaup og sædskifte. Planteproduksjon	52
Tabellar.	
I. Landarealet etter bruken	67
II. Bruka etter jordbruksarealet. Jordbrukssteljinga 20. juni 1959	67
III. Jordbruksarealet 1961	68
IV. Talet på husdyr 20. juni 1961	70
V. Avlinga i jordbruket 1961	72
VI. Avlinga i hagebruket 1961	76
VII. Oppgåver frå fjøskontroll-laga	78
VIII. Løner i jordbruk og skogbruk	79
IX. Sal av faste eigedomar	80
X. Medelprisar pr. skyldmark	81
XI. Åker, hage og slåtteng på dyrka jord. Sædskifte i korndyrkinga	82
XII. Eng til slått. Alder og haustemåtar	86
XIII. Planteproduksjonen. Føremål og verde	88
Vedlegg.	
Skjema	90

Contents

	Page
General survey.	
The statistical material	7
The total area	7
Agriculture and horticulture	8
Agricultural area	8
New cultivation.....	11
Production, agricultural and horticultural	11
Livestock	18
Number of domestic animals	18
Production	22
Means of production	30
Prices of agricultural products, means of production etc.	34
Wages in agriculture and forestry	45
Prices of real estate	48
Rotation of cropland and grassland. Crop production	52
 Tables.	
I. Total area by use	67
II. Number of holdings by size of agricultural area	67
III. Agricultural area 1961.	68
IV. Number of domestic animals at June 20, 1961	70
V. Agricultural crops 1961	72
VI. Horticultural crops 1961	76
VII. Mills account associations	78
VIII. Wages in agriculture and forestry	79
IX. Sale of real estate	80
X. Average value of «Skyldmark» (unit for previous land taxation)	81
XI. Area under crops and grass. Seed rotation on grain area	82
XII. Area under grass, by age and harvest practice	86
XIII. Crop production, by use and value	88
 Appendix.	
Questionnaire	90

Oversyn

Det statistiske materialet

Utvalsteljinga for jordbruket pr. 20. juni 1961 vart halden etter liknande retningsliner som teljingane i åra 1950—1958 og 1960.

Teljinga femna om lag 20 000 bruk med over 5 dekar jordbruksareal. I utvalet var alle herad og bruksklassar representerte i høve til talet på bruk ved den fullstendige jordbrukssteljinga i 1959. Innan kvar bruksklasse var brukta tekne ut tilfeldig, men såleis at bruk som var med i utvalet for 1950—1958, ikkje kom med i utvalet for 1960 og 1961.

For bruk med over 5 dekar jordbruksareal vart det utrekna totaltal for dei einskilde fylke på grunnlag av dei relative endringane i areal- og husdyrhald frå 1959 til 1961. Det vart gjort tillegg for bruk på inntil 5 dekar.

Utvalsteljing for husdyrhaldet pr. 31. desember 1961 vart halden på same måte som ved førre årsskifte. Teljinga femna vel 2 prosent av bruk med over 5 dekar jordbruksareal. På grunnlag av dette materialet vart det utrekna totaltal for heile riket.

Avlingsstatistikken for jordbruksvokstrane byggjer på oppgåver frå jordstyra. For hagebruket byggjer utrekningane på oppgåver frå fylkesgartnarane.

Kwart år frå og med driftsåret 1915—16 er det innhenta oppgåver over lønene i jordbruket. Oppgåvene vert innhenta på spørjeskjema, som i januar vert sende til fire gardbrukarar i quart herad.

Byrået sin årlege statistikk over omsetnad av fast eigedom byggjer på tinglysing av heimelsoverføringa.

I samband med oppgåvene over areal og husdyrhald i 1961 vart det innhenta oppgåver vedrørande planteproduksjonen. Dette er nærmere omtala i særskilt kapittel.

Samla areal i landet

Tabell 1 gjev eit oversyn over samla areal i landet etter oppgåver frå skogbrukssteljinga i 1957 og jordbrukssteljinga i 1959 og ymse andre kjelder. Tabell I bak i boka syner desse tala fylkesvis.

Tabell 1. Samla areal i landet.

	Areal i km ²	Prosent
Fulldyrka jord	8 393,34	2,6
Natureng og overflatedyrka jord	1 908,32	0,6
I alt jordbruksareal	10 301,66	3,2
Produktiv skog (lauvskog over barskoggrensa er med)	70 257,55	21,7
Hagemark og utslåtter	7 501,66	2,3
Myr under skoggrensa	21 128,67	6,5
Anna areal under skoggrensa	47 191,60	14,5
I alt under skoggrensa	156 381,14	48,2
Areal over skoggrensa	152 367,50	47,1
Landareal i alt	308 748,64	95,3
Ferskvatn	15 277,44	4,7
Totalareal	324 026,08	100,0

Jord- og hagebruk

Jordbruksarealet.

Tabell 2 gjev eit oversyn over areaala i 1949 og 1955—1961, og tabell 3 syner meir detaljerte oppgåver for 1961 i høve til 1959 og 1960. Tabell 4 syner åker-areaala fylkesvis i 1961 samanlikna med 1959 og 1960, og tabell III bak i boka syner areaala i 1961 i dei einskilde fylke. Tabell II syner talet på bruk etter storleiken på jordbruksarealet i 1959.

Kornarealet auka med 2,4 prosent frå 1960 til 1961. Det var auke for kveite og bygg, men nedgang for dei andre kornslaga. Det var også nedgang i arealet av poteter og rotvokstrar. Samla areal av åker og hage gjekk ned med vel 13 000 dekar eller 0,4 prosent.

Det var nedgang i arealet av natureng og overflatedyrka eng til slått, men arealet av fulldyrka eng auka. Samla areal av fulldyrka jord auka med knapt 94 000 dekar eller 1,1 prosent.

Tabell 2. Bruken av arealet. 1000 dekar.

År	Korn og erter	Grøn-för	Poteter	Rot-vokst-rar	Grøn-saker	Annan åker og hage	Åker og hage i alt	Eng til slått ¹	Kultur-beite
1949 ²	1 520	164	582	154	43	238	2 701	5 962	1 414
1955	1 913	112	561	156	60	294	3 096	5 392	1 633
1956	1 993	109	581	156	65	286	3 190	5 318	1 616
1957	2 126	119	552	152	59	278	3 286	5 231	1 622
1958	2 120	118	534	158	56	317	3 303	5 190	1 651
1959 ³	2 182	114	553	152	55	423	3 479	5 067	1 562
1960 ³	2 230	97	568	161	52	401	3 509	5 059	1 567
1961 ³	2 283	91	533	159	55	375	3 496	5 015	1 527

¹ Seterlykkjer og utslåtter 1949—1958 ikkje rekna med. ² 1949—1958: Bygdene, med Aker og Jeløy. ³ Bygder og byar.

Tabell 3. Bruken av arealet i 1961 samanlikna med 1959 og 1960.

	Areal i dekar			Endring 1959—1961		Endring 1960—1961	
	1959	1960	1961	I dekar	I pct.	I dekar	I pct.
Kveite	92 555	91 441	96 816	+ 4 261	+ 4,6	+ 5 375	+ 5,9
Rug	10 831	14 483	9 059	- 1 772	- 16,4	- 5 424	- 37,5
Bygg	1 409 303	1 449 409	1 536 033	+ 126 730	+ 9,0	+ 86 624	+ 6,0
Havre	647 043	651 892	620 619	- 26 424	- 4,1	- 31 273	- 4,8
Blandkorn	20 263	20 747	18 673	- 1 590	- 7,8	- 2 074	- 10,0
Erter	1 685	1 813	1 324	- 361	- 21,4	- 489	- 27,0
Korn og erter i alt	2 181 680	2 229 785	2 282 524	+ 100 844	+ 4,6	+ 52 739	+ 2,4
Grønförder	114 109	97 084	90 748	- 23 361	- 20,5	- 6 336	- 6,5
Poteter	552 478	567 852	533 096	- 19 382	- 3,5	- 34 756	- 6,1
Förnepe	35 382	35 744	34 175	- 1 207	- 3,4	- 1 569	- 4,4
Kålrot	81 514	84 145	82 584	+ 1 070	+ 1,3	- 1 561	- 1,9
Förbete	13 799	16 119	16 930	+ 3 131	+ 22,7	+ 811	+ 5,0
Förmergkål	21 114	25 268	25 799	+ 4 685	+ 22,2	+ 531	+ 2,1
Rotvokstrar og förmergkål i alt..	151 809	161 276	159 488	+ 7 679	+ 5,1	- 1 788	- 1,1
Grønsaker	54 485	52 008	54 754	+ 269	+ 0,5	+ 2 746	+ 5,3
Jordbær	8 706						
Bringebær	4 392						
Andre vokstrar på åker og i hage	316 091						
Brakk	95 023	77 362	79 266	- 15 757	- 16,6	+ 1 904	+ 2,5
Åker og hageareal i alt	3 478 773	3 508 950	3 495 605	+ 16 832	+ 0,5	- 13 345	- 0,4
Eng til slått:							
Fulldyrka	4 303 025	4 317 289	4 368 782	+ 65 757	+ 1,5	+ 51 493	+ 1,2
Natureng og overflatedyrka...	763 496	742 011	646 309	- 117 187	- 15,3	- 95 702	- 12,9
Kulturbeteit:							
Fulldyrka	560 786	565 347	585 776	+ 24 990	+ 4,5	+ 20 429	+ 3,6
Natureng og overflatedyrka...	1 001 119	1 001 148	940 987	- 60 132	- 6,0	- 60 161	- 6,0
Eng, ikkje nytta:							
Fulldyrka	50 753	49 857	84 866	+ 34 113	+ 67,2	+ 35 009	+ 70,2
Natureng og overflatedyrka...	143 709	147 456	181 670	+ 37 961	+ 26,4	+ 34 214	+ 23,2
Jordbruksareal i alt	10 301 661	10 332 058	10 303 995	+ 2 334		- 28 063	- 0,3
Dyrka jord i alt	8 393 337	8 441 443	8 535 029	+ 141 692	+ 1,7	+ 93 586	+ 1,1

Tabell 4. Åker- og hageareal i 1961 i høve til 1959 og 1960.

	Korn og erter	Poteter	Rot- vokstrar	Annan åker og hage	Åker og hage i alt
a) Relative tal. 1959 = 100.					
Østfold	106,9	93,4	117,8	94,8	104,9
Akershus og Oslo	100,7	92,3	112,6	92,9	99,2
Hedmark	105,8	95,8	108,2	65,8	100,1
Oppland	103,8	98,6	100,6	87,7	100,9
Buskerud	100,9	96,9	107,8	88,7	98,2
Vestfold	107,3	95,4	102,9	95,8	103,9
Telemark	114,3	103,7	102,0	83,1	102,8
Aust-Agder	118,4	103,5	126,1	102,1	108,8
Vest-Agder	108,4	102,4	115,4	99,4	103,9
Rogaland	107,7	94,4	95,9	90,4	99,1
Hordaland og Bergen	102,4	96,6	127,5	92,5	96,1
Sogn og Fjordane	104,1	99,0	94,5	88,1	93,7
Møre og Romsdal	97,3	97,3	91,4	90,6	94,7
Sør-Trøndelag	97,5	99,1	95,0	92,5	97,0
Nord-Trøndelag	107,4	95,2	104,1	89,7	103,8
Nordland	104,9	96,4	121,4	90,2	95,5
Troms	47,6	91,0	142,5	51,0	73,6
Finnmark	—	121,2	237,5	46,8	62,9
I alt	104,6	96,5	105,1	87,8	100,5
b) Relative tal. 1960 = 100.					
Østfold	102,3	88,2	100,4	101,8	101,0
Akershus og Oslo	100,1	85,5	95,9	97,6	98,2
Hedmark	104,4	93,0	99,6	72,6	99,5
Oppland	103,4	91,4	100,5	93,8	100,0
Buskerud	100,2	89,7	100,6	95,9	98,4
Vestfold	101,7	89,3	94,3	98,8	99,4
Telemark	106,9	98,6	96,8	90,1	100,6
Aust-Agder	112,6	94,0	111,4	110,5	106,3
Vest-Agder	101,7	98,0	105,9	103,9	101,8
Rogaland	106,0	96,1	95,9	97,3	100,3
Hordaland og Bergen	105,2	98,0	129,0	91,1	95,9
Sogn og Fjordane	98,3	98,0	99,7	89,3	94,0
Møre og Romsdal	96,4	103,1	83,8	89,0	94,9
Sør-Trøndelag	98,2	99,2	98,0	103,3	98,9
Nord-Trøndelag	103,8	96,6	104,0	100,5	102,3
Nordland	110,7	97,6	126,3	109,9	104,0
Troms	97,4	90,2	152,5	90,6	90,9
Finnmark	—	109,9	182,7	77,1	88,5
I alt	102,4	93,9	98,9	94,6	99,6

Nydyrkning.

Etter at tilskotsvilkåra vart brigda i 1952, har nydyrkning med statsstønad auka mykje.

Det er og gjevi stønad til grøfting av dyrka jord, og i dei seinare åra har det vori mykje overflatedyrking med stønad, der slik dyrking er meir tenleg enn fulldyrking.

Tabell 5 gjev eit oversyn over areal dyrka og grøfta med stønad frå 1955. Tabell 6 syner tala for kvart fylke dei siste åra.

Tabell 5. Dyrking og grøfting med statstilskot. Dekar.

	Fulldyrka	Overflatedyrka	Grøfting av tidlegare dyrka jord
1955.....	60 911	28 187	90 376
1956.....	73 784	28 492	93 108
1957.....	77 992	28 986	76 410
1958.....	81 393	27 082	90 160
1959.....	100 131	25 727	91 610
1960.....	88 716	25 219	68 763
1961.....	78 328	22 285	71 910

Tabell 6. Dyrking og grøfting med statstilskot. Fylkesvis. Dekar.

	Fulldyrka		Overflatedyrka		Grøfting av tidlegare dyrka jord	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Ostfold	652	439	46	54	12 476	13 843
Akershus.....	2 114	1 094	13	38	8 475	6 020
Hedmark	7 537	6 972	159	170	6 283	6 473
Oppland	10 895	9 991	851	563	2 470	3 323
Buskerud	2 037	1 856	380	577	3 017	3 141
Vestfold	491	737	7	6	5 972	9 182
Telemark	1 129	836	224	222	3 176	3 249
Aust-Agder.....	852	657	139	144	1 210	955
Vest-Agder	1 229	1 394	418	574	860	806
Rogaland	4 513	4 442	3 897	3 364	2 551	1 986
Hordaland	4 035	3 730	3 983	4 275	1 147	1 083
Sogn og Fjordane .	3 648	3 138	2 907	1 976	452	341
More og Romsdal .	7 279	6 599	1 867	2 026	2 397	2 221
Sør-Trøndelag	6 670	7 788	1 564	1 026	3 947	4 606
Nord-Trøndelag ..	8 793	8 010	1 137	759	6 979	7 683
Nordland	10 708	9 253	4 383	4 314	5 110	5 427
Troms	7 455	6 669	3 042	2 111	1 379	1 251
Finnmark	8 679	4 723	202	86	862	320
I alt.....	88 716	78 328	25 219	22 285	68 763	71 910

Avlingane i jordbruk og hagebruk.

Ved utgangen av kvar månad i tida fra mai til september sender landbruksdirektøren ut meldingar om vokstertilhøva og avlingsvонene for jordbruks- og hagebruksvokstrane. Ved utgangen av september vert det gjort ei førebels utrekning av avlingsmengdene. I sume år med sein haust er dette gjort ved utgangen av oktober.

Byrået reknar ut dei endelege avlingsmengdene for jordbruksvokstrane etter oppgåver frå jordstyra. For hagebruket byggjer utrekningane på oppgåver frå fylkesgartnarane.

Jordbruket.

Tabell 7 gjev eit oversyn over avlingane sidan 1955, og tabell 8 gjev meir detaljerte oppgåver for 1961. Tabell V bak i boka syner avlingane fylkesvis i 1961.

Tabell 7. Avlinga i jordbruket. 1000 tonn.

År	Kveite	Rug	Bygg	Havre	Korn og erter i alt ¹	Grønför	Poteter	Rotvokstrar	Høy i alt	Halm	Føreininger i alt ²
1955....	31,8	1,3	209,5	114,0	362	50	981	597	2 444	402	1 718
1956....	55,9	2,5	297,4	182,3	545	60	1 392	724	2 859	667	2 230
1957....	30,0	1,3	315,6	135,7	487	66	1 010	677	3 062	623	2 163
1958....	16,8	1,0	340,1	127,2	489	62	1 202	744	2 752	584	2 081
1959....	19,9	2,3	304,4	117,5	448	57	1 071	673	2 753	408	1 959
1960....	22,9	3,7	399,5	173,2	606	54	1 247	836	3 034	662	2 338
1961....	27,4	2,8	427,7	173,6	637	48	1 222	850	2 936	652	2 322

¹ Blandkorn og erter til mogning rekna med. ² Millionar f.e. Ved omrekninga til føreininger har ein rekna: 1 f.e. = 1 kg kveite, rug, bygg og erter, 1,2 kg havre, 1,1 kg blandkorn, 4,5 kg poteter, 9 kg kålrot, fôrbete og fôrmergkål, 12 kg fôrnepe, 2,5 kg høy, 4,1 kg halm og 2,5 kg tørt grønför. Desse omrekningsfaktorane er nytta for alle år, utan omsyn til kvaliteten av avlinga. Beita er ikkje med i den avlingsmengda som tabellen syner. I 1949 vart det rekna med om lag 850 mill. føreininger frå beite. Ein reknar med at talet har minka til om lag 700 mill. i dei seinaste åra.

Tabell 8. Avlinga i jordbruket i 1961.

	Areal Dekar	Avling		Prosent av eit medelsår ¹	Kvalitet ²
		Kg pr. dekar	Tonn		
Kveite	96 816	283	27 407	105	3,6
Rug	9 059	304	2 754	111	3,8
Bygg	1 536 033	278	427 666	103	3,8
Havre	620 619	280	173 651	105	3,6
Blandkorn	18 673	281	5 253	104	3,7
Erter	1 324	245	324	104	3,5
Korn og erter i alt	2 282 524	279	637 055	104	—
Poteter	533 096	2 293	1 222 186	98	3,4
Fôrnepe	34 175	4 829	165 013	95	4,0
Kålrot	82 584	5 551	458 403	107	3,8
Fôrbete	16 930	4 304	72 858	76	4,0
Fôrmergkål	25 799	5 967	153 937	104	4,3
Grønför (tørt)	90 748	527	47 839	98	3,8
Høy frå eng på fulldyrka jord	4 368 782	617	2 694 143	101	3,8
Høy frå natureng og overflatedyrka jord	646 309	374	241 613	99	3,6
Halm	2 282 524	286	652 161	98	3,6
I alt 1000 f.e.			2 321 618	101	

¹ Nemminga «medelsår» gjeld den avlingsmengd ein reknar med å få i eit vanleg godt år, når det ikkje er noko særleg som skiplar avlingsvonnene. Det er berre høyet som gjennom ei lengre årekke kjem opp i om lag 100 prosent av medelsårsavling. For åkervokstrane ligg medelsprosentane for åra etter 1900 mellom 88 og 92, og for samla avling på 95 prosent.

² Kvalitetsgradering: 5 = sær god, 4 = mykje god, 3 = god, 2 = mindre god, 1 = dårlig.

I 1961 vart det tidleg vår sønnafjells, men både i Trøndelag og Nord-Noreg kom våronna i gang seinare enn vanleg. I første halvdel av juni var det varmt og drivande vær over heile landet, men fra midten av månaden vart det kjølegare med mykje regn, særlig på Vestlandet og i Trøndelag. Det var stort sett lægre temperatur enn normalt også i juli og august, og vekslande nedbør. I september var det pent vær på Austlandet og i Agder. Elles i landet var det framleis mykje regn og gråvær. Oktober var mild, med store nedbørsmengder sønnafjells, medan Trøndelag og Nord-Noreg hadde fint haustvær.

Samla avling av korn og erter, poteter, rotvokstrar og stråfôr i 1961 vart utrekna til 2 322 mill. føreiningar mot 2 338 mill. i 1960. Utbytet av beita er ikke rekna med. Avlinga i 1961 svarar til 101 prosent av eit medelsår, mot 103 prosent i 1960. Av di utrekninga i føreiningar er gjort med faste omrekningstal, syner desse tala samla avlingsvolum rekna som dyrefôr. Det verkelege fôrverdet vil veksla med kvaliteten, som gjennomgående var noko betre enn året før, når ein ser landet under eitt.

Samla avling av korn og erter til mogning var i alt 637 000 tonn i 1961 mot 606 000 tonn året før. Avlinga pr. dekar var 279 kg, utrekna til 104 prosent av

Tabell 9. Avling pr. dekar.

	Kveite	Rug	Bygg	Havre	Bland-korn	Pote-ter	För-nepe	Kål-rot	Høy frå		F.e. pr. dekar hausta areal
									eng på dyrka jord	natur- eng ¹	
a.											
									Avling i kg pr. dekar.		
1955—59	216	226	233	215	224	2 032	4 397	4 220	555	343	248
1955	174	197	207	167	193	1 748	4 139	3 498	473	291	209
1956	269	270	274	275	288	2 395	4 237	4 683	563	343	271
1957	213	230	233	224	239	1 830	4 466	4 314	611	374	262
1958	211	221	234	225	231	2 249	4 375	4 623	554	340	254
1959	215	214	216	182	170	1 938	4 766	3 983	574	368	243
1960	251	255	276	266	277	2 196	4 903	5 111	634	398	288
1961	283	304	278	280	281	2 293	4 829	5 551	617	374	287
b.											
									Avling i prosent av medelsår.		
1955—59	86	90	87	83	84	88	89	88	95	95	91
1955	73	83	80	67	71	77	84	74	81	83	79
1956	108	111	103	108	108	104	86	99	98	96	101
1957	85	95	87	86	88	80	90	91	106	104	96
1958	83	86	88	86	87	98	89	96	94	93	92
1959	81	81	79	70	65	83	94	79	97	98	87
1960	98	95	103	101	104	95	97	104	105	104	103
1961	105	111	103	105	104	98	95	107	101	99	101
c.											
									Utrekna medelsårsavl i kg pr. dekar.		
1955	237	242	259	249	274	2 278	4 911	4 761	583	353	266
1956	248	250	267	253	267	2 303	4 918	4 720	575	357	269
1957	251	250	269	260	272	2 298	4 991	4 747	578	361	272
1958	252	255	267	261	267	2 295	4 936	4 825	591	366	275
1959	267	263	273	260	264	2 343	5 082	5 031	594	374	278
1960	257	267	268	263	267	2 305	5 033	4 934	602	382	280
1961	269	275	271	268	270	2 348	5 085	5 190	610	377	285

¹ Seterlykkjer og utslætter ikke rekna med.

ein medelsår, mot 272 kg og 102 prosent i 1960. Bygget gav 103 prosent av eit medelsår og ei samla avling på 428 000 tonn. Havren gav 105 prosent av eit medelsår og 174 000 tonn i alt. Kveiteavlinga gav 105 prosent av eit medelsår og var i alt 27 000 tonn. Kornavlingane var gjennomgåande best på Austlandet. Elles i landet vart både mengd og kvalitet sette noko tilbake på grunn av kjøleg og regnfullt vær.

Potetavlinga i 1961 var 1 222 000 tonn, mot 1 247 000 tonn året før. Avlinga pr. dekar var 2 293 kg, som svarar til 98 prosent av eit medelsår, mot 2 196 kg og 95 prosent året før. Austlandet fekk relativt best avling også av poteter, medan Vestlandet, og då særleg Rogaland, fekk avlingane sterkt redusert. Det var åtak av tørr-røte av vekslande styrke over det meste av landet.

Rotvokstrar og fôrmergkål gav ei samla avling på 850 000 tonn i 1961 mot 836 000 tonn året før. Kålrota slo særleg godt til og gav 107 prosent av eit medelsår. Fôrmergkål gav og over medelsårsavling, medan fôrnepe og fôrbete ikkje gav full medelsårsavling.

Samla høyavling var 2 936 000 tonn i 1961 mot 3 034 000 tonn året før. På fulldyrka jord var avlinga pr. dekar 617 kg, utrekna til 101 prosent av eit medelsår, mot 634 kg og 105 prosent i 1960. Både mengd og kvalitet var relativt best på Austlandet, i Agder og i Troms og Finnmark, medan avlingsmengda og særleg kvalitetene vart sett tilbake på Vestlandet og i Trøndelag. Både grønfôr og halm gav knapt medelsårsavling.

Beitene var medels gode over det meste av landet. Håavlingane vart gjennomgåande under medels.

Tabell 9 gjev eit oversyn over avlingane dei siste åra pr. dekar og i prosent av eit medelsår. Betra dyrkingsteknikk har ført til større avlingar og auka krav til eit medelsår. Medelsårsavlinga ligg noko høgre enn gjennomsnittsavlinga for ei årrekke, men gjev elles eit godt bilet av utviklinga, av di medelsåret er lite påverka av dei årlege skifte i vokstertilhøve og avlingsmengd.

Hagebruket.

I frukthagane var det ujamn blomstring og til dels därleg vær under blomstringa i 1961. For eple, og då særleg for vinterfrukt, var kartsetjinga mindre god, men det var god vokster og farging utover hausten, særleg i dei beste frukt-distrikta. Avlingane varierte sterkt etter distrikt og sort, og eple gav i alt berre 66 prosent av eit medelsår. Pærane gav betre avling på Vestlandet enn på Austlandet, men gav i alt berre om lag 41 prosent av eit medelsår. Plomene slo stort sett godt til og gav medelsårsavling for landet under eitt. Kirsebær og morellar vart skadde av regnvær under mogningen.

Samla fruktavling i 1961 vart utrekna til 75 000 tonn eller 68 prosent av eit medelsår, mot 128 000 tonn eller 119 prosent i 1960.

Avlinga av hagebær vart utrekna til 29 000 tonn, mot 31 000 tonn i 1960. Det var rips og stikkelsbær som slo best til, med 96 og 98 prosent av medelsårsavling.

Grønsakene hadde stort sett gode vokstervilkår, og dei fleste grønsakene på friland gav gode avlingar, til dels langt over medelsårsavling. Grønsaker dyrka under glas vart til dels sette noko tilbake.

Hovudkulturane av grønsaker på friland gav ei samla avling på 124 000 tonn, eller 106 prosent av eit medelsår. Samla avling av kulturane under glas var

11 000 tonn, eller 97 prosent av eit medelsår. Grønsaker i mindre kulturar (reddik, salat m. v.) og på små areal (kjøkenhagar m. v.) kjem i tillegg.

Fra 1960 vart utrekningsmåten for hagebruksvokstrane endra. Medelsårsavlinga pr. dyrkingseining vert no rekna ut på grunnlag av oppgåver over årsavlinga pr. eining i kg og i prosent av medelsår, på liknande måte som for jordbruksvokstrane. For frukt og bær og sume grønsakslag syntes utrekninga i 1960 og 1961 noko høgre medelsårsavlingar enn dei som var fastsette etter skjøn for åra 1950—1959. For sume grønsakslag, mellom anna kål, syntes denne utrekningsmåten ei mindre medelsårsavling i 1960 enn før. Fra 1960 vert kålavlinga rekna ut særskilt for dei ymse kålslag.

Tabell 10 gjev eit oversyn over hagebruksavlingane dei siste åra, og tabell 11 gjev meir detaljerte oppgåver for 1961. Tabell VI bak i boka gjev fylkestal for 1961. Tabell 12 syner medelsårsavling pr. dyrkingseining.

Tabell 10. Avlinga i hagebruket. Tonn.

År	Frukt	Hagebær	Grønsaker ¹
1955	67 428	22 496	109 825
1956	94 913	28 381	144 644
1957	64 711	29 940	134 015
1958	96 040	27 832	127 469
1959	98 121	28 984	120 424
1960	128 396	30 838	124 243
1961	74 849	28 787	134 526

¹ Hovudkulturar på friland og under glas.

Tabell 11. Avlinga i hagebruket i 1961.

	Talet på einingar	Avling		Prosent av eit medelsår
		Kg. pr. eining	Tonn	
Sommareple ¹	726 000 tre	15,3	11 089	72
Vintereple	2 603 000 »	14,4	37 387	64
Eple i alt	3 329 000 tre	14,6	48 476	66
Pærer	472 000 »	10,5	4 944	41
Plomer	1 067 000 »	16,6	17 772	100
Kirsebær og morellar	394 000 »	9,3	3 657	61
Frukt i alt	5 262 000 tre		74 849	68
Rips.....	1 848 000 buskar	5,8	10 679	96
Stikkelsbær	1 154 000 »	4,4	5 101	98
Solbær	2 787 000 »	3,1	6 969	91
	5 789 000 buskar			
Jordbær	7 609 dekar	533	4 056	90
Bringebær.....	4 218 »	470	1 982	92
Hagebær i alt.....			28 787	94
Blomkål	5 942 dekar	1 576	9 361	115
Sommar- og haustkål	4 767 »	2 569	12 249	106
Vinterkvitkål	10 454 »	3 904	40 812	108
Annan kål	862 »	1 012	872	112
Kål i alt	22 025 »	2 874	63 294	109
Gulrot	14 031 »	3 046	42 736	100
Bønner	854 »	742	634	99
Hageerter	154 »	690	106	106
Hageerter, konserves	6 594 »	465	3 097	123
Purre	953 »	2 642	2 518	108
Selleri	602 »	1 667	1 003	104
Raudbeter	887 »	1 934	1 716	103
Matlauk	2 376 »	2 617	6 216	111
Rabarbra	263 »	3 999	1 051	100
Agurkar på friland	1 922 »	588	1 130	104
Tomatar på friland	53 »	1 034	56	100
Sum grønsaker på friland	50 714 dekar		123 557	106
Agurkar under glas	169 000 m ²	17,6	2 971	90
Tomatar under glas	689 000 »	11,6	7 998	100
Sum grønsaker under glas	858 000 m ²		10 969	97
Grønsaker i alt ²			134 526	

¹ Hausteple, som før 1959 vart tekne med under «sommar- og hausteple», er frå 1959 rekna som tidlege vintereple. ² Grønsaker i småkulturar og kjøkenhagar er ikkje rekna med.

Tabell 12. Medelsårsavling i kg pr. dyrkingseining.
Utrekna gjennomsnitt for heile landet.

	Eining	1938	1949	1950 —1959 ¹	1960	1961
Sommareple	Tre	..	215,3	220,0	21,4	21,2
Vinterøple	»	..	15,5	20,0	22,3	22,5
Eple i alt	»	14,6	15,4	20,0	22,1	21,9
Pærer	»	14,2	15,1	22,0	23,6	25,7
Plomer	»	12,9	14,2	16,0	18,1	16,6
Kirsebær, sot-, sur-	»	10,0	10,0	12,0	14,9	15,2
Rips	Busk	4,5	5,0	6,0	6,5	6,1
Stikkelsbær	»	2,7	2,7	4,0	4,9	4,5
Solbær	»	2,0	3,1	3,0	3,7	3,4
Jordbær	Dekar	429,0	485,0	500,0	593,0	592,0
Bringebær	»	440,0	457,0	450,0	548,0	513,0
Blomkål	»	..	..	..	1 226,0	1 374,0
Sommar- og haustkål	»	..	..	..	2 381,0	2 431,0
Vinterkål	»	..	..	..	3 677,0	3 610,0
Annan kål	»	..	..	..	899,0	907,0
Kål i alt	»	2 937,0	3 125,0	3 200,0	2 639,0	2 646,0
Gulrot	»	2 287,0	2 539,0	2 800,0	2 832,0	3 050,0
Bønner	»	473,0	632,0	650,0	750,0	751,0
Hageerter	»	548,0	621,0	650,0	597,0	651,0
Hageerter, konserves ³	»	..	..	..	368,0	382,0
Purre	»	1 922,0	2 092,0	2 500,0	2 236,0	2 448,0
Selleri	»	1 182,0	1 419,0	1 500,0	1 473,0	1 598,0
Persillerot	»	1 029,0	1 118,0	1 200,0	—	—
Raudbeter	»	2 194,0	..	..	1 818,0	1 882,0
Neper	»	1 865,0	..	..	..	..
Matlauk	»	..	..	2 000,0	2 341,0	2 355,0
Rabarbra	»	3 840,0	3 689,0	4 000,0	3 721,0	3 999,0
Agurkar på friland	»	364,0	436,0	500,0	522,0	565,0
Tomatar på friland	»	852,0	985,0	1 000,0	1 000,0	1 038,0
Andre grønsaker på friland	»	486,0	..	..	..	..
Agurkar under glas	m ²	12,2	12,4	15,0	15,3	19,6
Tomatar under glas	»	9,6	9,9	12,0	11,5	11,6

¹ Fastsett for perioden. ² Sommar- og haustøple. ³ Treskt avling.

Husdyrhaldet

Talet på husdyr.

Tabell 13 gjev eit oversyn over husdyrhaldet frå 1949 til 1961, og tabell 14 syner meir detaljerte oppgåver for 1961 i høve til året før og basisåret 1959. Tabell 15 syner dyrealaet fylkesvis i 1961 samanlikna med 1959 og 1960. Tabell IV bak i boka syner husdyrhaldet i fylka i 1961.

Talet på hest gjekk siste året ned med 6 800 eller 6,3 prosent. Det var sterk nedgang i aldersgruppa 3—16 år, medan det var auke i aldersgruppa 1 og 2 år og over 17 år.

Talet på storfe auka siste året med knapt 5 prosent, og det var størst auke for storfe under 1 år. Talet på kyr var om lag som året før. Det var noko nedgang for kyr på Austlandet og i Agder, men auke elles i landet.

I saue- og geitehaldet var det liten endring i høve til året før.

Svinehaldet pr. 20. juni 1961 var 8,5 prosent større enn på same tid året før. Det var auke både for smågris, slaktesvin og alesvin.

Talet på vaksne høner gjekk siste året ned med om lag 6 prosent, medan talet på kjuklingar auka med 11 prosent.

Tabell 13. Talet på husdyr.

	Hestar	Storfe		Sauer	Geiter	Svin	Vaksne høns
		i alt	Kyr				
1949	198 266	1 224 133	769 251	1 735 623	146 594	418 840	3 710 906
1955	150 342	1 171 280	658 154	1 921 897	115 557	464 004	3 482 101
1956	142 247	1 111 812	639 639	1 825 908	110 378	506 597	3 954 212
1957	133 015	1 103 218	629 817	1 820 865	109 918	459 270	3 837 475
1958 ¹	125 782	1 116 211	622 178	1 809 544	106 014	423 032	3 476 616
1959 ²	116 815	1 104 482	597 476	1 806 036	100 894	475 063	3 039 164
1960 ²	108 551	1 128 688	603 240	1 842 086	101 384	492 232	3 108 408
1961 ²	101 751	1 180 297	604 404	1 855 022	102 067	534 077	3 2 924 448

¹ Inntil 1958: Bygdene, med Aker og Jeløy. ² Bygder og byar. ³ Høner.

Tabell 14. Husdyrhaldet i 1961 samanlikna med 1959 og 1960.

	Husdyrhaldet 20. juni			Endring 1959—1961		Endring 1960—1961	
	1959	1960	1961	I tal	I pct.	I tal	I pct.
Hestar:							
Under 1 år (føl)	2 957	2 670	2 587	—	370	— 12,5	— 83 — 3,1
1 og 2 år	3 784	4 264	4 574	+	790	+ 20,9	+ 310 + 7,3
3 og 4 år	4 099						
5—16 år	69 245	65 637	55 747	—	17 597	— 24,0	— 9 890 — 15,1
17 år og meir	36 730	35 980	38 843	+	2 113	+ 5,8	+ 2 863 + 8,0
I alt.....	116 815	108 551	101 751	—	15 064	— 12,9	— 6 800 — 6,3
Storfe:							
Spekalvar(under 1 mnd.)	20 571	24 706	26 395	+	5 824	+ 28,3	+ 1 689 + 6,8
Kalvar (1 mnd.—1 år) ..	303 197	309 883	357 981	+	54 784	+ 18,1	+ 48 098 + 15,5
Oksar { 1—2 år	43 018	46 924	52 562	+	9 544	+ 22,2	+ 5 638 + 12,0
over 2 år	3 330	4 996	4 422	+	1 092	+ 32,8	— 574 — 11,5
Kviger (ikkje hatt kalv)	136 890	138 939	134 533	—	2 357	— 1,7	— 4 406 — 3,2
Kyr (hatt kalv)	597 476	603 240	604 404	+	6 928	+ 1,2	+ 1 164 + 0,2
I alt.....	1 104 482	1 128 688	1 180 297	+	75 815	+ 6,9	+ 51 609 + 4,6
Sauer:							
Under 1 år (lam)	945 227	966 932	978 476	+	33 249	+ 3,5	+ 11 544 + 1,2
Over 1 år	860 809	875 154	876 546	+	15 737	+ 1,8	+ 1 392 + 0,2
I alt.....	1 806 036	1 842 086	1 855 022	+	48 986	+ 2,7	+ 12 936 + 0,7
Geiter:							
Under 1 år (kje)	25 162	24 976	24 102	—	1 060	— 4,2	— 874 — 3,5
Over 1 år	75 732	76 408	77 965	+	2 233	+ 2,9	+ 1 557 + 2,0
I alt.....	100 894	101 384	102 067	+	1 173	+ 1,2	+ 683 + 0,7
Svin:							
Under 6 mndr.....	393 122	400 768	438 797	+	45 675	+ 11,6	+ 38 029 + 9,5
Over 6 mndr. { slaktesvin	19 253	21 757	22 995	+	3 742	+ 19,4	+ 1 238 + 5,7
alsrånar.....	2 653	3 074	3 085	+	432	+ 16,3	+ 11 + 0,4
alspurker	60 035	66 633	69 200	+	9 165	+ 15,3	+ 2 567 + 3,9
I alt.....	475 063	492 232	534 077	+	59 014	+ 12,4	+ 41 845 + 8,5
Vaksne høner	3 010 537	3 108 408	2 924 448	—	86 089	— 2,9	— 183 960 — 5,9
Hønekjuklingar	2 272 613	1 760 521	1 960 860	—	311 753	— 13,7	+ 200 339 + 11,4

Tabell 15. Husdyrhaldet i 1961 i høve til 1959 og 1960.

	Hestar	Storfe	Mjølke-kyr	Sauer	Geiter	Svin	Vaksne høner
a) Relative tal. 1959 = 100.							
Østfold	85,5	98,0	93,1	83,2	60,0	129,2	103,2
Akershus og Oslo	80,4	96,4	94,3	94,6	31,4	107,5	98,0
Hedmark	84,1	102,8	97,6	99,5	116,2	99,0	104,8
Oppland	91,1	101,2	97,1	102,9	89,7	105,5	89,3
Buskerud	89,1	96,9	93,8	102,2	99,7	104,9	99,6
Vestfold	84,8	96,3	90,5	87,5	63,6	102,9	118,1
Telemark	91,6	94,0	90,7	99,2	114,7	106,0	95,9
Aust-Agder	94,0	98,8	92,8	98,2	27,9	109,4	93,4
Vest-Agder	85,8	108,3	100,0	104,2	50,8	139,3	75,3
Rogaland	90,2	115,4	107,7	105,4	104,9	116,7	89,3
Hordaland og Bergen	92,1	113,5	104,2	101,2	82,9	111,6	96,3
Sogn og Fjordane	86,6	111,6	104,0	104,6	95,2	110,8	91,1
Møre og Romsdal	83,8	112,8	104,9	98,1	112,5	142,0	95,6
Sør-Trøndelag	90,2	110,4	103,6	103,9	87,9	119,9	104,6
Nord-Trøndelag	83,8	110,6	105,7	95,1	91,6	128,7	91,0
Nordland	85,5	109,1	105,1	105,9	109,3	88,6	101,0
Troms	82,9	106,6	105,1	106,7	113,7	73,4	83,3
Finnmark	77,8	111,6	111,8	96,8	122,7	118,5	203,7
I alt.....	87,1	106,9	101,2	102,7	101,2	112,4	97,1
b) Relative tal. 1960 = 100.							
Østfold	91,6	100,7	96,0	103,9	100,0	119,2	97,0
Akershus og Oslo	89,2	100,6	97,7	99,7	31,4	108,3	93,3
Hedmark	92,6	104,8	101,0	99,2	106,7	104,2	98,9
Oppland	97,7	104,2	99,7	106,9	98,3	108,1	90,5
Buskerud	95,5	103,1	99,4	107,1	117,5	105,4	94,5
Vestfold	90,4	102,1	95,3	96,7	100,0	106,5	100,4
Telemark	99,3	99,7	95,4	100,7	118,1	111,4	96,7
Aust-Agder	97,3	101,3	95,7	101,3	27,9	104,5	91,2
Vest-Agder	93,8	106,9	100,9	100,7	50,8	119,0	66,8
Rogaland	94,0	107,5	102,8	101,3	92,8	104,4	89,2
Hordaland og Bergen	95,7	106,8	100,3	99,2	84,3	105,6	91,2
Sogn og Fjordane	90,9	106,6	101,4	100,9	93,7	113,5	101,9
Møre og Romsdal	91,9	106,4	101,1	97,1	104,8	122,5	98,1
Sør-Trøndelag	96,0	105,0	100,7	102,2	79,3	106,0	100,4
Nord-Trøndelag	91,2	103,8	101,3	94,7	99,1	111,8	94,5
Nordland	95,7	103,7	100,6	102,4	110,8	100,2	102,5
Troms	91,2	103,5	101,5	100,9	106,9	94,7	89,7
Finnmark	84,8	103,9	100,4	92,8	174,4	111,4	153,9
I alt.....	93,7	104,6	100,2	100,7	100,7	108,5	94,1

Fra 1953 har det vori årleg husdyrteljing ved årsskiftet og. Desse teljingane femnar 2 prosent av bruk med over 5 dekar jordbruksareal.

Tabell 16 syner buskapen ved årsskiftet i høve til buskapen om sommaren.

Tabell 17 gjev eit oversyn over utrekna dyretal 20. juni og 31. desember dei siste åra.

Sesongendringane i husdyrhaldet frå 20. juni til 31. desember var i 1961 stort sett som før om åra, men det var relativt stor auke i talet på høner.

Jamført med desember 1960 gjekk hestehaldet attende med om lag 5 000. Talet på storfe auka med 24 000. Det var fleire storfe under 1 år, men knapt så mange kviger og kyr som i 1960. Det var elles auke frå året før både for sauher, svin og høner.

Tabell 16. Vinterbuskap i prosent av sommarbuskap.

	Hestar	Storfe		Sauer	Geiter	Svin	Vaksne høns
		i alt	Kyr				
31/12 1955	95,9	91,1	97,0	50,3	72,5	88,3	128,7
31/12 1956	96,9	95,3	98,8	52,5	81,7	83,0	115,5
31/12 1957	96,1	96,7	99,2	53,5	80,8	86,7	110,3
31/12 1958	95,7	95,0	97,4	52,7	78,8	85,3	112,8
31/12 1959	94,4	97,4	98,7	52,0	86,8	93,5	118,9
31/12 1960	93,1	98,7	98,4	52,4	81,8	93,3	113,2
31/12 1961	94,7	96,4	97,7	52,8	79,9	92,6	128,8

Tabell 17. Sommar- og vinterbuskap. 1 000 stk.

	1957		1958		1959		1960		1961	
	20. juni	31. des.								
Hestar i alt	133	128	126	120	117	110	109	101	102	96
Storfe:										
Under 1 år ...	285	258	296	260	324	307	335	328	384	355
Oksar over 1 år	50	48	54	51	46	44	52	55	57	57
Kviger.....	138	137	144	143	137	135	139	138	135	136
Kyr	630	625	622	606	597	590	603	593	604	590
I alt storfe....	1 103	1 068	1 116	1 060	1 104	1 076	1 129	1 114	1 180	1 138
Sauer og lam....	1 821	974	1 810	954	1 806	939	1 842	966	1 855	979
Geiter og kje ...	110	89	106	84	101	88	101	83	102	82
Svin:										
Under 4 mndr.	257	236	229	198	1412	1376	1422	1395	462	419
Slaktesvin over 4 mndr.	142	102	137	103						
Alesvin over 4 mndr.	60	61	57	60	263	268	270	264	72	75
I alt svin	459	399	423	361	475	444	492	459	534	494
Vaksne høns ³ ..	3 837	4 232	3 477	3 922	3 011	3 580	3 108	3 518	2 924	3 767

¹ I alt under 6 mndr. og slaktesvin over 6 mndr. ² Alesvin over 6 mndr. ³ Høner frå 1959.

Tabell 18 gjev eit oversyn over talet på pelsdyr etter tidlegare teljingar og overslag. Desse tala kan ikkje jamførast med oppgåvene frå jordbrukssteljingane.

Tabell 18. Talet på pelsdyr.

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
1949.....	124 000	88 000	10 000	85 000
1955.....	24 000	80 000	1 000	500 000
1956.....	14 000	51 000	600	715 000
1957.....	5 500	38 000	350	780 000
1958.....	3 500	52 000	150	800 000
1959.....	3 300	80 000	125	950 000
1960.....	3 300	127 000	100	1 240 000
1961.....	3 000	154 000	..	1 390 000

Husdyrprodukta.

I samband med utvalsteljinga i 1960 vart det innhenta oppgåver for utrekning av husdyrprodukta. Liknande teljingar vart haldne i åra 1928, 1947, 1950 og 1955.

For tidlegare år er det gjort ymse overslag over produksjonen, på grunnlag av husdyrtal og overslag over slaktevekter og avdrått av mjølk og egg pr. dyr.

Tabell 19 gjev eit oversyn over husdyrproduksjonen etter desse utrekningane og dei seinare teljingane, og tabell 20 syner produksjonen i dei einskilde fylka i 1959—60.

Tabell 19. Husdyrproduksjon. Tonn.

	Kjøt ¹	Flesk	Kummjølk	Geitmjølk	Egg	I alt kjøtverde ²
1900.....	36 500	23 500	885 000	25 800	7 138	380 731
1907.....	38 698	31 000	1 038 448	26 930	6 756	445 616
1917.....	44 120	24 000	1 137 040	23 676	9 240	473 410
1927—28.....	55 275	30 904	1 189 500	28 660	16 925	521 100
1939—40.....	64 226	37 674	1 522 363	32 132	21 007	655 342
1946—47.....	49 053	26 589	1 333 851	19 870	9 816	546 662
1949—50.....	54 066	42 628	1 609 024	21 120	26 665	682 881
1954—55.....	63 034	49 924	1 547 562	19 741	27 959	683 886
1959—60.....	69 947	52 597	1 575 050	21 832	32 470	708 673

¹ Hest, storfe, sau og geit. ² Desse omrekningstala er nytta: 1 kg kjøt = 1 kg kjøtverde, 1 kg flesk = 1,60 kg kjøtverde, 1 kg mjølk = 0,33 kg kjøtverde, 1 kg egg = 0,85 kg kjøtverde.

Dei siste 10 åra har det vori auke i produksjonen av flesk og egg og nokon auke i kjøtproduksjonen, medan mjølkeproduksjonen stort sett har haldi seg på same nivå. Dette gjeld landet under eitt, men for dei einskilde landsluter og bruksklassar har utviklinga vori svært ulik for dei ymse produkt.

Samla produksjon utrekna i kjøtverde auka dei siste 10 åra med 3,8 prosent. Produksjonen gjekk ned på Austlandet og i Agder med om lag 11 prosent under eitt, men auka elles i landet med vel 20 prosent. Auken var særleg stor i Finnmark og Rogaland. Det siste fylket hadde 13 prosent av samla produksjon i landet i 1959—60.

Ein syner elles til «Jordbruksstatistikk 1960», der produksjonsteljinga i 1960 er utførleg omtala.

Tabell 20. Husdyrproduksjonen 1959—60.

	Kjøt					Flesk	Mjølk		Egg	I alt kjøt- verde ¹
	Hest	Stor- fe	Sau	Geit	Sum		Ku- mjølk	Geit- mjølk		
Tonn										
Østfold	34	2 808	13	—	2 855	4 800	95 520	—	3 636	45 148
Akershus og Oslo.....	42	2 668	80	—	2 790	5 450	105 245	14	2 792	48 619
Hedmark	24	4 140	827	40	5 031	5 753	136 908	2 689	2 260	62 224
Oppland	82	4 622	1 039	49	5 792	5 773	142 146	4 115	1 311	64 409
Buskerud	13	1 720	521	6	2 260	1 542	58 434	377	1 313	25 250
Vestfold	13	1 812	37	—	1 862	2 966	50 891	—	2 230	25 297
Telemark	17	1 311	340	7	1 675	1 739	42 012	507	1 222	19 527
Aust-Agder.....	1	699	260	—	958	776	23 191	14	637	10 399
Vest-Agder	4	1 220	367	1	1 592	681	39 861	16	1 028	16 715
Rogaland	77	5 840	2 858	20	8 795	11 109	192 311	498	8 424	97 356
Hordaland og Bergen.....	41	2 844	1 861	33	4 779	2 200	97 176	756	1 796	42 144
Sogn og Fjordane	70	3 257	1 777	83	5 187	1 497	84 575	3 681	595	37 213
Møre og Romsdal	45	3 727	1 317	51	5 140	1 521	112 371	1 776	1 170	46 237
Sør-Trøndelag	43	4 881	1 103	9	6 036	2 199	120 111	409	919	50 107
Nord-Trøndelag	26	4 632	721	20	5 399	3 883	112 578	1 177	1 385	50 328
Nordland	16	3 919	1 774	24	5 733	573	90 548	1 711	1 047	37 986
Troms	2	1 859	1 227	45	3 133	103	56 349	4 013	507	23 648
Finnmark	7	532	389	2	930	32	14 823	79	198	6 066
I alt.....	555	52 491	16 511	390	69 947	52 597	1 575 050	21 832	32 470	708 673

	Relative tal									
	Østfold	6,1	5,4	0,1	—	4,1	9,1	6,1		
Akershus og Oslo	7,6	5,1	0,5	—	4,0	10,4	6,7	0,1	8,6	6,9
Hedmark	4,3	7,9	5,0	10,2	7,2	10,9	8,7	12,3	7,0	8,8
Oppland	14,8	8,8	6,3	12,6	8,3	11,0	9,0	18,8	4,0	9,1
Buskerud	2,3	3,3	3,1	1,5	3,2	2,9	3,7	1,7	4,0	3,6
Vestfold	2,3	3,5	0,2	—	2,7	5,6	3,2	—	6,9	3,6
Telemark	3,1	2,5	2,0	1,8	2,4	3,3	2,7	2,3	3,8	2,7
Aust-Agder.....	0,2	1,3	1,6	—	1,4	1,5	1,5	0,1	2,0	1,5
Vest-Agder	0,7	2,3	2,2	0,3	2,3	1,3	2,5	0,1	3,2	2,3
Rogaland	13,9	11,1	17,3	5,1	12,6	21,1	12,2	2,3	25,9	13,7
Hordaland og Bergen.....	7,4	5,4	11,3	8,5	6,8	4,2	6,2	3,4	5,5	5,9
Sogn og Fjordane	12,6	6,2	10,8	21,3	7,4	2,8	5,4	16,9	1,8	5,2
Møre og Romsdal	8,1	7,1	8,0	13,1	7,3	2,9	7,1	8,1	3,6	6,5
Sør-Trøndelag	7,7	9,3	6,7	2,3	8,6	4,2	7,6	1,9	2,8	7,1
Nord-Trøndelag	4,7	8,8	4,4	5,1	7,7	7,4	7,1	5,4	4,3	7,1
Nordland	2,9	7,5	10,7	6,2	8,2	1,1	5,8	7,8	3,2	5,4
Troms	0,4	3,5	7,4	11,5	4,5	0,2	3,6	18,4	1,6	3,3
Finnmark	1,3	1,0	2,4	0,5	1,3	0,1	0,9	0,4	0,6	0,9
I alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Sjå tabell 19, note 2.

I samband med totalrekneskapen for jordbruket set Budsjett nemnda for jordbruket opp mengdene av husdyrprodukt på ein noko annan måte. Produksjonsteljingane og oppgåver over omsetnaden av husdyrprodukt er lagde til grunn for utrekningane. Utrekninga gjeld heile jordbruksnæringa og gjeld for kalenderåret. Også på andre måtar skil desse utrekningane seg ut frå dei som ligg til grunn for tabell 19. Difor kan ein ikkje utan vidare jamføra oppgåvene. For kjøt og flesk syner såleis tala for Budsjett nemnda kva som er teki ut frå buskapen som slakt, medan tala frå produksjonsteljingane syner produksjonen som «tilvokster», der det er teki omsyn til auke og nedgang i buskapen.

Tabell 21 syner mengdene av husdyrprodukt etter totalrekneskapen.

Tabell 21. Sal, heimeforbruk og fôr (nettoproduksjon) etter totalrekneskapen for jordbruket. Reviderte tal. Tonn.

	Kjøt					Flesk	Mjølk		Egg	Fjørfe- slakt	Ull
	Hest	Storfekjøt og kalv	Sau og lam	Geit og kje	I alt		Kumjølk	Geit- mjølk			
1955	2 288	55 466	16 395	437	74 586	49 522	1 495 000	22 100	29 542	3 195	3 517
1956	2 683	48 138	14 600	383	65 804	52 428	1 541 000	22 800	31 312	4 891	3 835
1957	2 634	49 886	14 400	391	67 311	50 938	1 566 000	23 100	29 848	4 519	3 842
1958	2 250	50 020	14 000	371	66 641	46 445	1 514 000	20 200	28 707	4 336	3 905
1959	2 436	50 361	13 700	345	66 842	49 249	1 537 000	20 900	31 680	4 153	14 394
1960	2 389	50 400	14 030	342	67 161	54 668	1 614 000	21 100	33 077	3 886	14 645
1961 ²	2 539	55 758	13 849	343	72 489	56 080	1 622 000	20 400	31 350	3 841	14 071

¹ Nytt utrekningsgrunnlag frå 1959. ² Førebels oppgåve.

Førebels oppgåve for 1961 syner stor auke i produksjonen av storfekjøt og nokon auke også for flesk og kumjølk, medan eggproduksjonen gjekk noko ned.

Utanom slakt av dei vanlege husdyra reknar totalrekneskapen med ca. 1 000 tonn kjøt av tamrein og ca. 90 tonn kaninkjøt pr. år. Samla produksjon av kjøt og flesk, medrekna fjørfe, tamrein og kaninar var såleis 126 800 tonn i 1960.

Om produksjon av pelsskinn sjå side 29.

Meieridrifta.

Årsstatistikken over meieridrifta i landet vert gjeven ut årleg i publikasjonen «Meieribruk i Noreg». Byrået samlar og inn oppgåver for kvar månad over innevegen mjølkemengd, produksjon og lager m. v. ved meieria. Månadsstatistikken vert prenta etter kvart i Statistisk ukehefte.

Tabellane 22, 23 og 24 gjev eit oversyn over meieridrifta etter årsstatistikken og månadsrapportane.

Tabell 22. Oversyn over meieridrifta.

	Innvegen mjølkeh- mengd Tonn	Produsert i alt. Tonn						Netto- vinning i øre pr. kg mjølk
		Smør	Mager ost	Feit ost	Kasein	Geit- og fløyte- mysost	Mager mysost og prim	
1949.....	890 569	10 716	1 759	9 486	3 303	8 621	1 419	46,73
1955.....	1 060 699	10 517	1 223	16 079	4 681	11 497	398	63,11
1956.....	1 136 120	12 487	1 201	19 641	5 415	11 954	455	71,52
1957.....	1 196 717	15 655	1 014	18 502	5 858	11 484	459	71,87
1958.....	1 184 632	13 422	1 176	21 695	4 877	13 367	663	73,25
1959.....	1 235 057	14' 870	1 387	23 730	5 616	12 698	685	76,89
1960.....	1 321 540	18 069	1 127	24 769	5 936	12 657	827	76,37
1961 ¹	1 331 960	16 973	1 261	25 342	4 623	12 488	838	..

¹ Etter månadsrapportane.

Tabell 23. Innvegen mjølkemengd for kvar måned. Tonn.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1949	57232	56310	69726	81259	95681	95055	82939	78179	69433	63435	60376	65463
1959	86998	84347	103174	122995	138772	141751	121358	104714	90331	81766	79546	88012
1960	91639	97699	117905	137089	152617	143463	123299	113335	95412	84234	80813	88073
1961	93933	92375	115261	135966	153829	147170	128467	112075	96142	84353	83340	89049

Etter månadsrapportane var den innvegne mjølkemengd i 1961 i alt 1 331 960 tonn, eller knapt 0,5 prosent meir enn i 1960.

For dei einskilde mjølkesentralar var den innvegne mjølkemengda i 1961 i høve til året før: Østlandets 101 prosent, Telemark 99 prosent, Aust-Agder 97 prosent, Vest-Agder 96 prosent, Vestlandske 99 prosent, Møre og Romsdal 100 prosent, Trøndelag 102 prosent og Nord-Norges 104 prosent.

Tabell 24. Produksjon av smør og ost ved meieria
i dei einskilde månader. Tonn.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Smør												
1949	708	559	818	1 243	1 595	1 610	1 250	817	699	509	474	446
1959	852	804	1 085	1 631	2 151	2 422	1 707	1 162	928	701	703	772
1960	1 074	1 059	1 576	2 208	2 692	2 600	1 879	1 450	998	684	684	688
1961	976	949	1 320	2 247	2 558	2 647	1 859	1 343	1 001	685	704	684
Kvit ost												
1949	578	477	758	1 233	1 435	1 513	1 229	1 037	824	652	553	659
1959	1 398	1 393	1 911	2 721	2 971	3 274	2 792	2 278	2 049	1 613	1 336	1 356
1960	1 527	1 688	2 495	2 926	3 116	3 126	2 747	2 596	2 132	1 599	1 295	1 294
1961	1 444	1 385	2 149	2 874	3 330	3 457	3 008	2 669	2 180	1 665	1 227	1 215
Brun ost												
1949	539	532	821	1 066	1 300	1 285	1 068	900	677	556	555	663
1959	1 178	1 144	1 285	1 609	1 455	1 502	1 292	958	786	588	677	806
1960	992	1 126	1 416	1 338	1 416	1 433	1 247	1 097	899	764	779	885
1961	1 054	1 080	1 305	1 363	1 366	1 480	1 243	1 078	852	732	859	914

Fjøskontrollen.

Tabell VII bak i boka gjev eit oversyn over resultata av fjøskontrollen i 1905—1961 og oppgåver for dei einskilde fylke i 1961. Omfanget av fjøskontrollen har auka frå om lag 5 prosent av kyrne i landet i 1905 til 31,6 prosent i 1961. Medels avdrått for dei kontrollerte kyrne auka frå 2 900 i 1949 til vel 3 500 i 1959, og var 3 678 kg i 1961. Desse tala ligg høgre enn medels avdrått for alle kyr, av di det mest er høgtydande buskapar med i kontrollen. Relativt har avdråtten auka om lag som for alle kyr. Dei siste 10 åra var auken vel 25 prosent.

Tabell VII syner og samansettjinga av føret.

Kjøtkontrollen.

Det har vori offentleg veterinær kontroll av slakt i landet i medhald av lov av 1892, lov av 1940 og den nogjeldande lov av 12. april 1957, som vart sett i kraft frå 1. september 1959. Ein har såleis statistikk over kontrollerte slakt frå 1900. Kontrollen har auka i omfang etter kvart. Talet på kommunar med offentleg kjøtkontroll var 27 (byar) i 1900, men 127 (byar og herad) i 1961.

Det vart i 1961 kontrollert 107 071 tonn slakt ved fyrstegongskontroll. Av dette var 43 793 tonn svineslakt og 58 310 tonn slakt av storfe, kalv, sau, geit og hest. Kontrollen galdt elles 1 392 tonn kjøt av fjørfe, 1 105 tonn kjøt av rein, 2 380 tonn kjøt av kval og 91 tonn kjøt av andre dyr.

I 1960 vart det kontrollert 96 917 tonn. Av dette var 41 119 tonn svineslakt og 51 287 tonn slakt av større husdyr elles.

Tabell 25 gjev eit oversyn over kjøtkontrollen frå 1955 til 1961 for dei viktigaste husdyra. Tabell 26 syner tala månadsvis for 1960 og 1961. Tabell 27 syner tal, vekt og medels slaktevekt for fyrstegongskontrollerte slakt i dei einskilde landsluter.

Tabell 25. Den offentlege kjøtkontroll (fyrstegongskontroll).

	Hest	Storfe	Kalv	Sau	Geit	Svin	I alt
Talet på slakt							
1955.....	7 698	269 046	210 565	460 662	23 516	452 378	.
1956.....	8 378	225 362	193 718	408 579	17 709	507 473	.
1957.....	8 460	218 158	186 677	411 592	21 404	484 161	.
1958.....	7 369	240 878	183 985	433 832	19 793	445 957	.
1959.....	8 129	243 006	169 861	411 308	17 085	480 668	.
1960.....	8 062	241 862	157 151	404 557	20 173	584 946	.
1961.....	8 512	290 043	161 340	430 820	20 097	620 620	.
Vekt i tonn							
1960.....	2 207	38 147	3 518	7 249	166	41 119	92 406
1961.....	2 339	44 344	4 012	7 442	173	43 793	102 103

Tabell 26. Den offentlige kjøtkontroll (førstegongskontroll).

Tabell 27. Den offentlege kjøtkontroll (fyrstegongskontroll).
Landsluter.

	Hest	Storfe	Kalv	Sau	Geit	Svin
Tal						
Austlandet	3 760	84 708	59 400	97 405	9 081	333 209
Agder	242	7 923	9 158	10 968	19	15 796
Vestlandet	1 777	97 153	58 670	231 988	6 432	213 602
Trøndelag	1 576	57 854	16 972	53 199	3 456	53 785
Nord-Noreg	1 157	42 405	17 140	37 260	1 109	4 228
I alt 1961	8 512	290 043	161 340	430 820	20 097	620 620
-< 1960	8 062	241 862	157 151	404 557	20 173	584 946
Vekt i tonn						
Austlandet	1 081	15 418	1 739	1 732	61	23 835
Agder	61	1 158	231	195	1	1 090
Vestlandet	431	13 637	1 260	3 774	72	14 533
Trøndelag	447	8 811	443	1 001	23	4 014
Nord-Noreg	319	5 320	339	740	16	321
I alt 1961	2 339	44 344	4 012	7 442	173	43 793
-< 1960	2 207	38 148	3 518	7 249	166	41 119
Medels slaktevekt i kg						
Austlandet	287,6	182,0	29,3	17,8	6,8	71,5
Agder	252,1	146,2	25,2	17,8	..	69,0
Vestlandet	242,4	140,4	21,5	16,3	11,2	68,0
Trøndelag	283,8	152,3	26,1	18,8	6,7	74,6
Nord-Noreg	275,7	125,5	19,8	19,9	13,9	76,1
I alt 1961	274,8	152,9	24,9	17,3	8,6	70,6
-< 1960	273,8	157,7	22,4	17,9	8,2	70,3

Paringsstatistikken for svin.

Fra og med 1936 har Byrået gjennom jordstyra innhenta oppgåver over talet på purker som er para. Oppgåvene kan i nokon mon syna brigda i fleskeproduksjonen året etter. I 1956 vart inseminasjon teken i bruk i svinealet. Talet på inseminasjoner var 8 500 i 1957, og i 1961 var talet knapt 7 000.

Tabell 28 syner talet på paringar i høve til same månad året før.

Tabell 28. Svinehaldet. Talet på paringar i dei einskilde månader i høve til same månad året før.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Året
1955....	121	131	115	110	106	118	126	109	94	87	92	95	106
1956....	113	106	103	95	92	93	84	88	87	83	89	104	93
1957....	113	110	101	97	110	118	120	111	109	103	101	109	108
1958....	93	91	96	97	95	96	97	100	110	111	112	103	100
1959....	102	117	116	122	117	115	120	127	129	126	114	104	115
1960....	110	114	123	100	101	99	111	112	113	104	101	101	106
1961....	109	108	107	103	102	107	110	108	106	103	95	95	104

Ein må vera merksam på dei store sesongvariasjonane i talet på paringar. Talet er størst i desember, dernest i november og januar og i mai—juni. Til vanleg er det låge tal i februar—april, og særleg i juli—oktober. Oppgåvene for 1961 byggjer på meldingar om ca. 87 600 paringar, eller 3,8 prosent meir enn tilsvarende oppgåver for 1960.

Pelsskinn.

Eit oversyn over produksjonen av pelsskinn er gjevi i tabell 29, etter oppgåver frå Norsk Pelsdyravslag. I samsvar med dyretalet har produksjonen av sølvrevskinn gått mykje ned, medan produksjon av minkskinn har auka. Det meste av produksjonen blir utført, og tabell 30 syner utførsla dei siste åra.

Tabell 29. Talet på skinn frå pelsdyrgardane.

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
1949—50.....	80 000	71 000	7 500	58 000
1955—56.....	18 000	62 000	800	350 000
1956—57.....	8 000	42 000	450	515 000
1957—58.....	3 500	27 000	300	515 000
1958—59.....	2 400	33 000	..	590 000
1959—60.....	1 600	60 000	..	640 000
1960—61.....	1 900	94 000	..	860 000
1961—62.....	2 100	124 000	..	1 000 000

Tabell 30. Utførsle av ureidde pelsskinn.

	Sølvrev		Blårev		Platinarev		Mink	
	Talet på skinn	Verde i 1000 kr.						
1949—50....	109 357	12 857	93 416	8 084	9 175	1 318	63 856	4 906
1955—56....	12 873	1 065	53 677	4 601	676	81	330 427	38 702
1956—57....	11 771	830	64 626	5 077	396	41	501 972	45 907
1957—58....	9 065	570	30 574	3 721	338	28	526 751	55 978
1958—59....	4 245	318	30 561	6 113	392	26	563 223	67 237
1959—60....	1 419	119	51 336	10 320	371	21	627 717	81 021
1960—61....	1 892	111	88 583	11 716	132	17	849 775	79 783
1961—62....	1 736	92	102 260	11 567	105	7	931 052	100 905

Driftsmiddel

Maskinar og reiskapar.

Oppgåver over maskinar og reiskapar har ein til vanleg berre ved dei fullstendige jordbrukssteljingane. Ein viser difor til «Jordbrukssteljinga i Noreg 20. juni 1959, andre hefte». Tabell 31 gjev eit oversyn over talet på nokre av dei viktigaste maskinar og reiskapar.

Tabell 31. Talet på maskinar og reiskapar.

	1939	1949 ¹	1959 ²	
			For hest	For traktor
Gjødselspreiarar				
for kunstgjødsel	6 470	9 701	19 016	10 087
for fast naturgjødsel	4 482	4 998	6 142	4 013
Radsåmaskinar for korn	30 847	36 518	33 380	5 971
Potetsettemaskinar	..	1 353	1 171	7 878
Plantemaskinar	..	..	129	621
Radreinskinsutstyr	..	..	34 386	10 367
Slåmaskinar { for hest	98 881	111 292	85 705	—
for traktor	—	1 768	—	31 152
Sjølvbindarar	7 861	11 180	6 691	7 703
Potetopptakarar	17 429	27 610	30 033	11 348
Sleperiver	30 274	51 515	70 449	
Rakeriver	51 907	52 174	47 517	
Høyvendarar	11 839	11 691	..	
Sideavleggjande river	..	..	999	
Transportriver	..	..	24 099	
Skurdtreskjarar	..	..	4 678	
Treskjeverk, sjølvreinskande	14 086	21 175	}	24 535
» andre	24 884	15 924		
Transportvifter	..	..	8 640	
Jordbruksvinsjar	..	..	2 652	
Mjølkernaskinanlegg	1 166	6 357	39 924	
Separatorar	124 643	136 853	..	
Forbrenningsmotorar	6 605	5 862	5 321	
Beltetraktorar	..	197	321	
4-hjuls traktorar	..	9 309	44 962	
2-hjuls traktorar	..	224	10 503	
Traktorar i alt	2 831	9 730	55 786	
Elektromotorar 3 Hk el. mindre	25 790	22 257	55 427	
» over 3 Hk	..	29 726	52 361	
Lastebilar	3 232	5 154	10 464	

¹ Bygdene, med Aker og Jeløy. ² Bygder og byar.

Ved jordbrukssteljinga i 1959 var det i alt 55 800 traktorar i jordbrukssteljinga. Av desse var det 10 500 2-hjuls traktorar. For 1961 er talet utrekna til om lag 69 000 i alt, og av desse var 15 000 2-hjuls traktorar. Talet på skurdtreskjarar auka frå 4 700 ved teljinga i 1959 til bortimot 6 000 hausten 1961.

Mykje av maskinutstyret i jordbrukssteljinga er innført frå utlandet, men mykje kjem og frå norsk industri, som dessutan har utførsle av sume av desse produkta. Verdet av slik utførsle var 18 mill. kroner i 1961.

Tabell 32 og 33 syner norsk produksjon og innførsla dei siste åra.

Tabell 32. Innanlandsk produksjon av maskinar og reiskapar til landbruket. Stk.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960 ¹
Vanlege plogar for hest	459	635	600	339	305	178
Vanlege plogar for traktor	5 762	5 612	4 861	4 838	7 074	8 763
Harver for hest	1 988	1 008	1 137	689	1077	641
Traktorharver	4 353	4 201	4 183	3 972	3 949	3 426
Hestehakker	634	396	350	273	192	115
Radreinskarar for hest	559	395	319	212	180	155
Radreinskarar for traktor	477	473	1 046	1 161	1 109	1 098
Naturgjødselspreiarar	665	835	824	755	685	838
Kunstgjødselspreiarar	1 218	1 273	1 025	806	625	907
Sleperiver	2 334	1 321	1 049	1 048	877	723
Potetopptakarar for hest	550	525	271	337	169	83
Potetopptakarar for traktor	896	939	1 060	904	1 072	1 438
Potetplogar for hest	630	216	262	241	298	166
Potetsorterarar	464	452	252	242	249	317
Hakkemaskinar	93	28	161	95	95	98
Treskjeverk	185	165	109	77	58	44
Rotrasparar og rotstkjeremaskinar	1 122	896	955	719	1 179	1 406

¹ Reviderte tal.

Tabell 33. Innførsle av landbruksmaskinar. Stk.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Traktorar	16 562	15 730	17 532	17 279	29 153	210 187	11 005
Av desse: med 2 hjul ..	1 008	1 300	2 003	2 674	2 949	2 954	3 544
» 3-4 hjul	5 521	4 400	5 484	4 561	5 815	6 884	6 729
» belte...	33	30	45	44	389	349	370
Gjødselspreiarar	434	337	627	659	667	1 835	1 666
Såmaskinar for hest og traktor	684	480	746	472	332	534	126
Slåmaskinar for hest ..	472	273	177	88	8	8	23
Slåtteutstyr for traktor	4 148	3 438	4 665	3 874	5 173	6 843	6 054
Sjølvbindarar	123	245	224	232	137	167	114
Skurdtreskjarar	728	473	800	592	519	771	847
Potetopptakarar	268	254	235	175	221	329	357
Treskjeverk	32	17	22	13	8	20	4
Motordrivne fruktterspreyter ...	126	448	327	820	924	679	699
Mjølkemaskinar	2 162	2 115	1 380	487	2 779	2 773	3 294
Separatorar	303	246	270	256	306	182	149

¹ Traktorar for jord- og skogbruk. ² Traktorar i alt.

Kunstgjødsel og kraftfør.

Gjennom oppgåver over omsetnad og lager har ein godt kjennskap til forbruket av kunstgjødsel i landet for ei årrekke. Tabell 34 syner forbruket rekna i tonn grunnstoff (N, P og K).

Tabell 34. Forbruk av kunstgjødsel rekna i tonn grunnstoff.

	Nitrogen (N)	Fosfor (P)	Kalium (K)
1949.....	25 216	14 108	35 056
1955.....	35 242	15 832	38 757
1956.....	37 936	16 047	41 091
1957.....	43 508	17 910	44 440
1958.....	42 839	17 637	41 572
1959.....	46 654	18 754	43 550
1960.....	48 451	19 410	45 794
1961.....	47 715	19 477	44 042

Samanlikna med året før gjekk gjødselforbruket ned med 2 421 tonn grunnstoff. Den største nedgangen fell på kalium med 3,8 prosent. Forbruket av nitrogen gjekk ned med 1,5 prosent, medan det var ein liten auke i forbruket av fosfor.

Dei siste åra er fleirsidige kunstgjødselslag med høgt innhald av næringsemne nytta meir enn før.

Tabell 35 syner innførsla av kraftfør.

Tabell 35. Innførsle av kraftfør.¹ Tonn.

	Mais	Kli	Protein-kraftfør (oljemjøl o.l.)	Andre kraftføremne	Til saman
1949.....	135 111	2 914	30 546	21 742	190 313
1955.....	89 194	361	82 389	80 029	251 973
1956.....	58 595	222	99 421	121 809	280 047
1957.....	44 022	475	49 627	44 260	138 384
1958.....	48 251	408	98 652	86 248	233 559
1959.....	76 491	679	105 728	104 372	287 270
1960.....	55 245	2 549	92 176	108 515	258 485
1961.....	81 737	492	98 072	61 463	241 764

¹ Heil kveite, rug, bygg og havre til fôr ikkje rekna med.

Innførsla gjekk noko ned siste året, frå 258 500 tonn i 1960 til 241 800 tonn i 1961. I tillegg til dette vart det innført 28 500 tonn fôrkveite og 500 tonn anna fôrkorn i 1961. Omsetnaden av norskprodusert kraftfør auka frå 385 000 tonn i 1960 til 463 000 tonn i 1961. Av dette var 67 000 tonn kli og 77 800 tonn protein-kraftfør produsert av innførte råemne. Av norsk kraftfør vart det elles omsett 36 300 tonn sildmjøl og 277 000 tonn norskavla fôrkorn.

Tabellane 36 og 37 gjev eit oversyn over kraftfôromsetnaden etter oppgåver fra Statens Kornforretning. Omsetnaden var i 1960—61 666 000 tonn mot vel 700 000 tonn i 1959—60. Av omsetnaden frå grossist i 1961 var 269 000 tonn mot tilvising på prisrabatt og 451 000 tonn til full pris (med kraftfôrvavgift), når direkte omsetnad frå bygdemøller og havregrynsmøller er rekna med.

Tabell 36. Kraftfôromsetnaden til grossist. Tonn.

	Kolhydratkraftfôr		Proteinkraftfôr		Til saman
	I alt	Av dette heil kveite, rug, bygg og havre til fôr	I alt	Av dette sildmjøl	
1949—50.....	328 704	73 796	197 560	79 108	526 264
1955—56.....	472 648	153 212	235 023	49 316	707 671
1956—57.....	350 539	198 143	168 692	51 726	519 231
1957—58.....	396 737	224 939	173 438	42 234	570 175
1958—59.....	419 522	212 721	208 268	31 764	627 790
1959—60.....	504 311	239 912	197 036	36 408	701 347
1960—61.....	460 683	243 145	205 113	37 749	665 796

Tabell 37. Kraftfôromsetnaden i dei einskilde månader i 1960 og 1961. Tonn.

	Omsetnad til grossist					Omsetnad frå grossist	
	Proteinkraftfôr		Kolhydratkraftfôr ²		I alt		
	Innfört	Norsk ¹	Innfört	Norsk ¹			
1960							
Januar	4 437	11 856	12 760	18 045	47 098	61 228	
Februar.....	5 986	9 531	42 588	15 444	73 549	62 543	
Mars	20 831	9 665	39 686	15 863	86 045	71 696	
April	13 012	9 722	46 568	12 580	81 882	73 530	
Mai	12 218	7 671	27 744	13 292	60 925	59 108	
Juni	5 386	7 660	10 872	16 124	40 042	42 926	
Juli	7 141	4 031	6 074	9 197	26 443	42 565	
August	2 019	6 405	7 316	14 742	30 482	46 359	
September	5 927	7 844	8 371	51 662	73 804	47 129	
Oktober	2 613	7 903	5 463	58 540	74 519	55 676	
November.....	9 601	10 598	18 250	32 243	70 692	60 224	
Desember	2 996	11 983	11 523	22 876	49 378	54 783	
Året	92 167	104 869	237 215	280 608	714 859	³ 677 767	
1961							
Januar	9 157	11 911	30 156	20 506	71 730	60 197	
Februar.....	14 285	10 894	23 306	12 689	61 174	59 829	
Mars	11 969	10 507	19 078	14 987	56 541	67 677	
April	16 272	10 946	10 553	22 343	60 114	73 263	
Mai	8 504	10 994	1 763	26 175	47 436	60 602	
Juni	1 944	8 669	4 889	27 982	43 484	47 809	
Juli	513	5 594	12 201	18 672	36 980	42 593	
August	13 530	6 725	7 467	21 983	49 705	51 176	
September	4 503	8 692	6 959	70 364	90 518	49 233	
Oktober	6 482	9 781	11 588	62 513	90 364	61 158	
November.....	1 733	11 159	16 508	31 648	61 048	66 721	
Desember	11 736	10 022	22 082	17 273	61 113	54 624	
Året	100 628	115 894	166 550	347 135	730 207	³ 694 882	

¹ Gjeld og norsk produksjon av innførte råemne. ² Heil kveite, rug, havre og bygg til fôr er rekna med. ³ Til dette kjem ca. 25 000 tonn direkte frå bygdemøller og havregrynmøller.

Prisar på landbruksprodukt og produksjonsmiddel m. v.

Medan prisnivået i 1959 og 1960 heldt seg stort sett konstant, var det i siste del av 1961 ei markert prisstigning innanlands. Engrosprisindeksen var 112 for 1961, mot 111 i 1960 (1952=100). Konsumprisindeksen (ny serie, 1959=100,0) var 102,9 for 1961 mot 100,3 i 1960. Prisnivået for innførte varer har endra seg lite sidan midten av 1959.

Sommaren 1961 vart det inngått ein ny jordbruksavtale for perioden 1. juli 1961 til 30. juni 1963 etter same hovudprinsipp som avtalen av 1958. Det skal framleis løvvast pengar over statsbudsjettet til prisstønad for mjølk og mjølkeprodukt og til stønad av korndyrkinga etter same retningslinjer som før. Som tidlegare skal det og gjevast statstilskot til potettrygd og til eit fond for driftsbygningar i jordbruket. Kraftfôrordninga og innførseleregulering skal haldast oppe som støtte for avsetningstiltak og marknadsregulering. Avtalen inneholder føresegner om auke av prisane på ei rekke varer, svarande til ein auke i arbeidsinntektene i jordbruket med 111—115 mill. kroner i fyrste avtaleår. Hovudavtalen for jordbruket er og forlengja til 30. juni 1963, men utan føresegner om justeringar i avtaleperioden, då prisavtales av 1961 også inneholder føresegner om visse prisjusteringar for 2. avtaleår, svarande til 25—30 mill. kroner.

Tabell 38. Prisindeks for jordbruket — frå Norges Landbrukshøgskole. Årsindeks. 1952 = 100.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
I. Jordbruksprodukt i alt	109	111	114	117	122	119	124
A. Planteprodukt	118	105	104	102	107	101	110
1. Korn	105	105	105	105	105	105	111
2. Poteter	126	108	100	121	122	108	108
3. Hagebruksprodukt	123	105	105	95	101	95	112
4. Stråfôr	87	91	85	81	95	93	77
B. Husdyrprodukt	107	113	117	120	125	123	127
1. Mjølk	106	120	122	124	130	127	132
2. Kjøt	115	114	121	124	129	127	132
3. Flesk	100	96	105	109	113	109	109
4. Ull	118	118	129	132	128	138	160
5. Egg	93	92	94	104	102	101	101
II. Produksjonsmiddel og produksjonsstenester	105	115	122	124	127	129	131
A. Uvarige produksjonsmiddel	104	118	127	129	131	132	133
1. Kunstgjødsel og kalk	103	107	107	108	109	107	109
2. Innkjøpt fôr	101	125	137	140	145	147	145
a. Kraftfôr	101	124	140	142	147	149	147
b. Skumamjolk	108	123	112	127	127	117	121
3. Såvarer	120	126	131	123	124	128	130
4. Traktorbrensel	100	97	109	103	101	99	99
5. Ymse	111	119	128	125	125	126	128
6. Produksjonstenester	105	108	112	119	119	122	126
B. Varige produksjonsmiddel	107	110	114	117	121	125	130
1. Bygningar	108	111	116	120	124	129	136
2. Maskinar og reiskapar ¹	105	108	110	112	113	116	117
3. Grøftemateriale	111	115	117	122	129	129	129
III. Arbeidsløn	118	127	135	142	147	155	169

¹ Reviderte tal.

Prisindeksen for jordbruksvarer — i tabell 38 — syner prisendringane for norske jordbruksvarer dei siste åra. Ein nyttar vegne medeltal av prisar frå ymse distrikt i heile landet. Dei einskilde produkt er gjevne vekt etter verdesummane i totalrekneskapen for jordbruksvarer.

Tabell 39 syner indeksen månadsvis for hovudgruppene.

Tabell 39. Prisindeks for jordbruksvarer — frå Norges Landbruksinstitutt. Månadsindeks. 1952 = 100.

	Jordbruksprodukt i alt			Plante-produkt			Husdyr-produkt			Produksjonsmiddel og produksjons-tjenester		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Januar	124	124	123	106	108	103	128	127	128	127	128	129
Februar	124	123	122	108	111	105	128	126	126	127	128	129
Mars	123	121	121	109	113	106	126	123	125	127	129	130
April	121	119	118	112	115	107	123	120	121	127	128	130
Mai	119	117	118	112	117	108	120	117	120	128	128	129
Juni	118	117	118	111	116	111	120	117	120	128	128	129
Juli	123	118	123	122	119	119	123	118	124	126	127	129
August	124	118	124	108	99	100	127	123	130	125	126	129
September	123	122	129	99	96	96	129	128	137	125	128	129
Oktober	123	121	132	99	89	105	129	129	139	126	128	130
November	124	123	131	102	95	107	129	130	137	126	128	130
Desember	125	124	131	104	99	114	130	130	136	126	127	130

Grunnprisane for korn vart for avlingsåret 1961 auka med 10 øre pr. kg for kveite og rug og med 3 øre pr. kg for bygg og havre. Korntrygdas sats for grunntrygd vart auka med 6 øre pr. kg, men tilleggstrygda vart ikkje endra. Kornprisar og grunntrygd vil etter jordbruksavtalen verta auka ytterlegare med 2 øre pr. kg frå hausten 1962.

Tabell 40 gjev eit oversyn over korn- og potettrygda dei siste åra, og tabell 41 syner kjøp og leigemaling av norsk korn og staten sine utgifter til norsk korn.

Tabell 40. Korn- og potettrygda.

Rekneskapsår	Bruk med trygd	Trygd 1 000 kroner			Prosenttal	
		Korntrygd	Potettrygd	Til saman	Korntrygd	Potettrygd
1955—56.....	117 363	23 684	9 871	33 555	70,6	29,4
1956—57.....	113 752	17 405	19 575	36 980	47,1	52,9
1957—58.....	110 605	16 994	15 131	32 125	52,9	47,1
1958—59.....	105 743	18 625	16 175	34 800	53,5	46,5
1959—60.....	105 762	18 498	14 373	32 871	56,3	43,7

Tabell 41. Kjøp og leigemaling av norsk korn. Tonn.

	Kjøp av norsk korn	Leigemaling
1955—56.....	121 112	159 128
1956—57.....	257 544	172 787
1957—58.....	199 223	162 368
1958—59.....	205 421	159 636
1959—60.....	184 466	153 457
1960—61.....	297 643	179 425

Tabell 42 syner prisar til produsent for sume jordbruksvarer ved levering på hovudmarknad.

Tabell 42. Prisar til produsent.

	Høy ¹			Poteter ²			Egg ³		
	Kr. pr. 100 kg			Kr. pr. 100 kg			Kr. pr. kg		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Januar	23,00	27,00	20,00	29,00	32,00	26,00	4,17	3,63	3,57
Februar	26,00	28,00	20,00	30,00	33,00	29,00	4,13	3,78	4,02
Mars	27,00	28,00	20,00	30,00	35,00	30,00	4,67	4,57	4,43
April	26,00	27,00	20,00	30,00	35,00	30,00	4,70	4,87	4,65
Mai	23,00	26,00	20,00	30,00	36,00	31,00	4,80	5,03	4,77
Juni	23,00	26,00	20,00	31,00	38,00	33,00	4,85	5,22	4,63
Juli	23,00	23,00	..	66,00	44,00	53,00	5,48	5,20	4,94
August	26,00	..	..	37,00	20,00	28,00	5,55	5,17	5,53
September	24,00	20,00	20,00	30,00	19,00	22,00	4,97	5,10	5,58
Oktober	23,00	20,00	20,00	29,00	20,00	21,00	5,00	5,10	5,57
November	24,00	20,00	20,00	31,00	22,00	22,00	4,17	4,53	4,54
Desember	25,00	20,00	20,00	32,00	24,00	25,00	4,03	4,20	4,17
Året	24,42	24,10	20,00	33,75	30,00	29,00	4,71	4,70	4,70
	Oksekjøt ⁴			Sauerkjøt ⁴			Flesk ⁴		
	Kr. pr. kg			Kr. pr. kg			Kr. pr. kg		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Januar	6,10	6,48	6,60	6,62	6,40	6,47	5,50	5,65	5,64
Februar	6,10	6,50	6,21	6,70	6,40	6,50	5,50	5,34	5,34
Mars	6,15	6,46	6,51	6,70	6,40	6,50	5,50	5,20	5,30
April	6,20	6,40	6,36	6,70	6,40	6,50	5,43	5,20	5,30
Mai	6,20	6,31	6,25	6,70	6,40	6,50	5,30	5,20	5,40
Juni	6,26	6,25	6,25	6,70	6,40	6,50	5,36	5,20	5,40
Juli	6,37	6,32	6,40	6,70	6,40	6,50	5,50	5,20	5,40
August	6,35	6,51	6,55	6,69	6,70	6,70	5,55	5,20	5,40
September	6,31	6,47	6,57	6,41	6,66	6,70	5,66	5,43	5,56
Oktober	6,26	6,40	6,65	6,22	6,22	6,70	5,70	5,69	5,80
November	6,45	6,40	6,65	6,40	6,24	6,77	5,84	5,91	5,78
Desember	6,45	6,43	6,65	6,40	6,40	6,90	6,02	5,90	5,46
Året	6,27	6,41	6,47	6,58	6,42	6,60	5,57	5,43	5,48

¹ Pressa høy, Trondheim, fritt opplesst jarnbane. ² Vanlege kvite matpoteter fritt leverte grossist, Oslo, ekskl. emballasje. ³ Netto avrekningspris til produsent, Austlandet.

⁴ Brutto avrekningspris til produsent for slakt i heile skrottar levært Oslo, klasse I, etter notering frå Norges Kjøtt- og Fleskesentral.

For poteter, grønsaker og frukt gjeld dei same normalprisar og prisgrenser i avtaleperioden 1961—63, som i førre avtaleperiode.

Potetprisane hausten 1961 var noko høgre enn året før, men likevel under normalprisane. Grønsakprisane skifta noko utover sommaren og hausten 1961, og ein skilde vareprisar kom over øvre prisgrense, men prisane var elles til dels lægre enn året før. Prisane på norsk frukt var elles monaleg høgre enn dei unormalt låge prisane året før.

Jamførte med normalprisane og øvre prisgrense etter jordbruksavtalen 1958 og 1961, var marknadspolisane desse:

Veke nr.	Potet	Hovudkål	Gulrot	Eple	Tomat
	42	42	42	42	37
Normalpris, øre pr. kg	27	28	48	208	308
Øvre prisgrense, øre pr. kg	30	31	54	233	345
Marknadspolis 1959, øre pr. kg	33	28	45	160	225
» 1960 » »	23	27	37	90	320
» 1961 » »	24	20	40	230	280

For kjøt, flesk og egg skal jordbruksorganisasjonane syta for å halda medelprisane for året, på eller under prisar som er fastsette i jordbruksavtalen. I avtaleperioden 1958—61 vart medelprisane stort sett oppnådde.

Oppstillinga nedanfor syner nokre av dei avtala medelprisane i kroner pr. kg:

	Oks kl. I	Lam kl. I	Gris kl. I	Egg kl. A
Medelpris etter avtalen.				
1958—61 Kr. pr. kg	6,25	6,70	5,50	5,50
1961—62 » »	6,45	7,10	5,55	5,70
1962—63 » »	6,55	7,25	5,60	5,85

Tilførslene av kjøt og flesk var rikelege i 1961, og ein del fryselagra vare vart seld til reduserte prisar.

Tabell 43. Prisar på mjølk og fløyte. Sone I, laust mål.
Øre pr. liter.

	Heilmjølk	Skumma- mjølk	Kremfløyte (35 pet. feitt)
Frå 1. juli 1954 (til vanlege hushald)	53	27	655
» 23. april 1956 —»—	64	32	770
» 1. september 1956 —»—	56	32	770
» 11. mars 1957 —»—	58	32	780
» 3. mai 1957 —»—	58	32	790
» 11. juni 1957 —»—	58	32	615
» 1. april 1958 —»—	68	32	790
» 1. september 1958 —»—	87	38	790
» 1. mars 1959 —»—	69	38	775
» 2. mai 1960 —»—	64	38	775
» 27. mars 1961 —»—	66	39	775
» 1. september 1961 —»—	74	44	800

Det vart innført 1 166 tonn egg i 1961 mot 158 tonn i 1960, og det vart utført 722 tonn mot 1 580 tonn i 1960.

Etter jordbruksavtalen vart prisane på mjølk, fløyte og ost auka frå 1. september 1961. Utsalsprisane vart auka med 8 øre pr. liter heilmjølk og 25 øre pr. liter kremfløyte. Osteprisane vart i medel auka med 40 øre pr. kg ved sal til forhandlar, men smørprisen vart ikkje endra.

Tabell 43 og 44 syner prisane på mjølk og mjølkeprodukt.

Tabell 44. Prisar på smør og ost, frå meieri til detaljist.
Kr. pr. kg.

	Smør	Heilfeit gauðaost	Halvfeit nøkkelost	Blanda geitmystsost	Mager mystsost
Frå 1. juli 1954	7,05	5,20	4,45	5,00	2,65
» 23. april 1956	8,05	6,35	5,60	6,20	3,80
» 5. juni 1957	8,05	5,00	4,25	4,85	2,45
» 12. juli 1957	6,92	5,00	4,25	4,85	2,45
» 1. april 1958	8,05	5,00	4,25	4,85	2,45
» 1. september 1958	8,05	6,85	6,10	6,70	4,30
» 1. mars 1959	8,05	5,86	5,11	5,71	3,31
» 1. september 1961	8,05	6,29	5,95	6,16	..

Det var utførsle av meieriprodukt også i 1961. I alt vart det utført 5 425 tonn smør og 9 502 tonn ost, mot 6 754 og 10 366 tonn i 1960.

Det meste av tilskota frå staten til mjølkeproduksjonen vert gjevi som eit grunntilskot som er med i grunnprisen frå mjølkesentralane. Grunntilskotet var i 1961 framleis 12,7 øre pr. liter kumjølk i medel for året, med sesongvariasjon frå 9 øre i mai—juni til 16 øre i september—januar. For geitmjølk var tilskotet 2 øre høgre pr. liter. I tillegg til grunntilskotet kjem særtilskot til sume distrikt og driftstilskot til dei einskilde bruk.

Dei prisane som meieria kan betala til leverandørane, vil og retta seg etter driftskostnadene ved meieria. Tabell 45 gjev eit oversyn over det økonomiske resultatet for meieridrifta etter meieristatistikken.

Tabell 45. Bruttovinning og nettovinning av meierimjølka.¹
Øre pr. kg.

År	Brutto-vinning	Drifts-utgifter	Netto-vinning	Til leverandørane		
				Utbetal	Andre utreisler	Rest ²
1954.....	69,66	10,86	58,80	55,78	1,80	1,22
1955.....	75,06	11,95	63,11	60,20	1,94	0,97
1956.....	83,91	12,39	71,52	68,35	2,02	1,15
1957.....	84,92	13,05	71,87	68,92	2,06	0,89
1958.....	87,44	14,19	73,25	70,08	2,29	0,88
1959.....	91,12	14,23	76,89	73,20	2,65	1,04
1960.....	90,48	14,11	76,37	72,70	2,67	1,00

¹ Kondenseringsfabrikkane ikkje med. ² Til andre føremål og overføringer mellom driftsåra.

Prisane på norsk ull vart sette noko ned i 1958, men auka att i 1959, 1960 og våren 1961. Tabell 46 syner prisane dei siste åra. Det vart utført 809 tonn uvaska ull i 1961, mot 759 tonn i 1960.

Tabell 46. Prisnoteringar for norsk ull. Kr. pr. kg.

	Sams heilårs- og haustull	Klasse A I	Klasse A Ekstra
11. oktober 1954	7,35	9,75	10,50
1. april 1957	8,10	10,80	11,30
30. september 1957	7,50	11,10	11,60
6. oktober 1958	6,00	10,50	11,00
5. oktober 1959	6,00	11,35	11,85
20. september 1960	6,50	12,50	12,90
20. mars 1961	7,50	13,60	14,30

Prisane på pelsskinn var lægre i sesongen 1960—61 enn året før. På desemberauksjonen 1961 i Oslo vart det lagt fram 230 000 minkskinn til sal. Prisane var stigande, og storparten av skinna vart selde. Det var særleg stor spurnad etter mørk mink, og prisane for skinn av denne gruppa var høgare enn ved desemberauksjonen 1960.

Ved auksjonane i januar og mars var det framleis sterkt interesse for kjøp, og prisnivået har stort sett vori konstant.

Tabell 47 gjev eit oversyn over medelprisane. Utførla av pelsskinn er nemnd før, sjå tabell 30. Det har og vori utførsle av alsdyr, til eit verdi av 5,4 mill. kr. i 1960 og 3,7 mill. kr. i 1961.

Tabell 47. Medelprisar for pelsskinn ved Oslo-auksjonane.
Kr. pr. skinn.

	Sølv- rev	Pla- ti- na- rev	Blå- rev	Mink (I-II)					
				Mørk mink		Pastell		Silverblue	
				Han- nar	Tis- per	Han- nar	Tis- per	Han- nar	Tis- per
Medel 1955—56	86	126	81	126	76	191	119	173	108
» 1956—57	73	113	81	107	55	143	72	158	88
» 1957—58	63	99	129	147	85	153	81	123	78
» 1958—59	70	64	210	181	108	174	95	114	72
» 1959—60	86	110	206	171	102	184	102	141	81
» 1960—61	55	124	118	123	60	130	63	144	81
» 1961—62	47	74	113	158	85	129	73	141	89
Desember 1960	97	109	132	143	77	143	75	158	87
Januar 1961	..	..	..	122	60	127	60	135	78
Mars 1961	50	129	104	116	55	113	53	129	68
Desember 1961	58	67	119	170	82	130	73	146	90
Januar 1962	..	..	..	162	84	125	69	136	89
Mars 1962	42	77	115	156	89	134	75	133	88

For produksjonsmiddel i jordbruksmålet var det for det meste små prisendringar i 1961. I prisindeksen for jordbruksmålet gjekk indekstalet for denne gruppa opp frå 129 i 1960 til 131 i 1961 (1952=100). Det var særleg byggekostnader som auka. Tabellane 48 og 49 syner prisane på ymse slag kunstgjødsel, kraftfør og reiskapar.

Tabell 48. Prisar på kunstgjødsel og kraftfôr.
Kr. pr. 100 kg.

	Kunstgjødsel ¹			Kraftfôr ²			
	Kalk-salpeter 15,5 pet. N	Super-fosfat Norsk 7,4–7,9 pet. P	Kalium-gjødsel 31,5–34,9 pet. K	Fôr-blanding (ca. 50 pct. protein)	Maisgrøp	Ruggris	Sildmjøl (saltfattig)
1955	16,90	12,10	20,70	67,50	55,80	36,90	77,20
1956	17,90	13,70	23,10	86,83	71,07	51,50	99,80
1957	18,50	14,60	24,50	94,17	78,91	58,80	111,00
1958	18,60	14,60	24,50	93,00	79,66	59,22	112,70
1959	20,10	13,20	³ 28,80	⁴ 92,25	79,03	59,63	117,10
1960	20,10	12,30	³ 27,70	⁴ 92,00	76,90	60,55	117,30
1961	20,10	12,30	³ 27,70	⁴ 92,75	76,15	60,30	109,15

¹ Vårtermin. ² Medel for året. ³ 39—43 pct. ⁴ 40 pct.]

Tabell 49. Prisar på maskinar og reiskapar. Kr. pr. stk.

	Plog for traktor $2 \times 10''$	Rad-såmaskin 13 l.	Slåmaskin for traktor	Arbeids-kjerre	Høyvogn
				med gummihjul	
1955.....	1 141	1 360	1 325	920	1 300
1956.....	1 255	1 496	1 325	920	1 300
1957.....	1 255	1 630	1 425	920	1 333
1958.....	1 255	1 744	1 520	920	..
1959.....	1 255	1 694	1 520	920	..
1960.....	1 255	1 694	1 520	920	..
1961.....	1 255	1 694	1 520	920	..

Eit oversyn over driftsresultata i jordbrukskapane som Norges Landbruksøkonomiske Institutt arbeider med, er gjevi i tabell 50. I 1960 var produksjonsinntektene kr. 354,82 og kostnadene (utanom arbeid og renter) kr. 200,25, rekna pr. dekar. Lønsevna — samla arbeidsforteneste for familien og leiehjelpa — var kr. 126,81 pr. dekar eller kr. 2,95 rekna pr. time. Som renta for jordbrukskapitalen er då rekna kr. 27,76 pr. dekar.

Tabell 50. Rekneskapsresultat i jordbruksresultat.

År, distrikt og storleiksklassar	Talet på bruks-	Inn- marks- areal Dekar pr. bruks-	Kroner pr. dekar								For- rent- ning	
			Jord- bruks- kapital	Pro- duk- sjons- inn- tektter	Kostnader		Over- skot	Av dette		Ar- beids- for- teneste til fam.		
					I alt utan- om arbeid og renter	Leige- hjelp		Utrekna	Rente- krav			
1955.....	1 016	125	612	269,70	145,54	34,35	89,81	21,42	68,39	102,74	4,03	
1956.....	1 000	128	639	316,16	152,17	38,20	125,79	22,37	103,42	141,62	16,01	
1957.....	1 001	131	658	300,65	169,03	36,99	94,63	26,32	68,31	105,30	20,33	
1958.....	1 030	129	665	305,94	175,48	36,40	94,06	26,60	67,46	103,86	23,07	
1959.....	1 015	129	681	336,77	188,19	36,32	112,26	27,24	85,02	121,34	9,08	
1960.....	1 002	129	694	354,82	200,25	36,85	117,72	27,76	89,96	126,81	12,78	
1959:												
Flatbygder ¹	395	199	629	310,13	180,24	37,65	92,24	25,16	67,08	104,73	6,09	
Skogbygder ¹	164	120	557	258,62	149,18	33,91	75,53	22,28	53,25	87,16	13,85	
Dal- og fjellbygder ¹	81	76	736	331,94	182,22	34,84	114,88	29,44	85,44	120,28	39,05	
Agder	58	58	756	386,13	216,70	18,33	151,10	30,24	120,86	139,19	24,32	
Jæren og Boknafj.....	27	102	849	686,49	390,90	43,91	251,68	33,96	217,72	261,63	101,02	
Fjord- og innbygder ²	110	80	759	386,69	201,14	49,68	135,87	30,36	105,51	155,19	17,97	
Kystbygder ²	80	61	795	432,67	229,70	34,26	168,71	31,80	136,91	171,17	24,68	
Nord-Noreg	100	70	776	319,39	169,67	31,50	118,22	31,04	87,18	118,68	35,44	
1960:												
Flatbygder	390	197	615	328,27	188,82	39,46	99,99	24,60	75,39	114,85	9,72	
Skogbygder	156	121	554	266,32	154,54	33,48	78,30	22,16	56,14	89,62	17,69	
Dal- og fjellbygder	81	75	769	346,18	189,84	32,00	124,34	30,76	93,58	125,58	39,75	
Agder	58	58	800	394,78	231,13	18,77	144,88	32,00	112,88	131,65	45,08	
Jæren og Boknafj.....	27	105	857	712,05	424,61	38,04	249,40	34,28	215,12	253,16	80,40	
Fjord- og innbygder	111	80	799	413,64	226,86	54,57	132,21	31,96	100,25	154,82	35,93	
Kystbygder	78	63	823	452,64	247,81	36,52	168,31	32,92	135,39	171,91	37,11	
Nord-Noreg	101	70	831	342,44	179,68	26,77	135,99	33,24	102,75	129,52	32,57	
1959:												
Inntil 50 dekar.....	208	42	813	421,04	232,31	26,31	162,42	32,52	129,90	156,21	49,97	
50,1—100 »	377	74	717	359,69	201,41	29,68	128,60	28,68	99,92	129,60	14,48	
100,1—200 »	246	137	628	306,39	172,68	43,54	90,17	25,12	65,05	108,59	10,19	
200,1—300 »	99	248	541	231,48	130,13	45,31	56,04	21,64	34,40	79,71	18,57	
300,1—500 »	65	380	514	240,63	135,42	54,84	50,37	20,56	29,81	84,65	28,63	
Over 500 »	20	599	525	235,32	129,85	71,83	33,64	21,00	12,64	84,47	21,54	
1960:												
Inntil 50 dekar.....	203	42	847	442,71	252,52	28,61	161,58	33,88	127,70	156,31	63,13	
50,1—100 »	375	74	739	375,72	212,29	30,55	132,88	29,56	103,32	133,87	21,75	
100,1—200 »	249	139	631	323,35	184,51	41,64	97,20	25,24	71,96	113,60	10,16	
200,1—300 »	96	248	497	247,23	132,94	47,78	66,51	19,88	46,63	94,41	27,53	
300,1—500 »	61	381	514	257,70	138,91	54,64	64,15	20,56	43,59	98,23	39,25	
Over 500 »	18	611	536	266,83	144,66	76,50	45,67	21,44	24,23	100,73	33,13	

¹ På Austlandet og i Trøndelag. ² På Vestlandet og i Trøndelag.

Rekneskapsresultata er og utrekna pr. brukseining. Dersom ein tek med inntekt frå skogbruk og anna yrke, får ein samla arbeidsvederlag og forrentning. Frå dette går gjeldsrenter og kårytingar, og ein får att nettoinntekt for familien. Tabell 51 syner tala for dei siste åra, rekna som uvegne gjennomsnitt for dei undersøkte brukna.

Tabell 51. Nettoinntekt. Kr. pr. familie.

	1957	1958	1959	1960	1961
Arbeidsvederlag og forrentning:					
Jordbruket	8 976	9 006	10 707	11 830	13 601
Skog og anna	5 773	5 582	5 566	5 565	5 875
I alt.....	14 749	14 588	16 273	17 395	19 476
Gjeldsrenter og kåryting	1 437	1 514	1 621	1 661	1 834
Netto inntekt.....	13 312	13 074	14 652	15 734	17 642

I samband med tingingane om jordbruksprisane har Budsjettet nemnda for jordbruket gjort utrekningar over samla inntekter og utgifter for heile jordbruksnæringa. Prinsippa for utrekningane er dei same som dei Byrået nyttar når det set opp nasjonalrekneskapen. Totalrekneskapen skal i fyrste rekjkje syna kva verdi som er skapt i driftsåret av den arbeidskraft og kapital som er sett inn i jordbruket. Som kostnader reknar ein med verdet av varer og tenester frå andre næringssektorar og slitasje på varige driftsmiddel, som maskinar, reiskapar og driftsbygningar. Den summen som då er att, kallar ein jordbruket sitt nettoprodukt. Som tillegg til nettoproduktet reknar ein visse statstilskot. Etter frådrag av kapitalrenta kjem ein fram til vederlaget for all arbeidskraft som er sett inn i jordbruket. Hovudresultata ser ein av tabell 52.

Tala for dei siste åra er reviderte i samband med ny utrekning av husdyrprodukta, og rekneskapen er sett opp for kalenderår, mot før driftsår.

Tabell 52. Totalrekneskap for jordbruket.¹ Mill. kr.

	1938—39	1954—55	1960	1961 ²
Inntekter av planteprodukt	106,0	515,0	663,2	719,8
Inntekter av husdyrprodukt	461,3	1 572,2	2 097,0	2 171,8
Andre inntekter	51,5	148,0	188,8	188,0
Lagerbrigde	44,5	48,6	32,3	44,5
I alt inntekter	663,3	2 283,8	2 981,3	3 124,1
Kostnader	309,7	912,3	1 505,4	1 577,8
Nettoprodukt.....	353,6	1 371,5	1 475,9	1 546,3
+ statstilskot	11,4	80,6	125,4	116,7
— renter av eigen og lånt kapital	97,4	182,4	336,0	352,7
Utrekna total arbeidsinntekt	267,6	1 269,7	1 265,3	1 310,3
Av inntektene:				
Sal av plante- og husdyrprodukt	417,9	1 648,1	2 371,8	2 490,9
Heimeforbruk av plante- og husdyrprodukt	137,9	397,2	348,1	354,7

¹ Pelsdyrnæringa er rekna med. ² Førebels oppgåve.

Tabell 53 syner den delen av utlåna frå bankar og kreditsamskipnader som fell på næringane jordbruk og skogbruk.

Tabell 53. Kjende utlån til jord- og skogbruk. Mill. kr.

Långjevarar	1956		1957		1958		1959		1960		1961	
	30. juni	31. des.	30. juni	31. des.								
Statsbankar ...	530	541	551	584	593	613	625	648	658	690	706	740
Forretnings- og sparebankar .	990	980	996	983	1 009	1 021	1 095	1 134	1 265	1 246	1 326	1 383
Kreditsamskipnader	149	170	161	176	169	181	184	190	180	193	191	208
Offentlege fond, trygdelag o. l.	65	67	66	68	67	70	70	71	66	78	¹ 80	¹ 80
Sum	1 734	1 758	1 774	1 811	1 838	1 885	1 974	2 043	2 169	2 207	2 303	2 411

¹ Førebels oppgåve.

Gjelda til private långjevarar og varegjeld til handlarar er ikkje med i desse oppgåvene.

Auken i utlåna må ein sjå i samband med dei store investeringane i tida etter krigen. Dette gjeld både jord- og skogbruk og andre næringar. Tabell 54 gjev eit oversyn over utviklinga (reviderte tal etter nasjonalrekneskapen).

Tabell 54. Investeringar i jordbruket. Mill. kr.

	1956	1957	1958	1959	1960 ¹	1961 ¹
Bruttoinnvestering	614	664	724	709	719	766
Kapitalslit	423	458	493	501	525	544
Nettoinvestering	191	206	231	208	194	222
Av dette til:						
Driftsbygningar og grunnforbetringar	131	130	174	154	134	141
Maskinar m. v.	60	76	57	54	60	81

¹ Førebels oppgåve.

Bruttoinvesteringa gjeld også kapitalslit (vedlikehald og avskriving) som er rekna med som årlege kostnader i totalrekneskapen (tabell 52).

Ein stor del av gjelda i jord- og skogbruk er knytt til visse statsbankar og kreditsamskipnader. Tabell 55 syner samla utlån i mill. kroner frå desse institusjonar.

Tabell 55. Utlån frå Statsbankar og kreditsamskipnader.
Mill. kr.

	1956		1957		1958		1959		1960		1961	
	30. juni	31. des.										
Hypotekbanken	453,9	454,9	459,8	461,0	461,7	464,3	466,1	467,6	470,2	471,7	474,2	475,7
Småbruk- og Bustadbanken	607,8	644,8	664,5	702,1	723,9	760,7	784,0	827,4	856,3	905,3	940,4	991,4
Arbeiderbruk- og Boligbanken	1,0	0,9	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Lånekassen for jordbrukere	3,6	3,4	3,2	3,0	2,8	2,6	2,4	2,2	2,1	1,9	1,7	1,6
Driftskredit- kassen for jordbruket ..	54,5	55,8	59,0	58,5	60,2	59,6	62,5	63,1	61,4	62,8	65,0	67,0
Norges Kredit- forening for Land- og Skog- bruk.....	131,1	135,2	139,0	142,9	146,6	150,7	154,6	157,8	160,0	166,1	169,3	177,0
Norges Land- hypotekfor- eniging for 2. prioritet ..	1,9	2,0	2,0	2,1	2,3	2,8	3,1	3,7	4,3	4,8	5,2	6,0
Centralkassen for Bøndernes Driftskreditt.	15,7	32,6	19,0	29,7	19,5	25,6	24,9	27,8	14,0	20,1	16,0	22,3

Desse tala gjeld også utlån utanom jord- og skogbrukssektoren, t. d. lån til bustader utan eigentleg jordbruk.

Gjennom statsbankane gjev staten kreditt på eit rimeleg rentenivå. Utanom dette gjev staten og direkte stønad til investeringar i jordbruket med rentefritak og tilskot. Tabell 56 syner tilskota i budsjetta fra og med 1954—55.

Tabell 56. Statstilskot til bureising, jorddyrkning m. v.
1000 kr.

	Bureising	Jord- dyrkning m. v.	Søkkings- og vass- forsyning- nings- arbeid	Vegar til jordbruks- føremål	Potet- kjellarar, gjødsel- oppsam- ling, siloar m. v.	Maskin- stasjonar
1954—55.....	6 323	22 919	6 288	1 701	1 095	2 386
1955—56.....	6 132	32 259	7 584	2 106	1 255	2 280
1956—57.....	5 220	47 331	5 781	2 700	1 397	701
1957—58.....	4 906	43 503	6 960	2 800	751	1 493
1958—59.....	4 633	46 650	3 899	3 069	3 402	618
1959—60.....	4 406	62 856	6 281	4 002	3 415	1 153

Tabell 57 gjev eit oversyn over tilskota til prisregulering for jordbruksvarer m. v.

Tabell 57. Tilskot til prisregulering. Mill. kr.

	Over statsrekneskapen ¹						Over Pris- direk- toratet sine fond	I alt	
	Korn og mjøl	Mjølk og mjølke- produkt	Kjøt og flesk	Kraft- før	Kunst- gjødsel	Margarin m. v.	Sum		
1955	112	281	6	56	39	42	536	136	672
1956	134	341	21	67	30	14	607	116	723
1957	137	425	28	30	26	36	682	218	900
1958	113	378	12	43	28	22	596	104	700
1959	95	415	5	57	43	—	615	76	691
1960	145	435	—	57	31	25	693	99	792
1961	134	451	—	54	40	40	719	100	819

¹ Pristilskot frå statsrekneskapen til Prisdirektoratet sine fond er ikkje tekne med under statsrekneskapen.

Løner i jordbruk og skogbruk

Kvart år frå og med driftsåret 1915—16 er det innhenta oppgåver over lønene i jordbruket. Oppgåvene vert innhenta på spørjeskjema, som kvart år i januar vert sende til fire gardbrukarar i kvart herad. For driftsåret 1960—61 kom det inn om lag 900 oppgåver.

Oppgåvane skal gjelda den arbeidsløn som ålement vert betalt i heradet. Det er altså ikkje individuelle lønsoppgåver. Løna vert oppgjeven som månadsløn og dagløn på arbeidsgjevarens kost eller på eigen kost, og spesifisert på menn og kvinner i ymse slag arbeid. Der det er oppgjevi timeløn, reknar ein om til dagløn etter 8 timars dag. Løn på arbeidsgjevarens kost skal gjelda kontantløn, medan løn på eigen kost skal gjelda totalløna (medrekna frie naturali).

Nokre av oppgåvene gjeld dagsforteneste og stykkeløn på akkordarbeid.

Vanlege arbeids- og lønstillegg skal vera med i oppgåvene, men ikkje feriegodtgjersle eller feriellegg.

I høve til åra før er det frå 1959—60 gjort nokre brigde i oppgåveskjemaet (sjå Jordbruksstatistikk 1959, s. 37). Dette har ført til at ein ikkje heilt ut kan jamföra alle lønskategoriane med oppgåvane for åra før 1959—60.

Tabell 58. Løner i jordbruk og skogbruk. Kr.

Månedsløn på arbeids- gjevars kost	I sommarhalvåret							I vinterhalvåret.		
			Dagløn på eigen kost					På eigen kost. Menn		
	Fast gards- arbeid	Tilfeldig gardsarbeid				Skogs- arbeid pr. dag	Skogs- køyring (mann og hest) pr. dag	Tøm- merhogst pr. m³ (berkt)		
		I slåttonna	Elles							
M.	Kv.	M.	M.	Kv.	M.	Kv.				
1948—49	245	142	..	18,44	12,01	16,79	11,14	19,10	29,44	8,62
1955—56	398	250	..	28,87	20,14	27,17	18,91	30,78	45,18	15,20
1956—57	434	266	..	31,08	21,21	29,00	20,09	32,78	47,68	16,45
1957—58	453	282	..	32,07	22,68	30,38	21,50	33,97	51,00	16,88
1958—59	472	294	..	33,63	23,57	31,98	22,58	35,51	51,92	17,14
1959—60	499	288	31,41	35,32	24,52	33,70	23,64	37,85	54,97	16,82
1960—61	531	307	32,86	37,28	26,57	35,82	25,73	40,11	56,72	17,55
1961—62	577	327	36,25	39,48	29,01	38,51	28,45	43,42	61,62	19,25

På grunnlag av dei oppgåvane som kjem inn, reknar ein ut lønene som medeltal. Både fylkes- og rikstala er uvegne medeltal. Dei oppgåvane som kjem inn på denne måten, ymsar mykje. Medeltala dekkjer såleis over store variasjonar.

Tabell VIII bak i boka syner medellønene for landet dei to siste åra jamførte med oppgåvane for 1948—49. Utviklinga frå 1948—49 fram til 1961—62 går fram av tabell 58. Tabell 59 syner fylkestal for sume av lønsoppgåvane.

Tabell 59. Løner i jordbruket 1961—62 jamførte med 1948—49 og 1960—61.

	Menn						Kvinner									
	1948		1960		1961		Endring i pet.		1948		1960		1961		Endring i pet.	
	—49	—61	—61	—62	1948—49	1960—61	til	til	—49	—61	—62	1948—49	1960—61	til	1961—62	1961—62
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	1961—62	1961—62			Kr.	Kr.	Kr.	1961—62	1961—62		1961—62	1961—62
Månedsløn i sommarhalvåret Tenestefolk på arbeidsgjekkars kost																
Østfold	278	554	649	133,5	17,1	163	329	377	131,3	138,1	138,1	14,6				
Akershus.....	270	615	665	146,3	8,1	155	345	369	175,2	175,2	175,2	7,2				
Hedmark	234	565	648	176,9	14,7	141	362	388	135,8	135,8	135,8	5,6				
Oppland	263	622	672	155,5	8,0	159	355	375	123,6	123,6	123,6	11,5				
Buskerud	289	598	637	120,4	6,5	174	349	389	152,8	152,8	152,8	24,1				
Vestfold	264	521	616	133,3	18,2	153	311	386	122,1	122,1	122,1	19,7				
Telemark	272	617	650	139,0	5,3	172	319	382	156,8	156,8	156,8	2,2				
Aust-Agder.....	270	624	599	121,9	—	4,0	139	365	357	164,3	164,3	23,3				
Vest-Agder.....	261	515	533	104,2	3,5	140	300	370	108,2	108,2	108,2	11,0				
Rogaland	278	555	585	110,4	5,4	171	400	356	122,0	122,0	122,0	4,4				
Hordaland	238	485	506	112,6	4,3	150	319	333	119,1	119,1	119,1	15,3				
Sogn og Fjordane ..	254	500	531	109,1	6,2	159	357	365	125,7	125,7	125,7	2,2				
More og Romsdal ..	214	468	498	132,7	6,4	136	294	307	142,5	142,5	142,5	0,7				
Sør-Trøndelag	213	537	556	161,0	3,5	120	293	291	132,0	132,0	132,0	0,4				
Nord-Trøndelag	219	539	571	160,7	5,9	122	284	283	110,6	110,6	110,6	15,3				
Nordland	218	443	507	132,6	14,4	110	209	241	112,9	112,9	112,9	8,3				
Troms	251	469	453	80,5	—	3,4	116	228	247	137,1	137,1	137,1				
Finnmark	187	372	..	..	..	97	243	230	—	—	—	5,3				
I alt.....	245	531	577	135,5	8,7	142	307	327	130,3	130,3	130,3	6,5				
Dagløn i slåttonna på eigen kost																
Østfold	19,24	39,19	43,25	124,8	10,4	13,48	29,06	33,00	144,8	144,8	144,8	13,6				
Akershus.....	17,25	38,44	39,32	127,9	2,3	13,01	28,60	31,77	144,2	144,2	144,2	11,1				
Hedmark	16,72	36,65	38,97	133,1	6,3	11,73	31,27	34,50	194,1	194,1	194,1	10,3				
Oppland	16,04	35,48	38,00	136,9	7,1	10,98	26,75	28,41	158,7	158,7	158,7	6,2				
Buskerud	19,30	39,88	42,77	121,6	7,2	12,62	29,00	29,11	130,7	130,7	130,7	0,4				
Vestfold	18,55	34,71	39,63	113,6	14,2	13,41	29,50	31,20	132,7	132,7	132,7	5,8				
Telemark	19,85	42,38	42,53	114,3	0,4	11,38	25,00	28,62	151,5	151,5	151,5	14,5				
Aust-Agder.....	18,47	38,69	42,12	128,0	8,9	10,47	24,97	27,50	162,7	162,7	162,7	10,1				
Vest-Agder.....	19,83	42,50	44,68	125,3	5,1	11,31	25,48	28,96	156,1	156,1	156,1	13,7				
Rogaland	19,02	37,98	40,61	113,5	6,9	12,87	27,69	29,63	130,2	130,2	130,2	7,0				
Hordaland	17,76	35,93	38,08	114,4	6,0	11,18	25,37	25,19	125,3	125,3	125,3	0,7				
Sogn og Fjordane ..	16,57	33,64	36,76	121,8	9,3	10,97	23,93	27,89	154,2	154,2	154,2	16,5				
More og Romsdal ..	17,99	35,54	35,39	96,7	—	0,4	11,66	24,54	29,13	149,8	149,8	149,8				
Sør-Trøndelag	18,61	37,63	38,12	104,8	1,3	13,50	29,47	29,00	114,8	114,8	114,8	1,6				
Nord-Trøndelag	17,34	35,58	38,09	119,7	7,1	10,88	26,31	28,13	158,5	158,5	158,5	6,9				
Nordland	18,48	36,69	38,40	107,8	4,7	11,82	25,70	28,13	138,0	138,0	138,0	9,4				
Troms	20,83	35,42	38,36	84,2	8,3	14,86	26,68	28,20	89,8	89,8	89,8	5,7				
Finnmark	21,13	37,23	36,70	73,7	—	1,4	12,41	28,92	31,20	151,4	151,4	151,4				
I alt.....	18,44	37,28	39,48	114,1	5,9	12,01	26,57	29,01	141,5	141,5	141,5	9,2				

For gardsarbeidar på arbeidsgjevars kost var kontantløna sommaren 1961 i medel kr. 577 pr. månad, mot kr. 531 året før — ein auke på 8,7 prosent. For fjøsrøktar var auken 12,5 prosent. Månadsløn på eigen kost var om lag kr. 240 høgre enn på arbeidsgjevars kost.

Dagløna for slåttearbeit auka med 6—7 prosent til kr. 34,38 på arbeidsgjevars kost og kr. 39,48 på eigen kost for sommaren 1961. For anna tilfeldig gardsarbeid var løna 1—2 kroner liggere pr. dag. Medelløna sommaren 1961 var elles på eigen kost kr. 47,71 pr. dag for tømmermannsarbeid og kr. 46,06 for traktorførar. Dagsfortenesta ved grøftearbeid var kr. 43,83.

For skogssarbeid var dagsfortenesta vinteren 1961—62 kr. 43,42 på eigen kost, ein auke på om lag 8 prosent frå året før. Dagsfortenesta for skogskøyring med hest var kr. 61,62. Hogstprisane for tømmer vinteren 1961—62 var kr. 19,25 for berkt og kr. 12,92 for uberkt tømmer, eller om lag 10 prosent meir enn året før, medan prisane for vedhogst var auka med 5—6 prosent.

For kvinneleg arbeidshjelp var månadsløn for tenestjente på arbeidsgjevars kost sommaren 1961 kr. 327, eller 6,5 prosent meir enn året før. Dagløna auka noko meir. For budeier på månadsløn var auken 10 prosent.

Sett i høve til lønsnivået i 1948—49, er lønene i jordbruksstort sett auka med om lag 130 prosent, men auken er ikkje den same for dei ulike lønskategoriar. Hogstprisane for tømmer og ved er stort sett auka med 100—130 prosent sidan vinteren 1948—49.

Som for tidlegare år syner lønsoppgåvne store variasjonar, slik at medeltala vert usikre. Dette gjeld særleg fylkestala. Det same gjeld dei lønskategoriar der talet på oppgåver er lite.

Ved lønsavtalen frå 15. februar 1960 mellom Jordbruksarbeiderforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund vart den ordinære arbeidstid for vanleg jordbruksarbeid sett ned frå 48 til 45 timer pr. veke i gjennomsnitt for året. Den leiande lønssatsen vart då sett til kr. 4,00 pr. time for gardsarbeidar over 21 år med 4 års praksis. Dette gjeld normalløn på eigen kost. Frå 15. januar 1961 vart denne lønssatsen auka til kr. 4,50 pr. time.

Frå 15. januar 1962 gjeld ein 2-års avtale fram til 15. januar 1964. Den leiande satsen vart sett til kr. 5,00 pr. time frå 15. januar 1962 og til kr. 5,50 frå 15. januar 1963.

For gartneri og hagebruk og for skogbruk er det særskilde avtalar.

Tabell 60 gjev eit oversyn over sume av tariffsatsane for jordbruksarbeidet.

Tabell 60. Nokre tariffsatsar frå lønsavtalane.

	Gardsarbeidar over 21 år med 4 års praksis		Fjøsrøktar ved fjøs med 15—19 kyr	Kvinneleg innehjelp over 20 år
	med månadsløn	med timeløn (fast arbeid)		
Frå 14. april 1954.....	Kr. pr. mnd.	Kr. pr. time	Kr. pr. mnd.	Kr. pr. mnd.
» 1. mars 1956.....	536,00	2,80	607,00	1264,00
» 15. januar 1958.....	2650,00	3,25	707,00	3470,00
» 16. juli 1958.....	2710,00	3,55	750,00	3500,00
» 15. februar 1960.....	2734,00	3,67	776,00	3524,00
» 15. januar 1961.....	2760,00	4,00	796,00	3542,00
» 15. januar 1962.....	2855,00	4,50	900,00	3600,00
	2950,00	5,00	1 004,00	3660,00

¹ Med fri kost og losji. ² Rekna ut etter 200 timer pr. månad. ³ Kost og losji rekna med. ⁴ Rekna ut etter 190 timer pr. månad.

Prisar på faste eigedomar

1. Omsetnad av fast eigedom.

Byrået sin årlege statistikk over omsetnad av fast eigedom byggjer på tinglysing av heimelsoverføringer. Oppgåvane femnar ikkje ekspropriasjon av grunn til gater og vegar, men gjeld elles all omsetnad av grunn og byggverk. Oppgåvane gjeld både fri og tvungen omsetnad, familiesal og heimelsoverføring ved arv eller gave. Talet på omsette eigedomar og salssum femnar såleis eigedomar av skiftande slag og verde, like eins som salsverde eller verdsetjing byggjer på skiftande grunnlag.

Tabell IX syner talet på og salssum for all omsetnad av faste eigedomar i byane og bygdene i åra 1956 til 1960. I dei siste tre åra vart det omsett i alt:

	I byane		I bygdene	
	Eigedomar	Salssum	Eigedomar	Salssum
	1 000 kr.		1 000 kr.	
1958	6 579	345 010	35 965	518 015
1959	6 631	380 236	38 459	577 461
1960	7 020	399 627	40 738	664 120

For eigedomane i bygdene får ein og oppgåver over matrikkskylda. Samla skyld ved dei omsette eigedomane har gjennomgåande vori mellom 15 000 og 20 000 skyldmark, eller om lag 3—4 prosent av samla skyld i landet. Det har etter kvart vorti skipa fleire og fleire små eigedomar, og desse vert omsette oftare enn dei større eigedomane. Dette har ført til at medels storleik av omsette eigedomar, mælt i skyldmark, har gått ned frå om lag 1 mark i 1930-åra til 37 øre i 1960. I same tidsrom har prisen pr. skyldmark auka til om lag det femdoble, frå 8—9 000 kroner i tretti-åra til om lag 44 000 kroner i 1960.

2. Prisar på jordbruksseigedomar.

Særskilt for jordbruksseigedomar vert det utrekna medelprisar pr. skyldmark for eit utval av dei oppgåvane som er nemnde framfor. Utvalet femnar berre vanlege jordbruksseigedomar i fri omsetnad til framande og med minst 24 øre i skyld.

Det er berre ein mindre del av dei omsette eigedomane i bygdene som har minst 24 øre i skyld. I åra 1950 til 1953 hadde såleis meir enn tre fjerdepartar av dei omsette eigedomane mindre enn 24 øre i skyld. Av eigedomane med minst 24 øre i skyld var om lag to tredjepartar familiesal e. l. og 2—3 prosent tvungne sal. Av resten som vart omsett fritt, var ein stor del ikkje jordbruk, eller jordbruk der hus, lægje o. l. tilhøve hadde gjort at prisen vart svært høg eller låg og difor vart haldne utanfor utrekningane.

I 1930-åra var det om lag 3 000 eigedomar som vart lagde til grunn for utrekningane av verde pr. skyldmark. Sidan 1939 har dette talet gått jamt nedover, og for 1960 vart det nytta oppgåver berre for 1 123 eigedomar med ei samla skyld på 1 996 mark. Dette er 2,8 prosent av eigedomane og 13,3 prosent av matrikkskylda for alle omsette eigedomar i bygdene utanom Finnmark fylke.

Ved sida av at det etter måten er få eigedomar med i utrekningane, hefter det og andre lyte ved materialet. Matrikkelen har ikkje vori revidert sidan 1860-åra. Sidan den tida har verde for mange eigedomar vorti mykje brigda, slik at dei etter tilhøva no kan ha svært høg eller låg matrikkel skyld. Vidare vil skildnad i hustilstand, korleis jorda er i hevd, sentral eller avleies lægje osb. føra til at handelsverde utrekna pr. skyldmark skiftar mykje, sjølv for dei eigedomane ein reknar som vanlege jordbruk. Dei einskilde sal kan difor verka sterkt på resultatet. Det er og ei ulempe at det ofte vantar turvande opplysningar om eigedomane.

Sidan utrekningane av skyldmarksverde tok til i 1852, har det stort sett vori auke, mest grunna nedgang i pengeverde, men og mykje på grunn av auken i omsetnad av dei små eigedomar. (Sjå det som er nemnt før og hovudtabell X, som syner medelprisen pr. skyldmark i dei einskilde storleiksklassane.)

Vidare har investeringar i bygningar og grunnforbetringar, framsteg i driftsteknikk og samferdsel ført til verdauke.

Gjeldande prisføresegner for faste eigedomar tek sikte på ei prisregulering i visse distrikt for eigedomar med 1—5 husvære og inntil 10 dekar tomt (frå 15. oktober 1954) og for tomteareal m. v. (frå 1. september 1958).

Jordbrukseigedomar kjem etter 15. oktober 1954 for det meste utanom dei særlege prisføresegnene for fast eigedom, men kjem framleis inn under dei vanlege føresegnene i prislova.

Utrekna medelpris pr. skyldmark for jordbrukseigedomar i 1960 var 21 624 kroner, mot 20 440 kroner i 1959. Det er ein auke på 5,8 prosent, mot 3,3 prosent frå 1958 til 1959. Tabell 61 syner skyldmarksverde i relative tal (1938=100) og dei årlege brigde i prosent av året før.

Tabell 61. Skyldmarksverde. 1938 = 100.

År	Relative tal	Brigde frå året før i pct.	År	Relative tal	Brigde frå året før i pct.	År	Relative tal	Brigde frå året før i pct.
1914	50	+ 4,4	1930	81	— 7,8	1946	146	— 4,06
1915	53	+ 7,2	1931	75	— 6,7	1947	164	+ 12,30
1916	60	+ 13,6	1932	70	— 7,15	1948	161	— 1,71
1917	90	+ 49,6	1933	71	+ 0,89	1949	184	+ 14,59
1918	128	+ 41,7	1934	76	+ 6,95	1950	189	+ 2,71
1919	137	+ 7,3	1935	83	+ 10,27	1951	189	— 0,10
1920	138	+ 0,8	1936	91	+ 8,88	1952	204	+ 7,85
1921	127	— 8,2	1937	95	+ 4,29	1953	240	+ 17,69
1922	117	— 8,0	1938	100	+ 5,62	1954	248	+ 3,44
1923	113	— 3,2	1939	105	+ 4,66	1955	268	+ 8,04
1924	116	+ 3,1	1940	112	+ 7,23	1956	299	+ 11,54
1925	115	— 1,0	1941	122	+ 8,90	1957	319	+ 6,53
1926	100	— 13,1	1942	132	+ 8,06	1958	352	+ 10,64
1927	92	— 8,5	1943	147	+ 11,15	1959	364	+ 3,26
1928	91	— 0,8	1944	145	— 1,02	1960	385	+ 5,79
1929	88	— 3,3	1945	152	+ 4,45			

Tabell 62 syner skyldmarksverde i relative tal (1938=100) jamført med vareprisnivået etter Byrået sin engrosprisindeks.

Tabell 62. Engrosprisar og skyldmarksverde. 1938 = 100.

Engrosprisindeks		Salssum pr. skyldmark	
		Vanlege jordbruks eige domar i fri omsetnad	Alle omsette eige domar i bygdene
		Relative tal	
1955	284	268	270
1956	299	299	335
1957	309	319	360
1958	304	352	390
1959	304	364	402
1960	306	385	470

Tabell 63 syner medels skyldmarksverde i kroner for fylka og riket (unnateki Finnmark) i åra 1938 til 1940 og 1955 til 1960 og for femåret 1956—1960.

Dei oppførte medelprisane er både for dei einskilde fylka og for riket, utrekna ved å dividera salssummen med samla matrikkelskyld for dei eige domane som er medtekne.

Tabell 63. Medelprisar pr. skyldmark. Kr.

Bygdene fylkesvis	1938	1939	1940	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1956— 1960
Østfold	5 889	5 951	6 194	16 573	17 717	19 594	20 869	21 845	19 440	19 869
Akershus.....	6 199	6 661	6 985	18 436	23 362	22 287	24 358	26 294	26 046	24 317
Hedmark	4 914	5 225	5 761	17 347	19 962	21 304	25 026	27 008	27 559	24 209
Oppland	5 380	5 615	6 164	14 149	15 337	21 532	21 859	17 874	19 401	19 238
Buskerud	6 138	6 251	6 811	18 131	19 045	25 274	20 175	26 368	23 063	22 433
Vestfold	6 114	6 271	6 634	16 818	18 715	23 023	22 608	22 681	25 176	21 994
Telemark	5 615	5 748	5 753	14 924	15 520	16 706	16 978	15 862	22 845	17 614
Aust-Agder.....	5 890	5 934	6 240	16 115	17 935	18 004	18 646	23 599	21 189	19 641
Vest-Agder.....	6 288	6 276	6 386	16 564	16 363	16 652	22 401	20 985	23 045	19 579
Rogaland	6 631	7 265	7 553	19 601	22 648	20 861	25 971	24 036	27 413	23 916
Hordaland	5 237	5 215	5 715	13 588	11 334	14 517	17 561	15 862	16 941	15 089
Sogn og Fjordane.	4 621	4 907	5 200	8 553	9 288	10 040	10 181	11 548	11 590	10 393
Møre og Romsdal.	4 748	5 105	5 287	10 200	12 118	11 250	13 249	15 045	16 747	13 108
Sør-Trøndelag ...	5 197	5 493	5 831	10 665	13 701	14 915	14 073	14 960	16 711	14 663
Nord-Trøndelag..	4 938	5 021	5 343	12 796	12 132	12 539	16 812	17 551	17 346	15 029
Nordland	4 603	4 759	5 212	9 700	10 306	10 860	12 085	14 369	14 023	12 279
Troms	5 240	5 197	5 718	15 511	19 630	17 305	22 197	23 150	23 144	20 946
Riket (unnateki Finnmark)	5 617	5 879	6 304	15 057	16 794	17 891	19 794	20 440	21 624	19 249

Sett i høve til 1938, var medelprisen i 1956—1960 i alt gått opp med 243 prosent. For dei einskilde fylka var auken i prosent:

Østfold	237	Rogaland	261
Akershus.....	292	Hordaland	188
Hedmark	393	Sogn og Fjordane	125
Oppland	258	Møre og Romsdal	176
Buskerud	265	Sør-Trøndelag	182
Vestfold	260	Nord-Trøndelag	204
Telemark	214	Nordland	167
Aust-Agder.....	233	Troms	300
Vest-Agder.....	211	Riket (unnateki Finnmark)....	243

Oppgangen var størst i Hedmark. Deretter kjem Troms og Akershus. Minst var oppgangen i Sogn og Fjordane, Nordland og Møre og Romsdal.

Tabell X syner skyldmarksverde for eideomar i ulike storleiksklassar delt etter matrikkelskylda. Skyldmarksverdet er størst for dei minste eideomane og går stort sett ned med aukande bruksstorleik. Prisauken har og vori størst for dei minste eideomane. I høve til 1938 var skyldmarksverdet i 1960 i klasse 1 nesten sjudobla, i klasse 2 over firedobla, for klassane 3 og 4 var skyldmarksverdet mellom tre- og firedobla og for klasse 5 snautt tredobla.

I tabell 64 er det gjevi oppgåver frå skattefutane over talet på alle særskilt skyldsette eideomar (bruksnummer) og matrikkelskylda. Dersom ein gjer det utrekna skyldmarksverde for året 1960 og femåret 1956—1960 gjeldande for samla matrikkelskyld i fylka, vil ein få det verde for landeideomane i alt som er gjevi i tabellen. Etter denne utrekninga kjem samla verde av landeideomane i heile riket i medeltal for femåret 1956—1960 opp i 9 379 mill. kroner.

Tabell 64. Landeideomane, matrikkelskyld, skyldmarksverde og utrekna verde fylkesvis.

Fylke	Særskilt skyldsette lanteideomar (bruksnummer) ved utgangen av 1958		Skyldmarksverde		Samla verde av lanteideomar etter gjennomsnittleg skyldmarksverde	
	Tal	Matrikkel- skyld	1956—1960	1960	1956—1960	1960
		Mark	Kr.	Kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
Østfold	40 873	36 892	19 869	19 440	733 007	717 180
Akershus.....	78 800	39 033	24 317	26 046	949 165	1 016 654
Hedmark	76 541	52 151	24 209	27 559	1 262 524	1 437 229
Oppland	62 571	49 773	19 238	19 401	957 533	965 646
Buskerud	57 341	35 779	22 433	23 063	802 630	825 171
Vestfold	50 259	26 804	21 994	25 176	589 527	674 818
Telemark	40 209	28 883	17 614	22 845	508 745	659 832
Aust-Agder.....	27 488	17 555	19 641	21 189	344 798	371 973
Vest-Agder.....	33 195	15 224	19 579	23 045	298 071	350 837
Rogaland	56 897	22 570	23 916	27 413	539 784	618 711
Hordaland	83 977	28 029	15 089	16 941	422 930	474 839
Sogn og Fjordane ..	30 766	25 521	10 393	11 590	265 240	295 788
Møre og Romsdal ..	53 363	27 539	13 108	16 747	360 981	461 196
Sør-Trøndelag	47 933	29 522	14 663	16 711	432 881	493 342
Nord-Trøndelag	31 356	29 577	15 029	17 346	444 513	513 043
Nordland	55 536	17 467	12 279	14 023	214 477	244 940
Troms	32 590	6 880	20 946	23 144	251 938	278 376
Finnmark	21 061	5 148	—	—		
Riket	880 756	494 347	19 249	21 624	9 378 744	10 399 575

Omlaup og sædskifte. Planteproduksjon

Ved utvalstellinga den 20. juni 1961 vart det innhenta oppgåver over bruken av jorda, utover det som den vanlege arealstatistikken gjev, og sume oppgåver over planteproduksjonen på bruka.

Stort sett var oppgåvene godt utfylte, men for sume spørsmål var svarprosenten noko låg. Tabellane XI—XIII bak i boka syner hovudresultata for fylka og jordbruksområda i relative tal. I fylgjande omtale av teljingsresultata er det også oppgåver for bruk av ulik storleik.

Omlaup og sædskifte.

For om lag 100 år sidan var dei eldste driftsmåtane enno vanlege over heile landet. Ein del av jorda vart nytta berre til åker, mest til korn, og ein del vart berre nytta til eng, mest natureng. I dei sør-austlege strok av landet var sume i ferd med å prøva ymse slag av vekselbruk. 70 år seinare, ikring 1930, var eit ordna omlaup med skifte mellom åker og eng mykje nytta, men i strok der driftsmåten var mest bunden av naturvilkåra, vart jorda stort sett driven som før. Det var også til dels dårleg tilgang på gjødsel og høveleg såfrø.

Omlaup og sædskifte på denne tida er nærmere omtala i fjerde hefte av Jordbruksstellingen i Norge, 1929 (NOS VIII 188).

Utviklinga i dyrkingsteknikk i dei siste 30 åra har stort sett ført til større fridom enn før i val av planteslag, men framleis er naturvilkåra avgjerande for driftsmåten for mange bruk i landet. Dei økonomiske tilhøva verkar no som før på retningslinene i planteproduksjonen, og omsyn til den maskintekniske utviklinga gjer seg meir og meir gjeldande.

Tabell 65 gjev eit oversyn over bruken av dyrka jord frå 1835 til 1959. Fram til 1850-åra var korndyrkinga einsidig, meir eller mindre regelbundi avbroten av «træde». Det var lite av andre åkervokstrar og lite eng på fulldyrka jord. Fall i kornprisane ikring 1850 førte til stagnasjon i korndyrkinga, og etter kvart vart det dyrka meir fôrvokstrar på fulldyrka jord. Dei siste 10 åra har korndyrkinga auka att, medan engarealet har gått tilbake.

Tabell 66 viser utviklinga i dei ymse distrikta. I dei sør-austlege fylka er arealet av dyrka jord ubrigda. Åkerarealet har auka, men engarealet har minka. Elles i landet har det fulldyrka arealet auka, i sume fylke både til åker og til eng, men i andre fylke har berre engarealet auka.

Tabell 67 gjev eit oversyn over arealet på dei bruka som var med i teljinga i 1961.

Tabell 65. Areal av dyrka jord. 1 000 dekar.

	Korn	Annan åker og hage	Eng	I alt
1835 ¹	1 287	² 147	..	..
1855 ¹	1 870	² 266	..	..
1875 ¹	1 951	² 356	3 103	5 410
1900 ¹	1 650	675	4 475	6 800
1929.....	1 765	977	5 046	7 788
1939.....	1 837	1 109	5 296	8 242
1949.....	1 520	1 181	5 422	8 123
1959.....	2 182	1 297	4 915	8 393

¹ Utrekna etter utsæde m. v.   ² Berre poteter og rotvokstrar.

Tabell 66. Bruken av dyrka jord. Prosenttal.

Distrikt	År	Korn	Annan åker og hage	Eng	I alt	Dyrka jord i 1875 = 100
Østfold, Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark	1875 ¹	² 34	..	66	100	100
	1929	27	13	60	100	108
	1959	40	17	43	100	98
Hedmark, Oppland	1875 ¹	² 58	..	42	100	100
	1929	31	14	55	100	163
	1959	38	16	46	100	187
Agder	1875 ¹	² 43	..	57	100	100
	1929	15	12	73	100	156
	1959	7	18	75	100	148
Rogaland	1875 ¹	² 76	..	24	100	100
	1929	20	17	63	100	281
	1959	16	24	60	100	309
Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	1875 ¹	² 74	..	26	100	100
	1929	12	13	75	100	237
	1959	3	17	80	100	287
Trøndelag	1875 ¹	² 36	..	64	100	100
	1929	21	8	71	100	149
	1959	25	12	63	100	160
Nord-Noreg	1875 ¹	² 46	..	54	100	100
	1929	6	15	79	100	259
	1959	1	10	89	100	438
I alt	1875 ¹	36	7	57	100	100
	1929	23	12	65	100	144
	1959	26	15	59	100	155

¹ Sjå note 1, tabell 65. ² Poteter og rotvokstrar rekna med.

Tabell 67. Bruken av dyrka areal på bruk som var med i teljinga.
Prosenttal.

	Bruk	Korn og erter	Annan åker og hage	Slåtteng på dyrka jord	I alt
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Undersøkte bruk i alt.....	19 479	30,0	13,4	56,6	100
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	17 502	16,5	14,1	69,4	100
—«— over 100 —«—	1 977	51,7	12,2	36,1	100
Bruk med 5,1—100 dekar:					
Austlandet med Telemark	5 558	32,2	15,3	52,5	100
Agder	1 213	8,7	17,1	74,2	100
Vestlandet	5 059	5,4	16,9	77,7	100
Trøndelag	1 824	19,2	12,3	68,5	100
Nord-Noreg	3 848	0,6	8,1	91,3	100
Bruk med over 100 dekar:					
Austlandet med Telemark	1 286	58,2	12,2	29,6	100
Agder	13	24,8	22,6	52,6	100
Vestlandet	240	22,5	18,3	59,2	100
Trøndelag	372	42,0	9,4	48,6	100
Nord-Noreg	66	5,0	12,2	82,8	100

¹ Jordbruksareal.

Medels omlaupstid.

Arealstatistikken åleine gjev lite opplysningar om omlaupstid og vekstfylgje, der det vert dyrka fleire voksterslag. For å syna vekslinga mellom åker og eng vart det ved jordbrukssteljinga i 1929 henta inn oppgåver over areal som var sådd til med engfrø. Eit liknande spørsmål var teki med ved jordbrukssteljinga i 1959. Ved utvalsteljinga i 1961 vart det gjevi oppgåver over slåtteng attlagd siste året, saman med oppgåver over alderen på slåttenga.

Let ein desse oppgåvene stå for eit årleg skifte frå åker til eng, kan ein rekna ut eit medels omlaup i åker-år og eng-år. Dette er gjort i tabell 68.

Tabell 68. Medels omlaupstid.

	1929	1959	1961
Areal:	1 000 dekar		
Åker og hage i alt	2 742	3 267	323,5
Slåtteng på dyrka jord.....	4 819	4 269	422,7
Årleg attlegg til eng	¹ 676	² 641	³ 64,9
Medels omlaupstid:		År	
Åker og hage i alt	4	5,1	5,0
Slåtteng på dyrka jord.....	7	6,7	6,5
I alt.....	11	11,8	11,5

¹ Areal sådd til med grasfrø i 1929 (bygdene). ² Areal sådd til med engfrø i 1958 (bruk over 5 dekar). ³ Areal attlagt til eng i 1960 (med tillegg). Bruk som var med i teljinga.

Tabell 69. Medels omlaupstid i år i dei ymse jordbruksområda.

	1929		1959		1961	
	Åker ¹	Eng	Åker ¹	Eng	Åker ¹	Eng
Riket	4	7	5,1	6,7	5,0	6,5
A. Austlandet med Telemark	4-5	6	7,7	5,3	7,0	4,7
Dei sør austlege slettebygder	4	5-6	9,2	4,6	7,8	3,6
Silurbygdene inne i landet	5	5	10,1	3,9	9,9	3,5
Mellom- eller skogbygder	4	6-7	6,7	5,4	6,5	5,1
Dal- og fjellbygder	(5-6)	(10-11)	3,2	8,1	3,1	8,0
B. Agder	3-4	9	3,3	10,1	3,3	9,0
Kystbygder	4	9-10	4,2	8,8	4,2	7,4
Mellom- eller skogbygder	3-4	7-8	2,6	10,0	2,9	9,5
Dal- og fjellbygder	6	(16)	2,5	14,7	2,2	12,1
C. Vestlandet	5-6	14	3,2	9,0	3,0	9,2
Skiferlandskapa ved Boknfj..	5-6	10	3,7	5,7	4,0	6,6
Slettelandet på Jæren	5	6	3,7	3,0	3,8	3,1
Andre ytre bygder	8	22-23	2,6	12,4	2,6	13,3
Indre bygder	6	18-19	3,4	10,4	3,0	9,9
D. Trøndelag	3	7	3,0	4,5	3,3	4,9
Kystbygder	6-7	18	2,2	6,9	2,6	7,6
Ytre fjordbygder	3	11	2,2	4,5	2,2	5,2
Bygder ved Trondheimsfj..	3	5	3,6	3,5	4,1	3,9
Dal- og fjellbygder	(4)	(6)	1,8	7,6	1,8	7,9
Andre indre bygder	3	6-7	2,8	3,9	3,5	4,4
E. Nord-Noreg	..	..	1,7	14,1	1,8	17,2
Øyer	..	..	2,8	23,3	2,9	24,9
Kystbygder	..	..	1,7	12,8	2,0	16,9
Fjord- og dalbygder	..	..	1,5	13,4	1,4	16,1
Innlandsbygder	..	..	1,2	10,4	1,1	13,0

¹ Åker og hage i alt.

Ein må ta sume etterhald ved ei slik utrekning. I 1929 var det i sume strok enno vanleg å leggja ut åker til eng utan å så i engfrø. Elles kan arealet attlagt til eng ymsa noko frå år til år, slik at teljingsåret ikkje syner det vanlege (sjå tab. 75). Det er også slik at areal som vert brukt meir einsidig enn vanleg — anten det er til åker (og hage) eller til eng — gjer at gjennomsnittet utrekna på denne måten viser noko lengre omlaupstid enn mange av dei vanlege typer av eng-vekselbruk. Attlegg på nydryrka jord kan verka i motsatt lei.

Gjennomsnittet for landet under eitt dekkjer over store skilnader frå distrikt til distrikt, og innan kvart distrikt kan driftsformene og skifta mykje. Sjølv på det einskilde bruk kan omlaupet skifta på ymse delar av eigedomen — og ofte med lite regelbundi vekstskifte. Tabell 69 viser gjennomsnittstala for dei ymse jordbruksområda for 1929, 1959 og 1961.

Som regel var det færre eng-år i omlaupet i 1959 og 1961 enn i 1929, særleg i område der det var mange eng-år i 1929. Talet på åker-år har også gått noko ned i dei fleste område, men har auka mykje i flatbygdene på Austlandet.

Tabell 70 syner medels omlaupstid for bruk av ulik storleik i 1959 og 1961. Det er særleg mange åker-år ved større bruk over 100 dekar og mange eng-år på mindre bruk. Distriktstilhøva verkar og på desse tala.

Tabell 70. Medels omlaupstid i år ved bruk av ulik storleik.

Bruksstorleik i dekar jordbruksareal	1959		1961	
	Åker ¹	Eng	Åker ¹	Eng
5,1— 20 dekar	5,1	13,0	..	..
20,1— 50 »	3,3	9,5	..	..
50,1—100 »	3,8	6,6	..	..
I alt 5,1—100 »	3,7	8,3	3,7	8,5
100,1—200 dekar	5,7	4,5	..	..
200,1—500 »	9,4	4,0	..	..
Over 500 »	10,2	3,7	..	..
I alt over 100 »	7,2	4,3	6,8	3,8

¹ Åker og hage i alt.

Ved utrekninga av medels omlaupstid for åker (og hage) har ein rekna med at attlegget til eng også synte årleg avgang i åker- og hageareal. Av di hagearealet for det meste er permanent hage, utanom omlaupet, er omlaupstida for sjølve åkerarealet noko kortare enn tabell 68 og 70 syner. Dette gjer seg særleg gjeldande i sume distrikt på Vestlandet, der det er mykje frukthage og lite open åker.

Ved teljinga i 1961 vart det og gjevi oppgåver over tilgang til åkerarealet, frå ompløgd slåtteng og beite. Medan attlagd eng utgjorde 8,7 prosent av dyrka areal til åker, hage og slåtteng, så utgjorde ompløgd eng og beite berre 6,8 prosent. Til dette kjem nydyrkninga, med ein årleg tilgang til åkerarealet på om lag 1 prosent av dyrka areal i 1961. Det er såleis ikkje fullt samsvar mellom oppgåvene over tilgang og avgang når det gjeld åker og hage. Skilnaden kan i nokon mon koma frå utrekninga av attlagd eng, men det kan elles vera grunn til å rekna med at oppgåvene over ompløgd eng og beite ikkje er heilt fullstendige.

Vekstskifte på åker m. v.

Dei ymse former for sædkifte som var tekne i bruk i 1930-åra, vart nærrare omtala ved jordbrukssteljinga i 1929. Det var fagtenestemenn ute i distrikta som gjorde greie for tilhøva i dei einskilde jordbruksområda.

I 1961 vart det henta inn oppgåver frå dei einskilde bruk over vekstskiftet særskilt for byggarealet, som utgjorde om lag halvparten av åkerarealet i landet. Tabell 71 viser korleis byggarealet 1961 vart nytta året før.

Tabell 71. Sædkifte på byggarealet.

	Prosent av byggarealet 1961 som året før var nytta til:							
	Bygg	Kveite	Anna korn	Korn i alt	Annan åker (brakk med- rekna)	Eng	Ikkje opp- gjevi	I alt
Undersøkte bruk i alt	47,3	1,9	13,2	62,4	17,5	14,0	6,1	100,0
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	41,3	0,6	10,5	52,4	22,8	17,4	7,4	100,0
» » over 100 »	50,3	2,5	14,4	67,2	14,9	12,4	5,5	100,0
Austlandet med Telemark	50,2	2,1	16,4	68,7	15,2	9,7	6,4	100,0
Agder	20,9	0,5	4,4	25,8	33,2	29,9	11,1	100,0
Vestlandet	20,0	1,0	6,9	27,9	46,2	20,7	5,2	100,0
Trøndelag	45,5	1,1	3,0	49,6	18,1	27,4	4,9	100,0
Nord-Noreg	25,8	—	2,4	28,2	32,6	32,5	6,7	100,0

¹ Jordbruksareal.

For landet under eitt var om lag halvparten av byggarealet teken etter bygg, og i alt over 60 prosent etter korn utan omsyn til slag. På Austlandet fylgte om lag 70 prosent av byggarealet etter korn, og det meste av dette var bygg etter bygg. I Trøndelag var det og mykje bygg etter korn, men elles i landet var over 60 prosent av bygget etter annan åker eller etter eng.

Det er såleis store areal der bygg vart dyrka minst 2 år på rad. Omfanget av einsidig korndyrking gjennom minst 5 år går fram av tabell 72. Desse oppgåvene vil sjølv sagt vera noko meir usikre.

Tabell 72. Kornareal i 1961. Prosenttal.

	Bygg	Kveite	Anna korn	Korn i alt	Av kornareal i alt:			
					Minst 2 år bygg	Minst 5 år		
						Bygg og kveite	Ikkje berre bygg og kveite	Korn i alt
Undersøkte bruk i alt.....	67,7	4,3	28,0	100,0	34,0	5,3	13,2	18,5
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	64,7	2,4	32,9	100,0	28,7	3,7	7,8	11,5
» » over 100 »	69,2	5,3	25,5	100,0	36,7	6,1	16,2	22,3
Austlandet med Telemark:								
Dei sør austlege slettebygder .	61,3	3,4	35,3	100,0	33,0	5,8	16,9	22,7
Silurbygdene inne i landet...	74,6	8,6	16,8	100,0	41,1	7,3	11,8	19,1
Mellom- eller skogbygder ...	50,9	3,0	46,1	100,0	24,8	2,6	21,3	23,9
Dal- og fjellbygder	88,7	0,6	10,7	100,0	48,9	11,3	5,8	17,1
I alt.....	63,7	4,4	31,9	100,0	33,9	5,8	16,0	21,8
Agder	74,6	3,4	22,0	100,0	17,3	0,2	0,4	0,6
Vestlandet	68,4	3,3	28,3	100,0	14,4	1,5	0,7	2,2
Trøndelag	87,6	4,5	7,9	100,0	41,8	4,8	3,5	8,3
Nord-Noreg	87,9	0,3	11,8	100,0	24,2	1,8	—	1,8

¹ Jordbruksareal.

For landet under eitt var det dyrka berre korn dei siste 5 åra på om lag 1/5 av samla kornareal. Det er tilhøva på flatbygdene på Austlandet som veg tyngst i desse oppgåvene. Utrekna som totaltal for heile landet var det slik einsidig korndyrking i minst 5 år på over 400 000 dekar, og av dette fell over 350 000 dekar på slettebygder, silurbygder og mellom- eller skogbygder på Austlandet.

Jamfort med desse areaala, var arealet der det var dyrka berre bygg eller kveite dei siste 5 åra monaleg mindre, sjølv om byggdyrkninga var dominerande. For landet under eitt var arealet med bygg og kveite i minst 5 år 5 prosent av samla kornareal. Det var vel 7 prosent av kornarealet i silurbygdene og vel 11 prosent i dal- og fjellbygdene på Austlandet, og i desse områda var 83 og 89 prosent av kornarealet bygg og kveite. Utrekna som totaltal for landet var det slik einsidig bygg-kveitedyrking i minst 5 år på om lag 120 000 dekar.

Areal med minst 5 år korn, men med meir veksling mellom kornslaga, står i nokon mon i samsvar med arealet av anna korn enn bygg-kveite. Det skiftar såleis frå 6 prosent av samla kornareal i dal- og fjellbygdene på Austlandet — der 11 prosent av kornarealet var havre og blandkorn — til 21 prosent i mellom- eller skogbygdene på Austlandet — der nær halve kornarealet var havre.

Tabell 73 syner desse tilhøva sett i samband med medels omlaupstid for åker og hage i alt.

Tabell 73. Medels omlaupstid i år på åker og i hage.

	Åker og hage i alt	Av dette		Av kornarealet			
		Ikkje korn	Korn	Minst 2 år bygg	Minst 5 år		
					Berre bygg og kveite	Ikkje berre bygg og kveite	Korn i alt
Undersøkte bruk i alt.....	5,0	1,5	3,5	1,2	0,2	0,4	0,6
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	3,7	1,7	2,0	0,6	—	0,2	0,2
» » over 100 »	6,8	1,3	5,8	2,2	0,3	0,9	1,2
Austlandet med Telemark:							
Dei sør austlege slettebygder	7,8	1,6	6,2	2,0	0,4	1,0	1,4
Silurbygdene inne i landet	9,9	2,2	7,7	3,2	0,6	0,9	1,5
Mellom- eller skogbygder	6,5	1,4	5,1	1,3	0,1	1,1	1,2
Dal- og fjellbygder	3,1	1,2	1,9	0,9	0,2	0,1	0,3
I alt	7,0	1,6	5,4	1,9	0,3	0,9	1,2
Agder	3,3	2,1	1,2	0,2	—	—	—
Vestlandet	3,0	2,1	0,9	0,1	—	—	—
Trøndelag	3,3	0,9	2,4	1,0	0,1	0,1	0,2
Nord-Noreg	1,8	1,6	0,2	—	—	—	—

¹ Jordbruksareal.

Alder på slåttenga m. v. i 1961.

Oppgåvne for 1961 syner slåttengarealet etter attleggsår. Prosenttala er gjevne i tabell 74.

Tabell 74. Areal av slåtteng på fulldyrka jord etter attleggsår.
Prosenttal.

	Slåttenga var attlagd:							
	Før 1954	1954 —57	1958	1959	1960	Utan dekk- sæd 1961	Utan svar	I alt
Undersøkte bruk i alt.....	22,1	21,1	14,5	13,1	14,4	1,2	13,6	100
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	27,2	21,6	12,3	11,1	11,—	1,4	15,4	100
» » over 100 »	6,4	19,3	21,2	19,5	25,1	0,6	7,9	100
Bruk med 5,1 —100 dekar:								
Austlandet med Telemark	13,5	26,—	17,5	14,5	15,6	0,9	12,—	100
Agder	22,5	26,—	12,9	10,8	9,9	0,6	17,3	100
Vestlandet	36,4	19,8	9,3	9,2	9,—	2,—	14,3	100
Trøndelag	10,4	21,6	18,3	17,5	16,2	0,8	15,2	100
Nord-Noreg	42,9	17,7	6,4	5,7	5,—	1,8	20,5	100
Bruk med over 100 dekar:								
Austlandet med Telemark	4,—	20,9	22,1	18,2	27,5	0,4	6,9	100
Agder	4,—	34,5	20,1	21,5	19,5	0,4	—	100
Vestlandet	19,9	16,5	14,7	19,—	19,9	1,2	8,8	100
Trøndelag	2,—	15,5	24,3	25,—	24,4	0,5	8,3	100
Nord-Noreg	30,3	21,1	9,—	9,8	9,5	2,7	17,6	100

¹ Jordbruksareal.

Det er dverre mykje areal utan oppgåve over attleggsår. Vurdering av oppgåvene gjev grunn til å tru at mykje av dette er gamal eng. Ved utrekning av fyrsteårs eng i 1961 til tabellane 68 og 69, har ein gjort eit prosentvis tillegg som svarar til halvparten av prosenttalet for areal utan oppgåve. Dette gjev og bra samsvar med oppgåvene frå jordbrukssteljinga i 1959 over areal tilsådd med engfrø i 1958, for landet under eitt.

Noko av enga var attlagd utan dekksæd og vart hausta same år som høy. Det er særleg i Nord-Noreg at slikt attlegg er vanleg, og det svara her til om lag 1/3 av samla attlegg eit vanleg år.

Det er ikkje alt attlegg utan dekksæd som reknaast som eng fyrste året. Dersom det er seint sådd og ikkje gjev høyavling same år, skal det reknaast som brakk.

Oppgåvene viser elles at det var noko mindre 2 års eng i 1961, enn 1 års og 3 års eng. Skilnaden var størst for større bruk på Austlandet, og truleg kan tørke-sommaren 1959 ha verka inn. Attlegget i 1960 var difor truleg noko større enn vanleg sume stader.

Arealet av 4—7 års eng svara for det meste til om lag 1—2 års attlegg, men i Nord-Noreg til 3 år. På større bruk i Trøndelag var det mindre av slik eng enn attlegget i eit vanleg år.

Oppgåvene for den eldste enga er truleg mest usikre, men det var stort sett meir eng som var over 7 år gamal på bruk inntil 100 dekar enn på større bruk. Særleg var det lite gamal eng på større bruk på Austlandet og i Trøndelag. Det var særst store areal av gamal eng på Vestlandet og i Nord-Noreg, jamført med areaala av 4—7 års eng.

Ved utrekninga av omlaupstida har ein haldi beiteareala på fulldyrka jord utanom. Slikt beite har i nokon mon gått inn i det vanlege omlaupet mellom slåtteng og åker, men oppgåvene for 1961 tyder ikkje på at dette er det vanlege no. Av dyrka jord var berre 0,27 prosent ompløgd beite, og 0,45 prosent var utlagd til beite siste år. Dette svarar til at berre om lag 5 prosent av kulturbelta vert pløgd opp eller lagd ut årleg. Desse oppgåvene kan vera noko usikre, men i alle område er det gjevi opp etter måten små areal.

Haustemåtar for slåtteng.

Hovudspørsmålet om haustemåte for slåtteng på dyrka jord, var om første slått vart tørka til høy eller lagd i silo. Frøeng var då rekna saman med vanleg høyeng. Dernest var det spørsmål om korleis ein venta at etterslåtten i 1961 vart nytta, dersom tilhøva var dei vanlege. Hovudresultata går fram av tabell 75.

6,5 prosent av arealet var utan oppgåve over haustemåten. Dersom ein rekna at tilhøva her var som for arealet elles, var om lag 91 prosent av enga hausta til høy og nær 9 prosent til silo i fyrste slåtten. Det var mest siloslått på Vestlandet, og noko meir på større enn på mindre bruk.

Om lag 12 prosent av høyenga venta ein å slå to gonger — noko til høy og mest til silo — medan ein venta å slå over det halve av siloenga ein gong til. Det var mest annangongs slått på Vestlandet, særleg på høyenga. I alt var nær 16 prosent av slåttenga på dyrka jord meint slegen to gonger.

I avlingsstatistikken, tabell 8, side 12, er avlinga frå heile slåttenga rekna som høy, av di det er medelavlinga på høyeng som vert nytta ved utrekninga. Etterslåtten er ikkje rekna med (med unntak av bygder der to gongers høyslått er vanleg).

Tabell 75. Areal av slåtteng på fulldyrka jord etter haustemåten.
Prosenttal.

	Fyrste slått				Av dette venta etterslått		
	Høy og engfrø	Silo	Utan svar	I alt	Høy etter høy	Silo etter høy	Silo etter silo
Undersøkte bruk i alt.....	85,3	8,2	6,5	100	2,8	8,0	4,6
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	85,8	6,8	7,4	100	3,3	8,9	4,1
» » over 100 »	83,6	12,5	3,9	100	1,0	5,2	6,4
Bruk med 5,1 —100 dekar:							
Austlandet med Telemark	89,3	3,7	7,0	100	1,7	2,3	1,8
Agder	83,8	1,8	14,4	100	0,4	0,4	0,6
Vestlandet	80,5	15,4	4,1	100	9,4	28,0	11,0
Trøndelag	89,7	3,5	6,8	100	0,5	0,5	1,3
Nord-Noreg	86,5	3,2	10,3	100	0,2	0,9	0,8
Bruk med over 100 dekar:							
Austlandet med Telemark	84,-	12,2	3,8	100	0,9	4,3	6,4
Agder	86,4	13,3	0,3	100	—	1,9	4,4
Vestlandet	75,6	22,4	2,0	100	4,0	20,8	13,0
Trøndelag	86,5	9,1	4,4	100	0,3	1,2	4,1
Nord-Noreg	81,4	10,0	8,6	100	0,3	1,3	3,1

¹ Jordbruksareal.

Samla areal nytta til siloslått i 1961 — dersom etterslåtten vart nytta som venta — var, utrekna for heile landet, om lag 930 000 dekar. Av dette var om lag 370 000 dekar fyrste slått, og 560 000 dekar var etterslått. I tillegg kjem siloslått på natureng. Det var mykje av dette på Vestlandet og noko i fjellbygdene og Nord-Noreg. Det var og noko siloslått på kulturbete. Det var i alt oppgjevi om lag 8 000 dekar siloslått frå natureng og kulturbete, svarande til om lag 80 000 dekar totalt for heile landet.

Sjølv om ein ikkje har beinveges oppgåver over avlinga på areal slått til silo, tyder desse arealoppgåvene på stor auke i nedlegging av grassilo sidan 1958. Då vart det etter oppgåvene frå jordbrukssteljinga i 1959 lagt ned om lag 1 mill. m³ gras og grønfôr, rekna som ferdig silomasse.

Ein del av avlinga frå slåttenga vert og hausta som beite før og etter slåtten.

Beiting etter slåtten er vanleg i dei fleste bygdene. Areal som vert beita, skiftar etter omfanget av andre gongs slått og av tilgangen på anna beite. Avkastingen av beitet vil elles skifta etter værtihøva i dei einskilde åra.

Vårbeiting før slåtten har vori vanleg i mange bygder frå gammal tid. Oppgåvene frå 1961 tyder på at det ikkje er så lite av dette enno. Vel 30 prosent av bruken på Vestlandet gav opp at dei beita slåtteng om våren 1961. I Nord-Noreg var det noko over 20 prosent, i Trøndelag 18 prosent og i Agder 9 prosent. På Austlandet var det 8 prosent, men skifta frå 20 i fjell- og dalbygdene til 5 i skog- og mellombygder og 3 prosent i områda elles. Det er då ikkje teki omsyn til skilnad i talet på bruk med og utan buskap. Det er ikkje gjørt oppgåver som syner kor mykje eller kor lenge det vart beita.

Føremåla med planteproduksjonen på bruken.

Den vanlege avlingsstatistikken syner mengd av dei ymse planteprodukt (tab. 8 og 11). Det vart ikkje henta inn avlingsoppgåver ved utvalsteljinga, utan for korn (sjå side 65), men det vart henta inn oppgåver frå dei einskilde bruk om planteproduksjonen meir ålment.

Tabell 76 syner talet på bruk med ymse føremål for produksjonen.

Tabell 76. Bruk med ymse føremål for planteproduksjonen.
Prosenttal.

	Bruk i alt	Før til eigen buskap	Sal	Eige hus- holds- bruk	Ingen eller særs liten plante- produk- sjon	Utan svar
Undersøkte bruk i alt	100	81,1	28,8	43,3	4,8	0,3
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	100	80,7	24,2	44,—	5,3	0,2
» » over 100 ——	100	84,4	69,8	38,—	0,5	0,3
Bruk med 5,1—100 dekar :						
Austlandet med Telemark	100	70,3	35,2	38,7	6,1	0,4
Agder	100	71,2	27,—	36,4	8,5	0,6
Vestlandet	100	88,8	20,9	48,4	4,5	0,2
Trøndelag	100	86,1	24,7	41,1	2,8	0,2
Nord-Noreg	100	85,7	11,5	49,2	5,3	0,1
Bruk med over 100 dekar :						
Austlandet med Telemark	100	78,9	76,9	35,3	0,4	0,4
Agder	100	88,5	50,—	53,8	—	—
Vestlandet	100	98,3	49,7	42,4	1,2	—
Trøndelag	100	92,6	66,—	41,2	0,1	0,1
Nord-Noreg	100	94,7	31,1	53,—	2,2	—

¹ Jordbruksareal.

Svara på kva som er dei viktigaste føremåla med produksjonen, vil sjølvsagt vera subjektive og byggja på ulike syn på kva som er «viktig». Svara syner likevel hovudlinene i bruksstrukturen på dette omkverve.

På dei fleste bruk med buskap vil førproduksjonen til eigen buskap vera av dei viktigaste føremåla. 81 prosent av brukta har gjevi opp dette. 12,7 prosent av

Tabell 77. Bruk over 5 dekar¹ som sel ymse produkt.
Jordbruksteljinga 1959. Prosenttal.

	Utan sal og med sal av:					
	Korn	Poteter	Høy	Grøn- saker	Frukt	Hagebær
Bruk i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
» utan sal	84,1	70,8	87,3	94,8	93,4	92,6
» med tilfeldig sal	3,6	13,6	5,5	1,5	2,4	3,5
» med regulært sal	12,3	15,6	7,2	3,7	4,2	3,9
Med regulært sal						
Bruk i alt	12,3	15,6	7,2	3,7	4,2	3,9
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	6,7	12,4	6,7	3,3	4,1	3,9
» » over 100 »	61,1	43,5	11,2	7,2	5,0	4,0
Austlandet med Telemark	25,4	17,5	8,7	4,1	4,2	3,5
Agder	3,0	14,2	9,5	5,1	5,4	5,1
Vestlandet	2,7	18,5	3,7	4,8	8,5	6,5
Trøndelag	20,1	17,6	9,9	3,4	0,5	4,4
Nord-Noreg	0,5	7,7	7,0	1,1	—	0,4

¹ Jordbruksareal.

bruka var heilt utan buskap i 1961, og om lag 6 prosent hadde såleis buskap utan at førproduksjonen var av dei viktigaste føremåla. Førproduksjonen til eigen buskap var det mest ålmenne føremålet i alle landsluter, for både små og store bruk.

Talet på bruk der sal var av dei viktigaste føremåla, ymsar meir etter bruksstorleik og landslut. For landet under eitt var sal oppgjevi av 29 prosent av bruka, 24 prosent for bruk inntil 100 dekar og 70 prosent for bruk over 100 dekar. For landslutene ymsa talet frå 43 prosent på Austlandet til 12 prosent i Nord-Noreg.

Jordbrukssteljinga i 1959 gjev nærare oppgåver over bruk som sel ymse planteprodukt. Eit oversyn er gjevi i tabell 77. Ein skil her mellom tilfeldig og regulaert sal.

Poteter er det mest vanlege salsprodukt i alle landsluter. Dernest kjem korn på Austlandet og i Trøndelag. Hagebruksprodukt er det færre bruk som sel, og mest sønnafjells. Mange bruk sel fleire slag planteprodukt, og summen av prosenttala for alle produkt er såleis over 100 for bruk over 100 dekar.

Produksjon for eige hushaldsbruk var rekna blant dei viktigaste føremåla ved ikring 40 prosent av bruka i 1961. Slik produksjon var det stort sett lagt noko meir vekt på der det var lite sal. I sume distrikt var såleis prosenttalet heller lægre ved større bruk.

Ikring 5 prosent av bruka hadde ingen produksjon eller så liten at det ikkje kunne peikast på noko særleg føremål. Det var mest små bruk, men også sume større, der jorda mellombels eller varig låg meir eller mindre unytta.

Mange av bruka gav opp fleire føremål. Tabell 78 gjev eit oversyn over dei ymse kombinasjonane.

Tabell 78. Bruka etter viktigaste føremål med planteproduksjonen.
Prosenttal.

Viktigaste føremål	Under-søkte bruk i alt	5,1—100 dekar ¹	Over 100 dekar ¹
Før til eigen buskap	34,3	36,3	16,7
Før og eige hushaldsbruk.....	28,3	30,0	12,7
Før og sal	9,4	6,8	32,1
Før, sal og eige hushaldsbruk	9,1	7,6	22,9
Sal	7,9	7,4	12,4
Sal og eige hushaldsbruk	2,4	2,4	2,4
Eige hushaldsbruk	3,5	4,-	0,0
Bruk i alt med oppgåve	94,9	94,5	99,2

¹ Jordbruksareal.

Verde av planteprodukt til sal og eige hushaldsbruk.

Eit noko meir konkret mål på omfanget av planteproduksjonen gjev oppgåvene over verdet siste år. Avling som var nytta til utsæde, og før på eige bruk skulle då ikkje vera med, berre produkt til sal og til eige hushaldsbruk.

Tabell 79 syner talet på bruk i ulike storleiksklassar etter verdesum.

36 prosent av bruken var uten oppgåve, og dette set verdet av materialet noko ned. Storparten av bruken uten oppgåve var bruk med inntil 50 dekar jordbruksareal. Ein del av desse bruken var utan nemnande planteproduksjon, slik tabell 76 syner, og for resten av bruk uten oppgåve har ein rekna med at tilhøva stort sett var som for bruk med oppgåve.

Av bruk med inntil 100 dekar jordbruksareal var det særsmange med verdesum inntil kr. 500 pr. bruk. Også for bruk over 100 dekar var det etter måten mange bruk i denne gruppa. Det var elles stort sett samsvar mellom bruksstørleik og verdesum, men det var likevel ein del små bruk med stort produktverde og ein del store bruk med lite verde. Tabell 79 syner brukstalet etter verdesum

Tabell 79. Bruka etter storlek og verdi av planteproduksjon.
Prosenttal.

i dei einskilde landsluter. Dersom ein tek omsyn til bruk utan oppgåve som nemnt ovanfor, syner det seg at talet på bruk med verdesum over kr. 1 000 stort sett svarar til talet på bruk, der sal er av dei viktigaste føremåla, etter tabell 76.

Tabell 80 syner medelverdet pr. bruk og pr. arealeining. Det er då teki omsyn til bruk utan oppgåve på same måten som nemnt ovanfor.

Medelverdet pr. bruk var ikring kr. 1 400 for bruk med 5,1—100 dekar jordbruksareal, og ymsa frå kr. 1 900 på Austlandet til kr. 500 i Nord-Noreg. For bruk med over 100 dekar var medelverdet kr. 12 400 og ymsa frå ca. kr. 15 000 på Austlandet til kr. 2 000 i Nord-Noreg. Rekna pr. dekar jordbruksareal er skilnaden mellom storleiksklassane og distrikta noko mindre. Rekna pr. dekar åker og hage, er verdesummen i medel noko større ved bruk med inntil 100 dekar enn ved større bruk. På same måten har bruken i distrikt med lita åkervidd, der det etter måten er mykje poteter og hagevokstrar, større verdesum pr. dekar åker og hage enn bruken i distrikt med store åkervidder og mykje korndyrking.

Desse medeltala pr. bruk eller pr. arealeining svarar til eit totalverde for heile landet på ca. 500 mill. kr. I tillegg til dette kjem verdi av produkta frå bruk inntil 5 dekar. Desse bruken hadde i 1959 nær 5 prosent av potetarealet, om lag 20 prosent av grønsakarealet, vel 40 prosent av fruktarealet og nær 50 prosent av bærbuskane i landet. Av annan produksjon, t. d. av blomar, fell truleg og ein del på bruk inntil 5 dekar. Samla verdi for bruk med inntil 5 dekar er difor særsteds uviss.

Tabell 80. Verdi av planteproduksjonen til sal og eige hushaldsbruk.

Bruk	Medels storleik i dekar		Utrekna verdi i alt pr. bruk	Verdi i gjennomsnitt pr. dekar			
	Jordbruks-areal	Åker og hage		pr. bruk	jordbruks-areal	åker og hage	
			1000 kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Undersøkte bruk i alt.....	19 479	50,3	16,6	48 136	2 471	49	149
Bruk med 5,1—100 dekar ¹	17 502	35,7	8,1	23 518	1 344	38	167
» over 100 »	1 977	179,6	92,3	24 618	12 448	69	135
Bruk med 5,1—100 dekar:							
Austlandet med Telemark	5 558	37,6	14,6	10 268	1 847	49	127
Agder	1 213	28,4	5,6	1 651	1 361	48	244
Vestlandet	5 059	37,4	5,2	7 245	1 432	39	278
Trøndelag	1 824	41,3	10,9	1 928	1 057	26	97
Nord-Noreg	3 848	30,4	1,9	1 779	462	15	242
Bruk med over 100 dekar:							
Austlandet med Telemark	1 286	195,2	114,6	19 345	15 048	77	131
Agder	13	120,3	43,1	164	12 630	105	293
Vestlandet	240	133,7	31,8	1 226	5 099	38	160
Trøndelag	372	166,1	69,8	3 404	9 138	55	131
Nord-Noreg	66	130,9	15,3	140	2 128	16	139

¹ Jordbruksareal.

Til jamføring tek ein med følgjande tal frå totalrekneskapen for jordbruksstatistikken i 1960:

Inntekt av planteprodukt:	Korn	232,4	mill. kr.
	Poteter	118,1	» »
	Stråfôr	2,9	» »
	Grønsaker	99,6	» »
	Frukt og bær	118,2	» »
	Blomar m. v.	92,0	» »
	I alt	663,2	mill. kr.
Av dette:	Sal	509,9	» »
	Heimeforbruk	113,0	» »
	Trygder (korn og potet)	40,3	» »

Avlingsoppgåver for korn.

Ved utvalsteljinga i 1960 vart det henta inn oppgåver over mengd husdyrprodukt ved dei einskilde brukna. Liknande teljingar er og haldne tidlegare (jfr. Jordbruksstatistikken 1960 s. 23).

For planteprodukta er produktmengda rekna ut på grunnlag av arealoppgåver og oppgåver over avling pr. dekar. (Sjå om avlinga i jordbruksstatistikken og hagebruksstatistikken 1960 s. 11 og 14.) Det er difor ikkje tidlegare henta inn avlingsoppgåver frå dei einskilde brukna. Dette vart gjort ved teljinga i 1961, særskilt for korn, mest for å få røynsle for slik avlingsstatistikkk.

Det vart spurt om samla kornavling — etter vekta ved treskinga, dernest kor mykje som vart nytta umalt (eller malt utan trygd) til fôr på bruket, og forråd pr. 20. juni. Resten av avlinga vil då vera det som er mali på trygdvilkår til mat eller fôr, pluss det som er selt og det som er sådd våren 1961, og eventuelt svinn. Desse postane vart det ikkje spurt etter, men det vart spurt etter kor mykje av kornet som i det heile ikkje vart berga. Dette vart gjevi opp som dekar av kornareal. På grunn av værtihøva hausten 1960 var dette tapet særstort i sume distrikt.

Tabell 81 gjev hovudresultata for landet jamført med den vanlege avlingsstatistikken.

Tabell 81. Kornavling 1960.

	Utrekna etter utvalsteljinga 1961		Utrekna etter jord- styreopp- gåver. Avling 1960	
	Kornareal 1960	Avling 1960		1000 tonn
		Pct.	1000 tonn	
Korn og erter i alt	100,0	.	.	605,5
Avlingstap	4,3	.	.	26,1
Avling frå hausta areal	95,7	100,0	546,9	579,4
Umali korn til fôr, eller mali utan trygd ..	.	4,2	23,4	24,3
Kornforråd pr. 30. juni 1961	.	2,5	14,0	14,4
Utrekna utsæde 1961	.	8,6	47,3	47,3
Rest (utan frådrag av forråd)	.	87,2	476,0	507,8
 Oppgåver frå Statens Kornforretning:				
Korn mali på trygdvilkår 1960/61	.	32,8	179,4	179,4
Korn selt og levert 1960/61	.	54,4	297,6	297,6

Avlinga utrekna etter utvalsteljinga syner noko lægre avling enn etter den vanlege avlingsstatistikken.

Kornforrådet pr. 30. juni var berre 2,5 prosent av avlinga. Ein har her rekna med at eit liknande forråd året før er komi med i dei andre postane. Forråd av haustkorn til utsæde utgjer såleis ein del av samla utsæde. Denne posten er rekna ut etter arealet i 1961 og medels utsædemengd pr. dekar etter oppgåver frå jordstyra i 1955. Som umali korn til fôr og korn mali utanom trygdordninga, er det gjevi opp 4,2 prosent av avlinga. Oppgåvene er truleg noko usikre, og ein har rekna med at korn mali ved godkjende møller, men som ikkje er godkjent til trygd (4,2 tusen tonn), ikkje er teki med her.

Dersom ein gjer oppgåvene frå teljinga gjeldande for heile kornarealet i 1961, får ein som samla avling frå det arealet som er hausta og berga, 547 000 tonn. Etter frådrag av umali korn til fôr og utsæde blir det ei mengd på 476 000 tonn, som noko så nær svarar til det som er mali på trygdvilkår (godkjent og avvist i alt) og selt (levert) etter oppgåvene frå Statens Kornforretning.

Oppgåver frå den vanlege avlingsstatistikken viser noko høgre tal for samla avling, og dersom ein reknar med dei same frådragspostane som etter teljinga i 1961, får ein ein rest på 31 000 tonn eller om lag 5 prosent av samla avling. Årsaken til skilnaden kan vera svinn som ikkje er teki med i oppgåvene ved teljinga i 1961, men materialet gjev ikkje grunnlag for nærmare granskning av dette.

Tabell 82 gjev eit oversyn over oppgåvene for dei einskilde fylka.

Avlingstapet frå areal som ikkje var hausta og berga, var særleg stort på Austlandet, i Agder og Troms. Tala for landet var truleg noko større dette året enn vanleg. Prosenten av umali korn til fôr var ikring 3–4 prosent i fylke med størst korndyrking, men var elles ikring 10 prosent eller meir. Kornforrådet pr. 30. juni var for det meste på 1–5 prosent av avlinga.

Tabell 82. Kornavling 1960 utrekna etter utvalsteljinga 1961.

	Avlings- tap i prosent av korn- arealet	Utrekna avling frå hausta areal		I prosent av avlinga	
		Kg pr. dekar	Tonn	Umali korn til fôr ¹	Kornfor- råd pr. 30. juni 1961
Østfold	3,3	258,9	91 009	3,0	2,3
Akershus.....	5,5	240,5	79 939	3,9	3,2
Hedmark	5,1	265,1	97 483	3,6	2,2
Oppland	4,3	247,9	59 486	3,2	3,1
Buskerud	7,6	226,1	34 989	3,5	2,4
Vestfold	5,5	258,4	52 571	3,3	2,0
Telemark	7,1	230,7	13 200	13,3	4,9
Aust-Agder.....	10,3	287,7	3 689	7,5	0,8
Vest-Agder.....	3,5	224,0	2 436	14,3	1,9
Rogaland	0,6	330,5	25 102	14,6	1,3
Hordaland	0,1	253,9	749	13,2	4,9
Sogn og Fjordane	2,4	219,3	477	8,3	5,5
Møre og Romsdal	1,8	217,8	5 903	6,3	2,4
Sør-Trøndelag	0,9	225,2	25 957	5,4	3,0
Nord-Trøndelag	0,9	235,1	52 460	1,9	2,5
Nordland	1,4	178,5	1 470	12,0	5,1
Troms	4,1	125,0	13	—	10,0
Finnmark	—	—	—	—	—
I alt	4,3	250,2	546 933	4,2	2,5

¹ Eller mali utan trygd.

Tabell I. Landarealet etter bruken. Km².

Fylke	Fulldyrka jord	Natureng og over- flatedyrrka jord	Produktiv skog	Anna mark		Samla landareal
				Under skoggrensa	Over skoggrensa	
Østfold	753,31	38,55	1 980,91	1 115,29	—	3 888,06
Akershus og Oslo	814,71	66,78	2 977,59	1 165,10	—	5 024,18
Hedmark	886,91	148,70	12 578,83	4 896,02	7 781,08	26 291,54
Oppland	716,16	185,76	6 301,81	4 496,88	12 558,83	24 259,44
Buskerud	449,20	77,71	4 957,19	2 474,01	5 888,47	13 846,58
Vestfold	454,92	25,77	1 206,64	574,45	—	2 261,78
Telemark	276,88	59,14	4 309,33	4 418,02	5 203,63	14 267,00
Aust-Agder	143,31	17,79	3 028,52	2 473,21	2 966,50	8 629,33
Vest-Agder	187,75	36,66	1 747,21	2 311,69	2 544,74	6 828,05
Rogaland	448,06	185,75	614,22	5 027,80	2 281,45	8 557,28
Hordaland og Bergen	342,06	213,27	1 571,05	5 957,71	6 840,63	14 924,72
Sogn og Fjordane	278,32	205,63	1 736,90	6 383,36	9 237,38	17 841,59
Møre og Romsdal	434,29	174,69	1 869,77	6 041,45	6 160,46	14 680,66
Sør-Trøndelag	628,00	82,14	3 945,28	5 327,47	7 980,13	17 963,02
Nord-Trøndelag	668,87	53,29	5 965,54	4 932,65	9 496,71	21 117,06
Nordland	523,65	194,38	4 809,08	5 627,46	25 131,89	36 286,46
Troms	303,54	98,45	3 500,22	5 715,69	15 915,82	25 533,72
Finnmark	83,40	43,86	7 157,46	6 883,67	32 379,78	46 548,17
I alt	8 393,34	1 908,32	70 257,55	75 821,93	152 367,50	308 748,64

Tabell II. Bruka etter jordbruksarealet. Jordbrukssteljinga 20. juni 1959.

Fylke	Kl. 1 og 2	Kl. 3	Kl. 4	Kl. 5 og 6	Kl. 7 og 8	Kl. 9	Kl. 10	Kl. 11	Kl. 12	I alt med jord- bruks- arealet ¹
	Inntil 5 dekar									
	Byg- dene	Byane	5,1—10 dekar	10,1—20 dekar	20,1—50 dekar	50,1—100 dekar	100,1—200 dekar	200,1—500 dekar	500,1—1000 dekar	
Østfold	17 785	5 818	461	652	1 456	1 665	1 795	973	50	5 30 660
Akershus og Oslo ..	26 393	21 187	871	1 165	1 883	1 634	1 680	1 046	96	11 55 966
Hedmark	12 391	1 677	1 648	3 638	6 338	3 434	1 267	710	125	14 31 242
Oppland	12 169	1 619	1 263	2 524	5 653	3 437	1 535	589	36	1 28 826
Buskerud	12 772	3 702	913	1 691	2 998	2 166	1 030	241	15	— 25 528
Vestfold	16 282	5 237	426	592	1 210	1 687	1 339	286	11	4 27 074
Telemark	11 076	5 979	775	1 567	3 504	1 668	333	38	4	— 24 944
Aust-Agder	5 649	1 598	845	1 549	2 223	619	43	4	—	— 12 530
Vest-Agder	5 645	1 606	822	1 960	3 554	832	66	9	—	— 14 494
Rogaland	11 357	655	899	1 596	4 224	3 724	1 051	117	2	3 23 628
Hordaland og Bergen	11 640	942	1 781	3 473	6 328	3 187	298	14	1	— 27 664
Sogn og Fjordane ..	3 565	196	903	2 053	4 703	3 277	367	18	—	— 15 082
More og Romsdal ..	9 753	502	1 496	3 227	6 799	3 339	541	28	1	1 25 687
Sør-Trøndelag	9 936	1 402	989	2 036	4 043	3 414	1 404	263	10	2 23 499
Nord-Trøndelag ..	6 467	1 034	794	1 683	3 312	2 553	1 684	496	19	— 18 042
Nordland	5 382	1 104	2 466	6 300	9 139	3 308	473	31	2	2 28 207
Troms	1 321	2	1 258	3 628	6 238	1 733	143	6	—	— 14 329
Finnmark	598	2	804	1 555	1 922	449	25	1	—	— 5 356
I alt	180 181	54 262	19 414	40 889	75 527	42 126	15 074	4 870	372	43 432 758
Av desse i byane ..	—	54 262	246	279	369	175	99	44	7	1 55 482

¹ 1 161 bruk var utan jordbruksareal i 1959.

Tabell III. Jordbruks-

	Østfold	Akershus	Hed-mark	Opp-land	Buske-rud	Vest-fold	Tele-mark	Aust-Agder
Kveite	12 354	12 871	29 541	6 304	5 337	7 683	4 592	579
Rug	2 011	523	824	883	667	3 659	—	40
Bygg	238 370	168 102	224 271	211 107	110 113	147 743	38 096	10 460
Havre	106 717	166 700	131 837	26 048	49 779	53 733	18 423	3 204
Blandkorn	3 850	3 409	857	6 222	1 513	2 268	106	10
Erter	216	126	153	178	70	203	375	—
Korn og erter i alt	363 518	351 731	387 483	250 742	167 479	215 289	61 592	14 293
Grønfôr	766	1 364	10 422	15 217	4 196	626	2 123	2 071
Poteter	33 055	36 609	64 897	59 483	20 570	34 422	18 502	11 764
Fôrnepe	549	609	4 099	1 791	447	605	237	340
Kålrot	13 882	12 420	10 570	5 459	5 443	9 514	3 734	2 051
Fôrbete	698	307	231	61	636	838	194	841
Fôrmergkål	3 038	3 666	3 659	1 624	963	1 544	369	125
Rotvokstrar og fôrmergkål i alt	18 167	17 002	18 559	8 935	7 489	12 501	4 534	3 357
Grønsaker	8 318	4 365	4 018	2 304	6 246	7 419	2 040	3 527
Jordbær	26 033	54 040	18 034	14 844	27 989	27 338	18 466	8 089
Bringebær	10 014	12 672	4 240	5 475	7 217	7 660	4 014	2 150
Åker og hage i alt	459 871	477 783	507 653	357 000	241 186	305 255	111 271	45 251
Eng til slått:								
Fulldyrka	218 796	239 479	337 028	354 958	177 276	104 937	145 370	83 534
Natureng og overflatedyrka	3 005	9 331	28 667	56 129	35 549	3 686	15 599	5 156
Kulturbeite:								
Fulldyrka	73 300	81 776	37 465	17 668	24 287	38 246	19 948	9 704
Natureng og overflatedyrka	24 683	34 145	69 169	88 389	29 134	17 695	28 974	9 143
Eng ikkje nytta:								
Fulldyrka	2 323	7 070	6 141	4 494	3 146	4 119	9 089	4 401
Natureng og overflatedyrka	6 913	12 629	19 143	19 614	7 173	1 921	5 351	1 501
Jordbruksareal i alt	788 891	862 213	1 005 266	898 252	517 751	475 859	335 602	158 690

arealet 1961. Dekar.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	I alt
276	3 034	—	12	310	2 448	11 425	50	—	—	96 816
131	165	—	—	—	126	30	—	—	—	9 059
8 575	43 949	2 684	1 903	24 754	102 819	195 623	7 353	111	—	1 536 033
2 286	29 131	268	312	2 439	10 787	18 007	948	—	—	620 619
—	131	—	—	99	127	81	—	—	—	18 673
—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1 324
11 268	76 410	2 953	2 227	27 602	116 309	225 166	8 351	111	—	2 282 524
3 285	6 885	3 966	3 384	6 828	7 837	5 622	10 715	3 983	1 458	90 748
11 079	44 555	21 641	19 402	29 337	30 690	52 482	29 047	13 613	1 948	533 096
319	2 879	651	1 122	4 006	5 867	9 543	839	178	94	34 175
1 052	6 587	1 880	1 341	2 531	1 463	4 255	277	124	1	82 584
1 346	11 124	398	20	41	20	175	—	—	—	16 930
827	5 850	1 237	769	496	779	746	107	—	—	25 799
3 544	26 440	4 166	3 252	7 074	8 129	14 719	1 223	302	95	159 488
1 596	5 760	1 279	697	1 585	1 139	2 681	1 147	578	55	54 754
8 169	17 456	26 975	15 117	12 667	9 502	7 240	3 407	357	6	295 729
1 622	962	1 623	1 216	6 568	1 966	2 566	6 744	1 153	1 404	79 266
40 563	178 468	62 603	45 295	91 661	175 572	310 476	60 634	20 097	4 966	3 495 605
126 650	217 989	267 032	231 237	332 809	403 653	301 781	461 241	279 872	85 140	4 368 782
8 002	12 447	93 351	103 077	44 614	18 996	8 972	100 878	64 886	33 964	646 309
19 964	54 199	20 169	6 085	29 230	56 971	68 264	19 254	7 385	1 861	585 776
21 106	165 697	95 116	92 136	90 660	49 934	32 238	63 415	25 136	4 217	940 987
4 817	5 919	4 028	1 267	6 341	2 088	1 468	10 927	4 679	2 549	84 866
2 069	9 568	12 571	10 106	20 504	11 868	4 145	23 766	7 229	5 599	181 670
223 171	644 287	554 870	489 203	615 819	719 082	727 344	740 115	409 284	138 296	10 303 995

Tabell IV. Talet på

	Østfold	Akershus	Hed-mark	Opp-land	Buske-rud	Vest-fold	Tele-mark	Aust-Agder
Hestar:								
Under 1 år (fol)	122	160	137	406	179	118	104	19
1 og 2 år	268	258	253	753	260	109	84	45
3 og 4 år	2 889	3 261	5 018	5 810	2 877	1 907	2 244	1 540
5—16 år								
17 år og meir	2 481	2 321	2 929	3 348	2 034	1 352	1 805	847
I alt	5 760	6 000	8 337	10 317	5 350	3 486	4 237	2 451
Storfe:								
Spekalvar (under 1 mnd.)	1 354	1 207	1 142	1 237	519	913	600	531
Kalvar (1 mnd.—1 år)	13 571	13 124	26 038	30 895	11 535	9 177	6 902	3 518
Oksar { 1—2 år	2 895	2 276	1 835	3 191	1 204	2 773	736	843
over 2 år	634	295	350	159	143	150	95	86
Kviger (ikkje hatt kalv)	8 320	9 111	11 071	11 423	4 610	4 979	2 978	1 632
Kyr (hatt kalv)	28 856	30 682	43 618	53 679	20 692	14 628	15 051	8 218
I alt	55 630	56 695	84 054	100 584	38 703	32 620	26 362	14 828
Sauer:								
Under 1 år (lam)	491	4 223	45 770	60 896	30 338	1 617	19 605	15 807
Over 1 år	571	3 998	39 400	51 214	25 119	1 262	16 876	13 604
I alt	1 062	8 221	85 170	112 110	55 457	2 879	36 481	29 411
Geiter:								
Under 1 år (kje)	3	8	1 927	2 925	416	3	406	6
Over 1 år	3	14	8 569	12 704	1 767	4	2 549	13
I alt	6	22	10 496	15 629	2 183	7	2 955	19
Svin:								
Under 6 mndr.	38 728	44 704	51 429	45 147	15 623	22 373	15 721	8 521
Over 6 mndr.: Slaktesvin.....	1 911	3 379	1 555	2 128	1 127	2 586	264	243
Alsrånar	331	309	187	361	41	120	75	57
Alspurker	9 465	7 677	6 807	9 263	2 107	3 356	1 377	767
I alt	50 435	56 069	59 978	56 899	18 898	28 435	17 437	9 588
Vaksne høner	343 259	272 093	242 329	135 183	137 400	223 555	115 932	60 283
Hønekjuklingar	248 694	213 703	137 674	75 434	98 035	135 618	85 463	32 787

husdyr 20. juni 1961.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	I alt
10 61	411 445	193 155	306 607	78 348	143 557	105 184	96 107	— 75	— 5	2 587 4 574
1 369	4 352	3 331	3 461	3 341	5 135	3 204	3 357	2 097	554	55 747
1 188	3 546	3 174	1 936	2 195	2 896	2 440	2 615	1 550	186	38 843
2 628	8 754	6 853	6 310	5 962	8 731	5 933	6 175	3 722	745	101 751
1 249 8 218 1 290 210 3 883 16 715	1 434 41 462 11 549 680 15 522 69 812	1 296 23 105 3 081 88 7 510 42 098	606 27 856 27 56 237 7 065 40 427	2 808 30 408 4 042 129 10 879 50 081	3 060 32 760 4 884 368 11 216 46 266	3 325 28 405 5 259 349 10 777 40 636	2 924 32 372 2 959 361 8 759 47 091	1 348 14 418 798 42 3 984 28 544	842 4 217 191 46 814 7 310	26 395 357 981 52 562 4 422 134 533 604 404
31 565	140 459	77 178	78 947	98 347	98 554	88 751	94 466	49 134	13 420	1 180 297
22 198 18 831	173 113 157 078	114 939 109 737	109 974 112 658	75 092 70 044	65 647 56 554	36 319 33 063	106 877 89 099	74 431 59 217	21 139 18 221	978 476 876 546
41 029	330 191	224 676	222 632	145 136	122 201	69 382	195 976	133 648	39 360	1 855 022
27 34	621 2 671	2 004 3 922	5 365 13 594	4 210 8 037	703 1 358	520 3 773	1 705 6 219	2 869 12 464	384 270	24 102 77 965
61	3 292	5 926	18 959	12 247	2 061	4 293	7 924	15 333	654	102 067
9 144	88 493	17 047	12 772	14 877	18 397	31 341	3 591	672	217	438 797
234 108 995	2 435 670 12 559	1 305 182 2 713	1 341 102 1 531	873 89 2 470	1 265 116 2 480	1 982 281 5 197	106 51 391	157 — —	104 5 45	22 995 3 085 69 200
10 481	104 157	21 247	15 746	18 309	22 258	38 801	4 139	829	371	534 077
74 488 61 255	541 180 475 982	166 116 107 380	60 327 34 298	114 719 62 384	112 572 48 967	143 756 55 126	117 054 55 523	39 191 28 237	25 011 4 300	2 924 448 1 960 860

Tabell V. Avlinga i jordbruket 1961.

Fylke	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pet. av medels- år	Kvali- tet (5-1)	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pet. av medels- år	Kvali- tet (5-1)
	Høy frå eng på fulldyrka jord					Høy frå natureng og overfliedyrka jord		
Ostfold	566	123 882	104	4,4	195	586	108	4,5
Akershus og Oslo	569	136 359	104	4,5	250	2 333	107	4,8
Hedmark	607	204 509	103	3,8	298	8 548	100	3,9
Oppland	632	224 191	105	4,1	375	21 026	105	3,7
Buskerud	625	110 851	114	4,2	362	12 858	112	3,5
Vestfold	620	65 061	110	4,4	350	1 290	115	4,0
Telemark	563	81 829	109	4,0	328	5 115	104	3,9
Aust-Agder	565	47 180	110	3,8	303	1 561	107	3,8
Vest-Agder	589	74 546	107	3,6	399	3 195	105	3,3
Rogaland	800	174 304	104	3,0	465	5 782	102	2,9
Hordaland og Bergen ..	651	173 945	101	3,2	417	38 909	99	3,1
Sogn og Fjordane	658	152 085	93	3,5	407	41 983	94	3,3
Møre og Romsdal	686	228 340	92	2,9	356	15 896	90	2,8
Sør-Trøndelag	626	252 768	97	3,3	352	6 679	95	3,3
Nord-Trøndelag	609	183 755	97	3,2	266	2 389	88	2,9
Nordland	556	256 265	99	3,4	349	35 247	97	3,3
Troms	576	161 150	102	4,1	394	25 565	100	4,1
Finnmark	507	43 123	104	4,1	373	12 651	107	3,9
I alt	617	2 694 143	101	3,8	374	241 613	99	3,6
	Høy i alt					Poteter		
Ostfold	561	124 468	104		2 490	82 307	109	3,4
Akershus og Oslo	557	138 692	104		2 427	88 861	110	3,5
Hedmark	583	213 057	103		2 563	166 299	111	3,5
Oppland	595	245 217	105		2 784	165 595	109	3,7
Buskerud	581	123 709	114		2 615	53 786	110	3,5
Vestfold	611	66 351	110		2 615	90 014	113	3,2
Telemark	540	86 944	108		2 280	42 175	104	3,3
Aust-Agder	550	48 741	110		2 354	27 688	101	3,2
Vest-Agder	577	77 741	106		2 122	23 511	90	3,0
Rogaland	782	180 086	104		1 924	85 742	73	2,9
Hordaland og Bergen ..	591	212 854	100		1 602	34 662	74	3,3
Sogn og Fjordane	581	194 068	93		1 917	37 194	83	3,5
Møre og Romsdal	647	244 235	92		1 882	55 206	81	3,5
Sør-Trøndelag	614	259 447	97		2 294	70 415	94	3,3
Nord-Trøndelag	599	186 144	97		2 370	124 393	97	3,4
Nordland	519	291 512	99		1 649	47 884	82	3,3
Troms	542	186 715	102		1 660	22 602	82	4,0
Finnmark	468	55 775	105		1 978	3 852	99	4,2
I alt	585	2 935 756	101		2 293	1 222 186	98	3,4

Tabell V (framh.). Avlinga i jordbruket 1961.

Fylke	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pct. av medels- år	Kvali- tet (5-1)	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pct. av medels- år	Kvali- tet (5-1)
Førnepe					Kålrot			
Østfold	5 857	3 216	113	3,9	6 373	88 466	122	4,1
Akershus og Oslo	5 492	3 344	109	4,0	6 619	82 210	114	4,2
Hedmark	5 602	22 964	105	3,9	5 311	56 132	105	3,7
Oppland	5 860	10 494	105	4,2	5 565	30 379	107	4,1
Buskerud	6 769	3 026	112	4,0	5 917	32 205	108	4,1
Vestfold	5 167	3 126	103	3,7	6 727	63 996	117	3,6
Telemark	5 583	1 323	108	4,0	5 459	20 383	111	3,9
Aust-Agder	5 813	1 976	106	4,3	5 235	10 737	100	4,2
Vest-Agder	5 200	1 659	98	3,9	4 716	4 961	96	4,0
Rogaland	4 946	14 239	92	3,8	4 296	28 299	83	3,1
Hordaland og Bergen	3 941	2 566	85	3,7	3 509	6 597	81	3,6
Sogn og Fjordane	3 690	4 140	76	3,7	3 400	4 559	75	3,5
Møre og Romsdal	3 901	15 629	80	3,6	3 128	7 916	74	3,2
Sør-Trøndelag	4 756	27 904	94	4,0	3 410	4 988	88	3,3
Nord-Trøndelag	4 725	45 087	95	3,9	3 592	15 285	90	3,3
Nordland	3 964	3 326	92	4,2	2 921	809	85	4,0
Troms	4 000	712	95	4,0	3 857	478	91	4,3
Finnmark	3 000	282	85	4,5	3 025	3	98	5,0
I alt	4 829	165 013	95	4,0	5 551	458 403	107	3,8
Førbete					Førmergkål			
Østfold	5 100	3 560	107	4,4	6 307	19 161	117	4,4
Akershus og Oslo	5 500	1 689	110	5,0	6 467	23 707	111	4,2
Hedmark	5 000	1 155	105	4,0	5 423	19 843	105	4,3
Oppland	5 000	305	105	4,0	6 227	10 113	109	4,6
Buskerud	4 900	3 116	108	4,3	6 580	6 337	114	4,5
Vestfold	5 600	4 693	104	4,1	6 578	10 156	117	4,6
Telemark	5 050	980	102	4,3	6 450	2 380	106	4,3
Aust-Agder	4 894	4 116	92	4,4	6 222	778	109	4,8
Vest-Agder	3 583	4 823	75	3,9	5 574	4 609	101	4,4
Rogaland	4 144	46 092	69	4,0	6 288	36 782	98	4,0
Hordaland og Bergen	3 563	1 418	69	3,9	4 833	5 979	87	4,1
Sogn og Fjordane	3 917	78	80	4,0	4 796	3 688	87	4,0
Møre og Romsdal	3 500	144	80	3,0	4 375	2 170	90	4,0
Sør-Trøndelag	3 800	76	80	3,0	5 325	4 148	98	4,5
Nord-Trøndelag	3 500	613	80	3,0	4 867	3 631	93	4,3
Nordland	—	—	—	—	4 250	455	103	3,5
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	4 304	72 858	76	4,0	5 967	153 937	104	4,3

Tabell V (framh.). Avlinga i jordbruket 1961.

Fylke	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pct. av medels- år	Kvali- tet (5-1)	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pct. av medels- år	Kvali- tet (5-1)
Kveite					Rug			
Ostfold	278	3 439	106	4,1	320	644	113	4,2
Akershus og Oslo	278	3 582	107	4,2	300	157	105	4,0
Hedmark	301	8 904	111	3,2	310	255	110	4,0
Oppland	273	1 718	102	4,-	270	238	100	4,0
Buskerud	268	1 429	103	3,9	300	200	122	4,0
Vestfold	281	2 160	109	3,8	310	1 134	114	4,0
Telemark	239	1 098	101	3,3	—	—	—	—
Aust-Agder	238	138	93	3,7	300	12	100	4,0
Vest-Agder	228	63	90	3,3	225	29	90	3,3
Rogaland	303	919	93	3,4	300	50	90	3,5
Hordaland og Bergen ..	—	—	—	—	—	—	—	—
Sogn og Fjordane	250	3	100	4,0	—	—	—	—
Møre og Romsdal	300	93	100	3,0	—	—	—	—
Sør-Trøndelag	249	609	93	3,6	225	28	90	3,5
Nord-Trøndelag	284	3 242	98	3,4	240	7	95	3,5
Nordland	200	10	90	3,5	—	—	—	—
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt.....	283	27 407	105	3,6	304	2 754	111	3,8
Bygg					Havre			
Ostfold	294	70 033	103	4,0	284	30 308	106	3,8
Akershus og Oslo	292	49 019	108	4,2	284	47 326	110	3,9
Hedmark	293	65 711	109	3,8	282	37 112	103	3,3
Oppland	283	59 786	106	3,7	271	7 069	102	3,5
Buskerud	268	29 543	103	4,0	248	12 365	97	3,8
Vestfold	321	47 485	111	3,8	304	16 340	107	3,4
Telemark	270	10 286	102	3,8	277	5 107	104	3,4
Aust-Agder	259	2 712	98	3,6	248	796	97	3,4
Vest-Agder	242	2 073	93	3,4	237	541	96	3,4
Rogaland	314	13 800	96	3,4	307	8 934	97	3,3
Hordaland og Bergen ..	267	716	92	3,6	260	70	93	3,7
Sogn og Fjordane	242	460	91	3,9	261	82	94	3,8
Møre og Romsdal	211	5 218	84	3,6	218	531	86	3,2
Sør-Trøndelag	228	23 432	90	3,8	236	2 545	89	3,8
Nord-Trøndelag	235	45 874	93	3,6	240	4 318	94	3,7
Nordland	203	1 496	93	3,6	218	207	97	3,7
Troms	201	22	106	4,5	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt.....	278	427 666	103	3,8	280	173 651	105	3,6

Tabell V (framh.). Avlinga i jordbruket 1961.

Fylke	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pct. av medels- år	Kvali- tet (5-1)	Avling pr. dekar Kg	Samla avling Tonn	Pct. av medels- år	Kvali- tet (5-1)
	Rotvokstrar og fôrmergkål i alt					Korn og erter i alt		
Østfold	6 297	114 403	120	..	290	105 539	104	..
Akershus og Oslo	6 526	110 950	113	..	288	101 120	109	..
Hedmark	5 393	100 094	105	..	290	112 258	107	..
Oppland	5 741	51 291	107	..	282	70 623	105	..
Buskerud	5 967	44 684	109	..	262	43 954	102	..
Vestfold	6 557	81 971	115	..	315	67 809	110	..
Telemark	5 529	25 066	110	..	270	16 608	102	..
Aust-Agder	5 245	17 607	99	..	256	3 661	98	..
Vest-Agder	4 529	16 052	90	..	240	2 706	93	..
Rogaland	4 743	125 412	81	..	311	23 742	97	..
Hordaland og Bergen	3 975	16 560	83	..	266	786	92	..
Sogn og Fjordane	3 833	12 465	79	..	245	545	92	..
More og Romsdal	3 656	25 859	79	..	213	5 865	84	..
Sør-Trøndelag	4 566	37 116	94	..	229	26 644	90	..
Nord-Trøndelag	4 390	64 616	93	..	237	53 460	94	..
Nordland	3 753	4 590	92	..	205	1 713	94	..
Troms	3 940	1 190	94	..	198	22	105	..
Finnmark	3 000	285	85	..	—	—	—	—
I alt	5 331	850 211	101	..	279	637 055	104	..
	Grønfôr					Halm		
Østfold	—	—	—	—	263	95 642	90	3,8
Akershus og Oslo	530	722	100	4,0	290	102 002	100	3,8
Hedmark	583	6 077	99	3,8	289	111 983	101	3,0
Oppland	599	9 110	103	3,9	308	77 279	102	3,7
Buskerud	545	2 287	107	3,8	289	48 468	98	3,6
Vestfold	600	376	110	4,0	269	57 870	102	3,3
Telemark	557	1 182	105	3,3	275	16 938	101	3,6
Aust-Agder	469	972	93	3,3	393	4 192	97	3,2
Vest-Agder	575	1 889	99	3,3	269	3 030	88	3,3
Rogaland	531	3 658	98	3,6	343	26 224	97	3,4
Hordaland og Bergen	490	1 942	93	3,5	330	974	96	3,8
Sogn og Fjordane	493	1 668	97	3,9	353	786	98	4,2
More og Romsdal	500	3 414	97	4,2	308	8 490	93	3,8
Sør-Trøndelag	550	4 310	97	4,1	304	35 335	96	3,9
Nord-Trøndelag	429	2 413	93	4,1	269	60 615	94	3,6
Nordland	461	4 936	93	3,7	275	2 297	97	3,7
Troms	518	2 064	96	3,9	325	36	100	4,0
Finnmark	562	819	100	3,8	—	—	—	—
I alt	527	47 839	98	3,8	286	652 161	98	3,6

Tabell VI. Avlinga i hagebruket 1961.

Fylke	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	
Eple									
Sommar-		Vinter-				Pærer		Plomer	
Østfold	818	60	2 744	60	326	40	1 446	120	
Akershus og Oslo	1 991	70	3 020	50	196	30	2 498	125	
Hedmark	1 871	100	4 819	95	9	20	367	90	
Oppland	613	70	883	60	8	20	188	100	
Buskerud	1 076	75	5 066	70	58	10	1 884	110	
Vestfold	781	75	3 437	70	154	15	1 586	115	
Telemark	567	65	4 074	70	231	45	1 324	100	
Aust-Agder	166	50	1 354	50	55	15	572	70	
Vest-Agder	228	40	1 005	40	88	20	591	50	
Rogaland	411	50	1 698	70	387	34	2 011	85	
Hordaland og Bergen	934	80	4 999	65	2 031	55	2 819	100	
Sogn og Fjordane	356	57	2 898	50	1 083	50	1 139	120	
Møre og Romsdal	782	80	834	40	312	50	1 161	100	
Sør-Trøndelag	147	70	86	50	3	40	38	70	
Nord-Trøndelag	317	90	464	80	3	50	146	80	
Nordland	31	100	6	80	—	50	2	80	
Troms	—	100	—	80	—	—	—	80	
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—	
I alt	11 089	72	37 387	64	4 944	41	17 772	100	
Kirsebær									
Rips		Stikkelsbær				Solbær			
Østfold	306	95	747	105	314	105	431	105	
Akershus og Oslo	381	75	1 444	100	639	100	1 091	120	
Hedmark	220	100	744	100	306	100	981	100	
Oppland	147	80	626	90	329	100	427	110	
Buskerud	323	80	594	110	206	105	359	100	
Vestfold	632	80	506	115	226	110	475	105	
Telemark	324	90	413	110	180	110	317	100	
Aust-Agder	187	50	278	100	98	100	241	95	
Vest-Agder	238	40	290	75	120	80	132	60	
Rogaland	92	30	869	100	459	100	449	60	
Hordaland og Bergen	500	35	1 116	90	744	95	634	80	
Sogn og Fjordane	113	80	525	96	256	97	354	86	
Møre og Romsdal	37	20	683	100	434	90	261	50	
Sør-Trøndelag	40	60	748	80	336	90	347	90	
Nord-Trøndelag	107	110	470	70	382	100	330	80	
Nordland	10	110	599	100	71	95	137	100	
Troms	—	100	26	100	1	100	3	100	
Finnmark	—	—	1	100	—	—	—	—	
I alt	3 657	61	10 679	96	5 101	98	6 969	91	

Tabell VI (framh.). Avlinga i hagebruket 1961.

Fylke	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år	Samla avling Tonn	Prosent av medels- år
	Jordbær		Bringebær		Kål		Gulrot	
Ostfold	246	100	85	95	6 758	108	5 950	110
Akershus og Oslo	295	110	450	110	6 135	113	2 225	110
Hedmark	448	100	112	100	4 606	102	1 285	100
Oppland	57	80	35	60	4 678	105	787	95
Buskerud	736	125	171	75	12 360	118	1 179	110
Vestfold	808	120	155	110	9 606	126	4 651	125
Telemark	112	75	89	95	1 893	115	861	110
Aust-Agder	328	100	94	95	2 121	101	1 342	105
Vest-Agder	144	70	63	70	1 411	98	1 073	90
Rogaland	120	80	64	80	5 085	102	12 470	90
Hordaland og Bergen ..	152	75	207	95	1 279	98	1 519	100
Sogn og Fjordane	23	53	137	92	612	98	648	104
Møre og Romsdal	208	75	115	70	1 072	69	2 594	90
Sør-Trøndelag	163	40	33	80	703	82	986	85
Nord-Trøndelag	125	35	154	90	3 739	102	3 023	100
Nordland	78	110	14	100	731	99	1 411	100
Troms	13	75	4	120	463	87	694	100
Finnmark	—	—	—	—	42	100	38	100
I alt	4 056	90	1 982	92	63 294	109	42 736	100
	Andre grønsaker på friland ¹		Grønsaker i alt på friland ¹		Agurkar under glas		Tomatar under glas	
Østfold	3 224	116	15 932	110	165	100	546	100
Akershus og Oslo	959	106	9 319	111	351	100	437	105
Hedmark	1 011	119	6 902	104	56	100	232	90
Oppland	191	95	5 656	103	22	100	187	100
Buskerud	1 799	111	15 338	116	236	100	628	105
Vestfold	6 178	116	20 434	123	310	110	577	100
Telemark	883	100	3 637	110	34	100	104	100
Aust-Agder	1 573	98	5 036	101	119	100	215	100
Vest-Agder	233	95	2 717	94	68	80	142	100
Rogaland	785	87	18 340	93	1 311	80	3 738	100
Hordaland og Bergen ..	207	97	3 006	99	167	90	455	95
Sogn og Fjordane	73	100	1 333	101	10	100	127	100
Møre og Romsdal	45	88	3 711	83	38	90	218	100
Sør-Trøndelag	66	94	1 755	84	42	100	173	100
Nord-Trøndelag	155	96	6 917	101	21	85	164	90
Nordland	94	100	2 236	100	17	95	45	100
Troms	33	100	1 190	95	4	100	8	100
Finnmark	18	100	98	99	—	—	2	100
I alt	17 527	109	123 557	106	2 971	90	7 998	100

¹ Grønsaker i småkulturar og kjøkenhagar er ikkje rekna med.

Tabell VII. Oppgåver fra fjøskontroll-laga.¹

År Fylke	Bu- skapar	Kyr	Avdrått		Prosent av ymse fôrslag					
			Kg mjølk pr. årsku	Pct. feitt i mjølka	Tørt stråfôr	Saftig fôr	Beite	Hjelpe- fôr	Kraft- fôr	
Riket	1905.....	—	29 600	1 982	—	37,9	12,2	21,6	—	28,3
»	1910.....	—	36 200	1 955	—	46,5	14,4	19,7	—	19,4
»	1915.....	—	41 188	1 988	—	44,9	13,2	21,9	—	20,0
»	1920.....	1 739	21 593	2 079	3,71	37,8	14,6	24,8	—	22,8
»	1925.....	5 210	57 854	2 140	3,67	40,2	11,0	24,9	—	23,7
»	1930.....	7 156	77 010	2 449	3,81	35,8	18,8	24,2	—	21,2
»	1935.....	9 629	104 786	2 426	3,83	37,8	14,8	27,5	—	19,9
»	1939.....	16 437	168 637	2 596	3,87	37,1	12,0	30,4	—	20,5
»	1940.....	13 686	147 570	2 469	3,89	38,9	11,6	32,5	—	17,0
»	1946.....	11 739	111 802	2 476	3,99	36,2	11,6	36,6	1,7	13,9
»	1947.....	14 840	131 719	2 564	3,95	35,5	11,7	35,4	0,6	16,8
»	1948.....	16 571	139 724	2 764	3,94	32,4	11,2	37,5	0,7	18,2
»	1949.....	23 407	181 316	2 905	4,01	31,2	14,8	34,3	0,6	19,1
»	1950.....	31 610	227 165	2 932	4,05	32,4	12,8	35,9	0,5	18,4
»	1951.....	32 626	230 700	2 903	4,06	34,0	15,3	34,1	0,4	16,2
»	1952.....	30 427	211 784	2 982	4,07	30,3	14,1	36,9	0,3	18,4
»	1953.....	29 048	203 378	3 122	4,13	30,8	14,8	35,1	0,5	18,8
»	1954.....	28 609	200 538	3 072	4,11	29,8	16,6	34,2	0,5	18,9
»	1955.....	28 119	195 474	3 124	4,13	30,5	15,3	31,4	0,7	22,1
»	1956.....	27 488	187 274	3 274	4,17	28,7	12,6	34,2	0,7	23,8
»	1957.....	26 945	185 714	3 404	4,21	29,3	15,5	33,1	0,6	21,5
»	1958.....	26 948	185 641	3 367	4,20	29,2	14,8	31,7	0,7	23,6
»	1959.....	26 762	182 547	3 532	4,21	27,1	14,7	35,0	0,7	22,5
»	1960.....	26 745	184 946	3 732	4,25	27,7	15,0	32,4	0,7	24,2
»	1961.....	26 937	191 291	3 678	4,24 ²	25,3 ³	16,9	33,1	0,7	24,0
1961										
Ostfold	942	10 354	4 063	4,11	22,3	20,0	31,3	0,4	26,0	
Akershus	1 135	13 565	4 215	4,18	22,1	19,4	30,6	2,2	25,7	
Hedmark	2 922	20 599	4 271	4,25	25,5	18,7	27,2	1,5	27,1	
Oppland	2 185	17 920	3 892	4,14	28,4	14,2	27,6	0,5	29,3	
Buskerud	1 072	6 642	3 935	4,09	25,9	16,9	30,6	0,7	25,8	
Vestfold	777	6 055	4 183	4,13	20,6	20,3	33,6	0,3	25,2	
Telemark	524	2 896	3 795	4,14	23,6	17,4	33,3	0,4	25,3	
Aust-Agder	324	1 340	3 583	4,32	22,9	13,7	39,5	0,4	23,5	
Vest-Agder	336	1 922	3 486	4,38	23,4	14,6	40,1	0,6	21,1	
Rogaland	2 105	23 669	3 769	4,36	18,2	17,3	41,8	0,8	21,9	
Hordaland	1 799	11 008	3 270	4,22	15,2	29,3	34,9	0,6	20,1	
Sogn og Fjordane	1 502	8 558	2 961	4,23	22,3	28,0	29,5	0,3	19,9	
Møre og Romsdal	3 193	17 613	3 049	4,28	26,6	17,9	36,2	—	19,3	
Sør-Trondelag	2 508	16 337	3 513	4,37	32,0	9,4	32,8	0,8	25,0	
Nord-Trondelag	3 466	22 064	3 623	4,27	30,6	11,3	34,8	0,1	23,2	
Nordland	1 531	7 701	2 860	4,14	37,8	10,3	33,3	—	18,6	
Troms	457	2 299	2 988	4,02	37,2	11,4	30,7	0,3	20,4	
Finnmark	159	749	3 023	4,20	38,4	5,4	26,1	—	30,1	

¹ Mjølkevegingslag er ikkje med. ² Medrekna 3,9 pct. luta halm. ³ Medrekna 9,1 pct. surfôr.

Tabell VIII. Løner i jordbruk og skogbruk.

	Sommar					Vinter				
	1948	1960	1961	Endr. i pct. frå		1948 —49	1960 —61	1961 —62	Endr. i pct. frå	
				1948	1960				1948—49	1960—61
<i>Menn.</i>										
I. På arbeidsgjekkars kost										
Måndsløn:										
Gardsarbeidar	245	531	577	+ 135,5	+ 8,7	201	493	544	+ 170,6	+ 10,3
Fjørerøktar	284	575	647	+ 127,8	+ 12,5	277	573	644	+ 132,5	+ 12,4
II. På eigen kost										
Måndslon:										
Gardsarbeidar	..	712	794	.. + 11,5	..	..	688	772	.. + 12,2	
Fjørerøktar	..	784	889	.. + 13,4	..	..	776	904	.. + 16,5	
III. På arbeidsgjekkars kost										
Dagløn:										
Slættearbeid	15,07	32,05	34,38	+ 128,1	+ 7,3	..	..	..	..	..
Anna tilfeldig gardsarbeid ¹	13,24	29,75	32,44	+ 145,0	+ 9,0	12,21	28,59	30,85	+ 152,7	+ 7,9
Fast gardsarbeid	..	27,12	29,89	.. + 10,2	..	..	26,11	28,39	.. + 8,7	
Tømmermannsarbeid	18,02	39,04	42,16	+ 134,0	+ 8,0	17,13	38,23	41,11	+ 140,0	+ 7,5
IV. På eigen kost										
Dagløn:										
Slættearbeid	18,44	37,28	39,48	+ 114,1	+ 5,9	..	..	..	..	..
Anna tilfeldig gardsarbeid ¹	16,79	35,82	38,51	+ 129,4	+ 7,5	15,69	34,51	37,02	+ 135,9	+ 7,3
Fast gardsarbeid	..	32,86	36,25	.. + 10,3	..	..	31,99	35,02	.. + 9,5	
Tømmermannsarbeid	21,67	44,32	47,71	+ 120,2	+ 7,6	20,81	43,95	46,84	+ 125,1	+ 6,6
Traktorforar (leige-køyring)	..	42,96	46,06	.. + 7,2	..	..	42,22	45,64	.. + 8,1	
Dagsarbeid:										
Grøftearbeid ²	19,23	40,52	43,83	+ 127,9	+ 8,2	17,77	39,92	42,70	+ 140,3	+ 7,0
Skogsarbeid ²	19,56	41,67	44,78	+ 128,9	+ 7,5	19,10	40,11	43,42	+ 127,3	+ 8,3
Skogskøyring, mann og hest	30,02	57,93	62,13	+ 107,0	+ 7,3	29,44	56,72	61,62	+ 109,3	+ 8,6
V. Høgstprisar:										
Pr. m ³ tømmer, berkt.	8,67	17,34	18,40	+ 112,2	+ 6,1	8,62	17,55	19,25	+ 123,3	+ 9,7
» » » uberk	6,26	11,68	12,48	+ 99,4	+ 6,8	6,23	11,75	12,92	+ 107,4	+ 10,0
» famn ved	22,48	41,56	44,00	+ 95,7	+ 5,9	22,48	42,04	44,19	+ 96,6	+ 5,1
» 1 meters reis, ved	1,80	3,32	3,42	+ 90,0	+ 3,0	1,80	3,32	3,53	+ 96,1	+ 6,3
<i>Kvinner.</i>										
I. På arbeidsgjekkars kost										
Måndsløn:										
Tenestjente	142	307	327	+ 130,3	+ 6,5	123	281	314	+ 155,3	+ 11,7
Budeie	174	364	401	+ 130,5	+ 10,2	165	356	403	+ 144,2	+ 13,2
III. På arbeidsgjekkars kost										
Dagløn:										
Slættearbeid	9,59	21,94	23,48	+ 144,8	+ 7,0	..	..	..	..	..
Anna tilfeldig gardsarbeid	8,57	20,79	22,49	+ 162,4	+ 8,2	8,01	19,16	21,06	+ 162,9	+ 9,9
IV. På eigen kost										
Dagløn:										
Slættearbeid	12,01	26,57	29,01	+ 141,5	+ 9,2	..	..	..	..	..
Anna tilfeldig gardsarbeid	11,14	25,73	28,45	+ 155,4	+ 10,6	10,46	23,67	27,09	+ 159,0	+ 14,4

Løn på arbeidsgjekkars kost gjeld berre kontantløna. Løn på eigen kost gjeld full løn (verde av frie naturlati rekna med).

¹ Før 1959—60 er det ikkje skilt mellom dagløn i fast og i tilfeldig arbeid. ² Før 1959—60 er løn for grøftearbeid og skogsarbeid oppgjeven som dagløn.

Tabell IX. Sal av faste eide domar.

Fylke	Eide domar					Salssum				
	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960
a) Byane.						1000 kr.				
Østfold	459	490	398	440	492	16 541	16 355	17 510	21 504	24 073
Akershus	38	27	33	25	29	1 463	658	1 513	769	803
Oslo	1 600	1 465	1 440	1 286	1 508	144 514	128 450	148 280	138 106	168 885
Hedmark	127	162	166	181	225	4 128	4 833	5 005	5 490	6 766
Oppland	81	95	113	136	116	4 666	5 018	3 650	6 329	5 160
Buskerud	489	335	352	313	342	13 832	10 740	14 265	11 482	11 995
Vestfold	435	410	414	432	484	17 202	12 626	14 564	15 879	18 558
Telemark	450	402	334	411	345	9 157	9 334	8 446	10 646	8 076
Aust-Agder	293	212	278	283	293	5 357	6 353	6 278	6 767	7 259
Vest-Agder	354	342	342	362	356	13 587	13 620	17 036	28 898	17 899
Rogaland	899	836	993	963	1 051	40 127	30 375	28 809	29 974	33 274
Hordaland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergen	601	595	505	527	580	39 951	42 263	25 942	49 100	35 588
Sogn og Fjordane	11	15	9	8	18	257	519	56	217	412
Møre og Romsdal	478	384	398	363	351	12 471	9 357	11 764	11 027	12 933
Sør-Trøndelag ..	328	264	346	348	306	19 021	18 092	16 651	15 617	25 902
Nord-Trøndelag ..	65	42	48	61	62	2 541	1 982	4 115	2 686	2 943
Nordland	325	286	245	290	320	16 558	12 597	15 920	15 335	10 916
Troms	125	80	94	113	81	3 957	5 680	3 407	7 513	6 107
Finnmark	105	103	71	89	61	1 941	2 998	1 799	2 897	2 078
Byar i alt	7 263	6 545	6 579	6 631	7 020	367 271	331 850	345 010	380 236	399 627
b) Bygdene.										
Østfold	1 942	1 953	1 899	2 003	2 313	36 410	38 423	39 856	40 586	47 715
Akershus	3 531	3 452	3 530	3 894	4 108	80 492	92 414	89 840	108 833	130 564
Hedmark	2 352	2 415	2 398	2 508	2 519	38 795	36 307	38 256	44 568	48 813
Oppland	2 269	2 318	2 336	2 455	2 528	28 349	30 978	33 938	35 960	38 259
Buskerud	2 311	2 140	2 236	2 271	2 414	30 513	30 161	36 931	38 025	41 719
Vestfold	2 625	2 367	2 213	2 716	2 684	41 953	43 071	45 160	54 619	56 856
Telemark	1 605	1 402	1 461	1 530	1 652	22 866	17 827	19 922	20 998	29 830
Aust-Agder	1 299	1 228	1 171	1 283	1 390	13 994	16 539	16 422	15 653	18 755
Vest-Agder	1 368	1 286	1 287	1 450	1 686	17 549	18 277	20 511	24 789	31 604
Rogaland	3 060	3 024	2 706	2 763	3 148	39 819	37 462	34 506	38 174	47 700
Hordaland	4 189	4 085	4 047	4 197	4 495	52 403	46 012	42 817	47 487	56 639
Sogn og Fjordane	1 081	1 122	1 005	969	1 054	10 536	10 007	10 825	11 237	10 840
Møre og Romsdal	2 435	2 467	2 184	2 256	2 469	17 877	24 209	17 758	17 399	23 119
Sør-Trøndelag ..	2 224	2 121	2 112	2 243	2 296	25 410	25 914	24 987	25 266	27 841
Nord-Trøndelag ..	1 226	1 329	1 102	1 222	1 255	13 105	17 650	13 112	19 439	15 057
Nordland	2 336	2 167	2 169	2 569	2 536	16 314	14 432	15 690	16 238	19 120
Troms	1 445	1 264	1 392	1 488	1 529	9 189	10 494	10 128	12 376	13 051
Finnmark	657	896	717	642	662	4 068	4 692	7 356	5 814	6 638
Bygder i alt	37 955	37 036	35 965	38 459	40 738	499 642	514 869	518 015	577 461	664 120

Tabell X. Medelprisar pr. skyldmark for jordbruksseigedomar av ulik storleik.

År Fylke	Klasse 1 0,24– 0,50 skyld- mark	Klasse 2 0,51– 1,00 skyld- mark	Klasse 3 1,01– 3,00 skyld- mark	Klasse 4 3,01– 5,00 skyld- mark	Klasse 5 5,01– 10,00 skyld- mark	Klasse 6 10,01– 20,00 skyld- mark	Klasse 7 20,01 skyld- mark og meir	All klassar av jord- bruk
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Riket (utan Finnmark)								
1938	7 913	6 612	5 898	5 023	4 896	4 728	3 610	5 617
1939	8 561	7 017	5 985	5 689	5 034	4 534	4 131	5 879
1940	8 930	7 658	6 295	6 313	5 752	5 228	5 464	6 304
1945	11 040	9 583	8 349	7 372	6 317	7 162	..	8 524
1946	13 717	10 304	8 205	7 110	6 506	5 768	..	8 178
1947	15 485	10 899	9 666	8 042	7 141	6 682	..	9 184
1948	15 587	11 581	9 355	7 566	7 298	6 395	..	9 027
1949	17 631	14 309	10 432	7 952	8 076	5 562	..	10 344
1950	18 673	14 886	10 442	9 238	8 142	7 434	..	10 625
1951	20 956	15 340	10 466	8 284	8 053	7 327	..	10 615
1952	21 149	15 582	11 166	9 311	8 063	7 639	..	11 448
1953	25 979	18 299	12 910	9 912	10 349	9 676	..	13 473
1954	30 670	19 091	13 773	11 015	10 289	10 334	..	13 937
1955	31 661	21 813	15 179	11 796	10 561	8 417	..	15 057
1956	34 715	26 365	16 103	12 256	12 565	12 847	..	16 794
1957	37 904	25 605	16 834	13 126	15 447	13 936	..	17 891
1958	44 130	32 353	18 314	15 534	14 042	13 365	..	19 794
1959	54 073	32 991	19 281	14 684	14 680	13 268	..	20 440
1960	53 123	30 445	20 283	17 809	14 190	..	..	21 624
1960								
Østfold	66 330	42 695	22 725	17 650	13 685	..	..	19 440
Akershus	73 927	54 173	26 973	21 288	17 148	..	..	26 046
Hedmark	61 946	39 240	30 638	15 567	11 593	..	..	27 559
Oppland	65 121	33 360	23 964	11 149	9 671	..	..	19 401
Buskerud	61 304	37 397	31 305	27 271	17 092	..	..	23 063
Vestfold	69 789	39 977	22 615	21 148	21 544	..	..	25 176
Telemark	55 718	31 438	18 425	23 578	17 268	..	..	22 845
Aust-Agder	77 151	35 374	24 517	12 513	..	..	..	21 189
Vest-Agder	72 482	35 155	20 545	17 281	..	..	..	23 045
Rogaland	71 160	33 386	24 085	20 764	..	..	..	27 413
Hordaland	41 677	21 926	16 293	13 849	10 624	..	..	16 941
Sogn og Fjordane	32 240	22 443	7 871	..	..	..	..	11 590
Møre og Romsdal	30 359	16 978	15 325	..	..	..	..	16 747
Sør-Trøndelag	50 479	23 178	14 549	18 208	10 939	..	..	16 711
Nord-Trøndelag	51 793	17 573	16 425	10 301	8 396	..	..	17 346
Nordland	29 541	16 976	9 821	7 573	..	..	..	14 023
Troms	24 471	26 748	13 104	..	..	..	..	23 144
1956—1960								
Østfold	66 960	43 143	22 640	17 776	14 983	12 682	15 605	19 869
Akershus	64 450	47 975	26 868	20 815	18 779	21 523	16 614	24 317
Hedmark	50 977	33 362	22 909	19 437	20 180	13 917	19 444	24 209
Oppland	43 140	31 447	20 767	12 509	12 408	11 494	..	19 238
Buskerud	63 102	33 815	25 686	20 356	14 674	14 638	..	22 433
Vestfold	59 885	37 962	22 358	19 167	17 772	11 849	..	21 994
Telemark	42 851	30 047	17 817	13 034	12 121	14 901	..	17 614
Aust-Agder	51 510	32 004	19 001	13 613	13 157	..	..	19 641
Vest-Agder	53 418	29 497	16 568	13 323	12 554	..	..	19 579
Rogaland	64 272	40 194	23 730	14 628	12 386	15 658	..	23 916
Hordaland	41 748	23 111	13 131	10 677	10 035	..	..	15 089
Sogn og Fjordane	29 307	20 028	9 317	7 002	5 074	..	..	10 393
Møre og Romsdal	30 809	19 737	10 465	6 633	6 319	..	..	13 108
Sør-Trøndelag	36 211	21 711	14 406	12 434	10 855	10 422	..	14 663
Nord-Trøndelag	40 419	24 315	15 720	11 168	9 450	4 868	..	15 029
Nordland	25 869	15 948	8 200	6 767	3 898	..	..	12 279
Troms	25 804	21 625	14 644	15 982	..	..	..	20 946

Tabell XI. Åker, hage og slåtteng på dyrka jord.

Nr.	Fylke og jordbruksområde	Bruk	Areal i dekar					Korn og erter	Annan åker og hage	Eng til slått på full- dyrka jord
			Bygg	Korn og erter i alt	Annan åker och hage	I alt dyrka jord til åker, hage og slått- eng				
01	Østfold	686	22 771	35 145	7 675	64 040	54,9	12,0	33,1	
02	Akershus.....	818	17 070	34 762	7 650	65 203	53,3	11,7	35,0	
04	Hedmark	1 701	22 418	39 129	11 610	83 439	46,9	13,9	39,2	
05	Oppland	1 480	21 355	25 073	8 881	68 185	36,8	13,0	50,2	
06	Buskerud	864	10 970	16 346	5 665	38 455	42,5	14,7	42,8	
07	Vestfold	555	14 378	20 891	6 812	38 582	54,1	17,7	28,2	
08	Telemark	740	3 451	5 181	3 375	21 596	24,0	15,6	60,4	
09	Aust-Agder.....	514	1 124	1 537	2 469	12 027	12,8	20,5	66,7	
10	Vest-Agder	712	795	1 034	2 280	15 336	6,7	14,9	78,4	
11	Rogaland	1 122	4 278	7 276	8 868	36 886	19,7	24,1	56,2	
12	Hordaland	1 493	277	313	4 647	30 733	1,0	15,1	83,9	
14	Sogn og Fjordane.....	1 122	188	223	3 995	26 974	0,8	14,8	84,4	
15	Møre og Romsdal.....	1 562	2 455	2 713	5 721	41 186	6,6	13,9	79,5	
16	Sør-Trøndelag	1 160	9 625	10 863	4 755	53 783	20,2	8,8	71,0	
17	Nord-Trøndelag	1 036	19 606	22 490	7 774	59 965	37,5	13,0	49,5	
18	Nordland	2 154	715	806	5 111	51 406	1,6	9,9	88,5	
19	Troms	1 285	5	12	1 981	29 448	0,1	6,7	93,2	
20	Finnmark	475	—	—	441	8 982	—	4,9	95,1	
	Riket	19 479	151 481	223 794	99 710	746 226	30,0	13,4	56,6	
A.	Jordbruksområda:									
	Austlandet med Telemark									
	I. Dei sør austlege slettebygder	1 882	51 823	84 526	22 348	155 900	54,2	14,3	31,5	
	II. Silurbygdene inne i landet	1 088	30 807	41 287	11 971	72 065	57,3	16,6	26,1	
	III. Mellom- eller skogbygder	2 144	20 458	40 202	10 792	90 362	44,5	11,9	43,6	
	IV. Dal- og fjellbygder ..	1 730	9 326	10 511	6 557	61 172	17,2	10,7	72,1	
B.	I alt	6 844	112 414	176 526	51 668	379 499	46,5	13,6	39,9	
	Agder									
	V. Kystbygder	535	890	1 390	2 527	10 875	12,8	23,2	64,0	
	VI. Mellom- eller skogbygder	473	777	925	1 659	11 139	8,3	14,9	76,8	
C.	VII. Dal- og fjellbygder....	218	252	256	563	5 350	4,8	10,5	84,7	
	I alt	1 226	1 919	2 571	4 749	27 364	9,4	17,4	73,2	
	VIII. Skiferlandskapa ved Boknafjorden	86	196	336	575	2 402	14,0	23,9	62,1	
	IX. Slettelandet på Jæren	428	3 431	5 718	5 073	19 449	29,4	26,1	44,5	
	X. Andre ytre bygder.....	2 990	1 223	1 601	8 511	62 188	2,6	13,7	83,7	
	XI. Indre bygder	1 795	2 348	2 870	9 071	51 740	5,6	17,5	76,9	
	I alt	5 299	7 198	10 525	23 230	135 779	7,8	17,1	75,1	

Sædskifte i korndyrkinga. 1961.

I alt dyrka jord til åker, hage og slått- eng	Prosenttal												Nr.	
	Av dette åker og hage			Prosent av kornarealet 1961 nyttå dei siste 5 åra til:			Bygg	Av dette nyttå året før til:						
	Ompløgd siste år		I alt	Berre bygg	Berre korn utan omsyn til slag	Bygg		Bygg	Kveite	Anna korn	Korn i alt	Annan åker	Eng	
	av eng	av beite	av eng	av beite	av beite	av beite		av eng	av beite	av eng	av beite	av eng	av beite	
100,0	66,9	7,5	0,4	7,8	23,6	100,0	56,3	2,0	18,5	76,8	9,2	9,5	4,5	01
100,0	65,0	8,5	0,5	1,7	21,3	100,0	41,2	1,3	29,2	71,7	15,8	7,3	5,2	02
100,0	60,8	6,6	0,3	3,1	21,1	100,0	43,0	4,5	17,0	64,5	17,2	9,9	8,4	04
100,0	49,8	7,0	0,1	9,1	16,2	100,0	52,4	0,9	7,1	60,4	19,8	14,3	5,5	05
100,0	57,2	5,7	0,2	9,1	32,8	100,0	56,5	1,8	15,9	74,2	8,8	5,9	11,1	06
100,0	71,8	6,7	0,7	7,7	21,7	100,0	53,4	2,2	12,5	68,1	18,3	8,1	5,5	07
100,0	39,6	6,0	0,3	4,4	11,0	100,0	51,8	1,4	11,1	64,3	15,7	13,2	6,8	08
100,0	33,3	8,6	0,2	0,3	0,3	100,0	22,5	—	2,5	25,0	36,3	31,4	7,3	09
100,0	21,6	5,1	0,2	—	1,1	100,0	18,7	1,3	7,0	27,0	28,7	27,8	16,5	10
100,0	43,8	9,7	0,4	0,3	1,2	100,0	18,6	1,7	9,1	29,4	52,0	14,5	4,1	11
100,0	16,1	4,0	0,2	—	—	100,0	9,2	—	5,1	14,3	51,8	22,3	11,6	12
100,0	15,6	3,4	0,1	—	1,3	100,0	7,4	—	1,6	9,0	61,8	13,0	16,2	14
100,0	20,5	6,8	0,2	5,0	5,2	100,0	24,7	—	3,5	28,2	34,3	31,9	5,6	15
100,0	29,0	10,5	0,2	0,6	2,4	100,0	30,4	0,5	2,6	33,5	16,1	43,8	6,6	16
100,0	50,5	6,5	0,4	6,8	11,1	100,0	53,0	1,4	3,2	57,6	19,1	19,3	4,0	17
100,0	11,5	3,4	0,1	1,9	1,9	100,0	26,0	—	2,4	28,4	32,7	32,2	6,7	18
100,0	6,8	2,0	—	—	—	100,0	—	—	—	—	22,2	66,7	11,1	19
100,0	4,9	0,4	—	—	—	100,0	—	—	—	—	—	—	—	20
100,0	43,4	6,5	0,3	5,3	18,5	100,0	47,3	1,9	13,2	62,4	17,5	14,0	6,1	
														A.
100,0	68,5	7,6	0,5	5,8	22,7	100,0	50,9	1,9	19,7	72,5	13,5	8,5	5,5	
100,0	73,9	6,8	0,3	7,3	19,1	100,0	51,9	3,8	12,1	67,8	17,8	8,3	6,1	
100,0	56,4	6,8	0,4	2,6	23,9	100,0	44,9	1,1	20,1	66,1	14,9	10,1	8,9	
100,0	27,9	6,0	0,1	11,3	17,1	100,0	51,3	0,3	4,8	56,4	15,6	20,5	7,5	
100,0	60,1	7,0	0,4	5,8	21,8	100,0	50,2	2,1	16,4	68,7	15,2	9,7	6,4	
														B.
100,0	36,0	7,4	0,4	0,4	1,2	100,0	20,0	1,1	4,3	25,4	39,4	22,8	12,4	
100,0	23,2	6,8	0,1	—	—	100,0	14,9	—	5,7	20,6	27,0	39,5	12,9	
100,0	15,3	4,7	0,2	—	—	100,0	42,8	—	0,6	43,4	29,8	25,6	1,2	
100,0	26,8	6,6	0,2	0,2	0,6	100,0	20,9	0,5	4,4	25,8	33,2	29,9	11,1	
														C.
100,0	37,9	6,0	0,7	—	1,5	100,0	3,3	0,8	22,1	26,2	47,1	16,2	10,5	
100,0	55,5	11,8	0,3	0,3	1,3	100,0	20,4	1,9	9,2	31,5	51,3	14,6	2,6	
100,0	16,3	5,0	0,2	—	0,4	100,0	19,1	0,3	2,7	22,1	47,7	22,4	7,8	
100,0	23,1	5,7	0,2	4,7	5,2	100,0	21,4	—	4,2	25,6	38,0	29,1	7,3	
100,0	24,9	6,2	0,2	1,5	2,2	100,0	20,0	1,0	6,9	27,9	46,2	20,7	5,2	

Tabell XI (framh.). Åker, hage og slåtteng på dyrka jord.

Nr.	Fylke og jordbruksområde	Bruk	Areal i dekar					Eng til slått på full- dyrka jord	
			Bygg	Korn og erter i alt	Annan åker og hage	I alt dyrka jord til åker, hage og slått- eng	Korn og erter	Annan åker og hage	
D.	Trøndelag								
	XII. Kystbygder	378	1 197	1 454	1 358	11 060	13,1	12,3	74,6
	XIII. Ytre fjordbygder.....	258	1 860	2 122	1 103	11 016	19,3	10,0	70,7
	XIV. Bygder ved Trondh.sfj.	835	18 068	21 142	6 716	54 421	38,8	12,4	48,8
	XV. Dal- og fjellbygder. ..	413	1 638	1 679	1 469	17 287	9,7	8,5	81,8
	XVI. Andre indre bygder ...	312	6 467	6 956	1 884	19 964	34,9	9,4	55,7
	I alt	2 196	29 230	33 353	12 530	113 748	29,3	11,0	59,7
E.	Nord-Noreg								
	XVII. Øyer	1 294	141	159	2 171	22 188	0,7	9,8	89,5
	XVIII. Kystbygder	1 040	409	477	2 172	25 007	1,9	8,7	89,4
	XIX. Fjord- og dalbygder..	1 230	75	85	2 243	29 514	0,3	7,6	92,1
	XX. Innlandsbygder	350	95	98	947	13 127	0,8	7,2	92,0
	I alt.....	3 914	720	819	7 533	89 836	0,9	8,4	90,7

Sædskifte i korndyrkinga. 1961.

I alt dyrka jord til åker, hage og slått- eng	Prosenttal												Nr.	
	Av dette åker og hage			Prosent av kornarealet 1961 nytta dei siste 5 åra til:			Av dette nytta året før til:							
	I alt	Ompløgd siste år		Berre bygg	Berre korn utan omsyn til slag	Bygg	Bygg	Kveite	Anna korn	Korn i alt	Annan åker	Eng	Utan svar	
		av eng	av beite											
100,0	25,4	7,2	0,2	—	0,3	100,0	33,6	0,6	2,9	37,1	20,3	26,4	16,2	D.
100,0	29,3	9,0	0,5	2,1	3,4	100,0	31,4	—	3,5	34,9	17,1	41,2	6,8	
100,0	51,2	7,3	0,4	4,4	8,0	100,0	49,2	1,6	3,6	54,4	19,2	22,8	3,6	
100,0	18,2	7,9	0,1	4,8	4,8	100,0	27,0	—	0,7	27,7	17,9	52,3	2,1	
100,0	44,3	12,0	0,4	7,6	13,1	100,0	46,2	0,4	1,9	48,5	14,7	30,3	6,5	
100,0	40,3	8,4	0,3	4,8	8,3	100,0	45,5	1,1	3,0	49,6	18,1	27,4	4,9	
100,0	10,5	1,9	0,1	—	—	100,0	43,9	—	5,3	49,2	33,1	17,0	0,7	E.
100,0	10,6	4,1	0,1	3,1	3,1	100,0	22,9	—	2,4	25,3	34,8	35,2	4,7	
100,0	7,9	1,8	—	—	—	100,0	10,0	—	—	10,0	48,7	34,0	7,3	
100,0	8,0	2,8	0,1	—	—	100,0	24,3	—	—	24,3	9,3	42,2	24,2	
100,0	9,3	2,6	0,1	1,8	1,8	100,0	25,8	—	2,4	28,2	32,6	32,5	6,7	

Tabell XII. Eng til slått. Alder

Nr.	Fylke og jordbruksområde	Bruk	Areal eng til slått på fulldyrka jord Dekar	Arealet av slåtteng på			
				Att-lagt før 1954	1954 — 1957	1958	1959
01	Østfold	686	21 221	2,7	27,1	23,3	12,3
02	Akershus.....	818	22 791	2,6	19,6	23,3	18,2
04	Hedmark	1 701	32 699	9,7	21,9	18,0	17,7
05	Oppland	1 480	34 231	10,4	24,8	18,5	17,7
06	Buskerud	864	16 444	14,2	26,7	16,5	13,4
07	Vestfold	555	10 879	3,2	24,7	22,5	18,7
08	Telemark	740	13 040	30,2	25,2	12,4	10,8
09	Aust-Agder.....	514	8 021	16,9	28,0	15,9	13,4
10	Vest-Agder	712	12 022	25,3	25,0	11,3	9,6
11	Rogaland	1 122	20 742	9,6	22,3	18,5	20,9
12	Hordaland	1 493	25 774	52,5	16,1	5,4	4,8
14	Sogn og Fjordane	1 122	22 756	49,8	15,9	5,1	5,3
15	Møre og Romsdal	1 562	32 753	25,9	22,5	11,4	11,3
16	Sør-Trøndelag	1 160	38 164	8,0	20,7	18,9	17,7
17	Nord-Trøndelag	1 036	29 701	6,5	17,7	22,5	23,5
18	Nordland	2 154	45 489	41,7	19,5	7,0	6,7
19	Troms	1 285	27 454	47,5	15,1	5,7	4,5
20	Finnmark	475	8 541	27,5	18,4	6,2	7,2
	Riket	19 479	422 722	22,1	21,1	14,5	13,1
	Jordbruksområda:						
A.	Austlandet med Telemark						
	I. Dei soraustlege slettebygder	1 882	49 027	2,8	23,2	23,1	15,9
	II. Silurbygdene inne i landet	1 088	18 806	2,2	15,8	21,7	23,4
	III. Mellom- eller skogbygder	2 144	39 368	7,4	24,9	20,4	17,4
	IV. Dal- og fjellbygder	1 730	44 104	22,4	27,4	13,2	11,8
	I alt	6 844	151 305	9,6	24,0	19,3	16,0
B.	Agder						
	V. Kystbygder	535	6 958	19,4	24,5	15,3	13,0
	VI. Mellom- eller skogbygder	473	8 555	22,9	29,8	12,2	11,2
	VII. Dal- og fjellbygder	218	4 530	24,0	22,1	11,4	8,1
	I alt	1 226	20 043	22,0	26,2	13,1	11,1
C.	Vestlandet						
	VIII. Skiferlandskapa ved Boknfjorden	86	1 491	5,7	28,1	16,5	16,3
	IX. Slettelandet på Jæren	429	8 658	2,4	13,1	21,6	28,6
	X. Andre ytre bygder	2 989	52 077	39,8	19,3	7,7	7,5
	XI. Indre bygder	1 795	39 799	35,9	20,6	10,0	9,7
	I alt	5 299	102 025	34,6	19,4	9,9	10,3
D.	Trøndelag						
	XII. Kystbygder	378	8 248	11,3	25,4	16,2	13,9
	XIII. Ytre fjordbygder	258	7 791	6,5	23,6	20,6	20,0
	XIV. Bygder ved Trondheimsfjorden	835	26 564	2,7	15,8	25,0	25,9
	XV. Dal- og fjellbygder	413	14 139	18,2	23,1	13,0	12,6
	XVI. Andre indre bygder	312	11 123	2,5	16,0	22,1	21,0
	I alt	2 196	67 865	7,4	19,4	20,5	20,2
E.	Nord-Noreg						
	XVII. Øyer	1 294	19 858	52,9	12,1	4,2	3,5
	XVIII. Kystbygder	1 040	22 358	44,2	19,4	6,5	6,7
	XIX. Fjord- og dalbygder	1 230	27 186	34,6	19,4	7,2	6,2
	XX. Innlandsbygder	350	12 082	37,5	21,4	8,6	8,3
	I alt	3 914	81 484	42,1	17,9	6,5	6,0

og haustemåtar. 1961.

fulldyrka jord etter attleggsår. Pet.				Engarealet etter haustemåtar. Pet.					Nr.	
1960.	1961 ¹	Utan svar	Eng til slått på fulldyrka jord i alt	Fyrste slått			Venta etterslått			
				Til høy (og engtø)	Til silo	Utan svar	Til høy, etter høy	Til silo, etter høy	Til silo, etter silo	
27,2	0,3	7,1	100,0	89,3	6,0	4,7	0,5	1,3	2,4	01
27,6	0,2	8,5	100,0	85,9	10,1	4,0	0,6	2,8	5,8	02
19,0	1,5	12,2	100,0	82,6	9,5	7,9	0,7	2,4	4,8	04
17,3	0,5	10,8	100,0	88,1	7,6	4,3	1,6	4,3	3,9	05
16,8	1,0	11,4	100,0	86,3	5,0	8,7	3,0	5,1	3,4	06
24,2	0,2	6,5	100,0	91,7	4,4	3,9	3,2	4,1	1,7	07
10,6	0,8	10,0	100,0	91,5	2,0	6,5	1,4	1,8	0,9	08
12,6	0,4	12,8	100,0	86,0	1,4	12,6	0,6	0,3	0,6	09
8,6	0,7	19,5	100,0	82,5	2,7	14,8	0,2	0,6	0,8	10
21,4	0,6	6,7	100,0	81,2	14,0	4,8	3,6	9,0	4,7	11
4,6	1,6	15,0	100,0	69,2	27,2	3,6	8,8	38,7	21,3	12
5,1	2,5	16,3	100,0	82,3	15,3	2,4	14,7	48,3	13,6	14
11,1	2,6	15,2	100,0	85,9	9,5	4,6	8,1	15,3	5,7	15
16,9	0,7	17,1	100,0	88,7	4,0	7,3	0,7	0,4	1,5	16
22,1	0,6	7,1	100,0	88,4	7,4	4,2	0,1	1,1	3,4	17
5,7	1,9	17,5	100,0	90,2	3,9	5,9	0,3	1,2	1,4	18
4,4	1,8	21,0	100,0	86,1	3,7	10,2	0,2	0,6	0,4	19
5,9	1,7	33,1	100,0	65,5	1,5	33,0	—	0,3	0,2	20
14,4	1,2	13,6	100,0	85,3	8,2	6,5	2,8	8,0	4,6	A.
27,0	0,2	7,8	100,0	87,5	8,0	4,5	1,3	2,6	4,0	
27,2	0,2	9,5	100,0	81,9	11,9	6,2	1,0	4,3	6,7	
18,8	0,4	10,7	100,0	89,0	4,6	6,4	0,9	1,6	2,4	
11,8	1,6	11,8	100,0	87,2	6,5	6,3	1,9	4,4	3,3	
20,5	0,7	9,9	100,0	87,1	7,2	5,7	1,3	3,1	3,7	B.
12,5	0,2	15,1	100,0	83,8	1,6	14,6	0,4	0,5	0,7	
9,9	0,6	13,4	100,0	87,0	3,1	9,9	0,2	0,6	0,8	
7,3	1,2	25,9	100,0	78,1	1,4	20,5	0,6	0,3	0,6	
10,2	0,6	16,8	100,0	83,9	2,2	13,9	0,4	0,5	0,7	C.
13,8	1,2	18,4	100,0	66,3	15,6	18,1	4,8	5,9	8,2	
32,5	0,4	1,4	100,0	78,6	20,4	1,0	0,7	7,3	5,3	
7,0	2,2	16,5	100,0	78,1	17,4	4,5	8,1	26,2	12,7	
9,5	1,9	12,4	100,0	83,1	13,8	3,1	11,7	33,8	10,6	
10,2	1,9	13,7	100,0	79,9	16,2	3,9	8,8	27,3	11,2	D.
11,9	0,6	20,7	100,0	91,0	2,8	6,2	0,6	0,4	1,4	
18,2	0,6	10,5	100,0	88,3	3,7	8,0	1,5	0,1	1,9	
25,1	0,8	4,7	100,0	90,0	6,4	3,6	0,2	0,8	1,7	
11,4	0,5	21,2	100,0	87,5	5,2	7,3	0,4	0,7	2,3	
21,2	0,6	16,6	100,0	84,6	7,3	8,1	0,2	1,2	5,0	
19,2	0,6	12,7	100,0	88,5	5,5	6,0	0,5	0,7	2,3	E.
3,6	1,1	22,6	100,0	87,2	6,0	6,8	0,2	0,8	0,9	
5,5	2,1	15,6	100,0	90,5	3,2	6,3	0,2	1,2	1,4	
5,5	2,0	25,1	100,0	80,0	2,9	17,1	0,3	1,1	0,6	
7,2	2,4	14,6	100,0	90,9	2,0	7,1	0,1	0,1	0,5	
5,3	1,9	20,3	100,0	86,2	3,6	10,2	0,2	0,9	0,9	

Ta bell XIII. Planteproduksjonen.

Nr.	Fylke og jordbruksområde	Bruk	Jord- bruks- areal i gjen- nom- snitt pr. bruk	Bruka etter dei viktigaste måla med planteproduksjø-		
			För til eigen bu- skap	Sal	Hus- halds- bruk	Ingen eller liten plante- produksj.
	Fylke:		Dekar	Pct.	Pct.	Pct.
01	Østfold	686	108,8	71,5	61,9	34,6
02	Akershus.....	818	96,5	65,7	48,7	34,8
04	Hedmark	1 701	58,2	71,0	46,0	32,6
05	Oppland	1 480	58,3	80,7	32,6	45,4
06	Buskerud	864	55,0	69,6	36,0	34,4
07	Vestfold	555	80,8	64,0	58,0	36,7
08	Telemark	740	39,1	72,2	30,2	48,1
09	Aust-Agder.....	514	29,0	66,7	39,1	49,3
10	Vest-Agder.....	712	29,7	74,8	18,8	27,4
11	Rogaland	1 122	54,1	90,5	36,5	41,6
12	Hordaland	1 493	35,5	85,2	18,2	56,2
14	Sogn og Fjordane.....	1 122	42,6	93,2	19,8	42,7
15	Møre og Romsdal	1 562	38,2	89,2	17,3	49,1
16	Sør-Trøndelag	1 160	56,8	88,5	19,4	43,4
17	Nord-Trøndelag	1 036	68,8	85,8	45,5	38,6
18	Nordland	2 154	33,5	86,2	12,4	54,4
19	Troms	1 285	31,2	88,8	8,4	52,6
20	Finnmark	475	28,6	76,3	18,6	17,2
	Riket	19 479	50,3	81,1	28,8	43,3
	Jordbruksområda:					
A.	Austlandet med Telemark					
	I. Dei sør austlege slettebygder	1 882	97,8	64,6	56,5	35,0
	II. Silurbygdene inne i landet.....	1 088	78,7	64,4	61,4	44,1
	III. Mellom- eller skogbygder	2 144	51,5	71,3	41,9	38,9
	IV. Dal- og fjellbygder	1 730	46,9	85,3	18,2	36,7
	I alt	6 844	67,2	71,9	43,0	38,1
B.	Agder					
	V. Kystbygder	535	26,6	60,9	34,6	45,8
	VI. Mellom- eller skogbygder	473	31,5	75,7	25,6	28,7
	VII. Dal- og fjellbygder	218	31,8	87,8	13,1	31,3
	I alt	1 226	29,4	71,4	27,3	36,6
C.	Vestlandet					
	VIII. Skiferlandskapa ved Boknfjorden	86	50,1	88,4	58,9	37,6
	IX. Slettelandet på Jæren	429	71,5	92,1	63,7	41,9
	X. Andre ytre bygder	2 989	35,2	87,0	13,3	50,2
	XI. Indre bygder	1 795	45,2	92,2	25,2	46,7
	I alt	5 299	41,7	89,2	22,2	48,2
D.	Trøndelag					
	XII. Kystbygder	378	34,9	90,6	13,8	45,0
	XIII. Ytre fjordbygder	258	51,4	89,7	18,6	43,1
	XIV. Bygder ved Trondheimsfjorden	835	77,1	84,3	51,9	42,4
	XV. Dal- og fjellbygder	413	52,1	88,4	12,1	34,1
	XVI. Andre indre bygder	312	79,5	87,5	36,4	40,5
	I alt	2 196	62,5	87,2	31,7	41,1
E.	Nord-Noreg					
	XVII. Øyer	1 294	27,5	86,6	12,9	51,6
	XVIII. Kystbygder	1 040	32,1	87,8	12,1	56,3
	XIX. Fjord- og dalbygder	1 230	32,8	82,6	10,9	45,3
	XX. Innlandsbygder	350	46,7	88,9	10,7	34,0
	I alt	3 914	32,1	85,9	11,8	49,3

Føremål og verde, 1961

Vedlegg

Statistisk Sentralbyrå
Dronningensgt. 16, Oslo
Tlf. *413820

Oppgåvene er
konfidensielle

Utvalstelling for jordbruket 1961

Namnet på bruket	G.nr.	Br.nr.	Løpenr.
Herad/by	Fylke		
Eigar	Adresse		Klasse (Vert utlyt av Byrået)
Brukar	Adresse		

Arealet og bruken av det i 1961

Rettleiing.	Dekar	Dekar
Kveite	Bygg	
Rug	arealet 1961 vart året før nytt til:	Kveite
Bygg		Anna korn
Havre		Annan øker (ta også med brak)
Blandkorn		Eng
Erter til mognig	Einsidig korn- dyrkning	Areal der det berre er dyrka bygg og kveite dei siste 5 åra
I alt		Areal der det berre er dyrka korn dei siste 5 åra, utan omsyn til slag
Grønsaker på friland.		
Ta med hagearter (også konserverter).		
Andre vokstrar på øker og i hage.	Grønfor	
Ta med areal på frukt og bær, prydhave m.v., økervokstrar som ein ikkje kan føra annan stad og areal under glas.	Poteter	Av øker- og hage- arealet:
Er det mellomkulturar i frukthage o.l., må areala delast etter skjøn, slik at ikkje noko areal vert ført dobbelt.	Förnepe	Ompløgt frå slåtteng
Eng til slått, kulturbete.	Kålrot	Ompløgt frå kulturbete
Ta med sørsterløker som vert nytt til slått eller kulturbete.	Fòrbete	
Utslåtter og hamnehagar skal ein ikkje ta med.	Fòrmærgkål	Atlagt før 1954 (8 års eng og eldre)
Høgre kolonne (serksilde oppgåver for 1961). Byggarealet 1961 etter bruken øret før. Kontroller at summen er lik byggarealet i venstre kolonne.	Grønsaker på friland i alt	1954–57 (4–7 års eng)
Einsidig korndyrkning. Spersmål gjeld den delen av kornarealet 1961, der det utan avbrot er dyrka korn dei siste 5 åra.	Andre vokstrar på øker og i hage	1958 (3. års eng)
Brak (øker utan avling)	Brak (øker utan avling)	1959 (2. års eng)
Aker og hageareal i alt		1960 (1. års eng)
Eng til slått	Fulldyrka	Atlagt utan dekkæde i 1961
	Natureng og overflatedyrka	
Kul- tur- bete	Fulldyrka	
	Natureng og overflatedyrka	
Eng ikkje nytta	Fulldyrka	Kjøpt
	Natureng og overflatedyrka	Leigt
Jordbruksareal i alt i 1961	Auke i jordbruksarealet 1959–61	Endring i jord- bruks- arealet 1959–61
	Nedgang i jordbruks- arealet 1959–61	Nydyrka
	Jordbruksareal i 1959	Annan tilgang
		Selt
		Bortleigt (avslutta leige)
		Annan avgang

Vend

Buskap pr. 20. juni 1961			Tilleggsoppgåver om planteproduksjonen		Rettleining
	Tal				
Hestar	Føl 1 og 2 år 3–16 år 17 år og over Hestar i alt Under 1 mnd. (spekalvar)	Kornavling 1960. Kornavling i alt Av dette nytta umali til før ei. mal i utan trygd Kornførdrad pr. 30. juni 1961 Overslag av avlingstop på grunn av dårlege beringstihilhøve, rekna som kornareal	Tonn (1 desimal) Dekar		Buskap pr. 20. juni 1961. Oppgåvane over buskap skal gjelda pr. 20. juni, sjølv om teljinga vert halde ein annan dag. Ta med dyr som kårfolk, tenrar o. a. eig, og som vert føra saman med dei andre dyra. Ta med dyr som er på sastra, eller som er leide bort for sumoren. Ver nøy med å føra dyra i rett aldersgruppe. Ta også med nysæddte dyr.
Storfe	1 mnd. –1 år Kviger påsette til kyr Oksar 1–2 år Oksar over 2 år Over 1 år Kviger (ikkje hatt kalv) Kyr, kalva 1 gong Kyr, kalva 2–4 gonger Kyr, kalva meir enn 4 gonger Storfe i alt Under 1 år (løm) Over 1 år Sauer i alt Under 1 år (kje) Over 1 år Geiter i alt Under 2 mnd. 2–4 mnd. 4–6 mnd. Slaktesvin over 6 mnd. Ale-svin over 6 mnd Rånar Ungpurker ¹⁾ Andre purker Svin i alt Vaksne høner Klekte 1960 Klekte før 1960 Hønekjuklinger	Haustemåtar for slåtteng m.v. Eng til slått på fulldyrka jord 1961 Fyrste slått Vent etter-slått På natureng og overflatedyrka eng til slått På kulturbeite (fulldyrka eller overflatedyrka) Vart slåtteng beita våren 1961? Føremål med planteproduksjonen Viktigaste føremål med plante-prod. på bruket Verde etter skjen siste år av planteprod. til sal og hushold Dato og underskrift av den som har fylt ut skjemaet:	Til hay (og engfra) Til silo I alt Til silo, etter høy Til silo, etter silo Set kryss Ja Nei Set kryss Før til eigenbuskap Regulert sal av planteprodikt Husholdbruk (på bruket) Ingen el. liten planteprod. Kroner	Dekar	Tilleggsoppgåver om planteproduksjonen. Kornavling 1960. Kornavlinga skal gjelda samla avling ved tresking. Saman med umali korn til før, tek ein også med korn mal i på kværn eller mølle utan trygdeordning. Under avlingstop tek ein med kornareal som ikkje vart skori hausten 1960 og etter skjen del av øker, der ein del av løv vart øydelagd. (Lo som er oppføra utsøkt, rekna ein med som tap og ikkje som umali korn til før.) Haustemåtar for slåtteng. Haustemåten gjeld engarealet 1961, slik haustinga er gjord eller tenkt gjord under normale værtihøve. Føremål med planteproduksjonen. Spørsmålet om føremål svarar ein på ved å setja kryss i ein eller fleire rubrikkar. Verdet av planteprodikt til sal og husholdbruk gjeld også tilfeldig sal og produkt til eige hushald, kårfolk og andre hushold på bruket. Oppgåva gjeld siste kalenderår eller driftsår, og verdet fører ein opp med avrunda tal.

¹⁾ Ungpurker er ikkje para, og fyrstegongs drektige purker.

Noregs offisielle statistikk, rekjkje A

Norway's Official Statistics, series A

Rekkje A

Stensilert 1962

- Nr. 43 Kriminalstatistikk. Domfelte, botlagte og påtalefritatte i 1960 *Statistics on persons convicted, fined and suspended of prosecution*
- 44 Kriminalstatistikk. Domfelte innsatt i og løslatt fra fengselsvesenets anstalter i 1960 *Convicted persons received into and released from institutions under the prison administration*
- 45 Markedstall. Bedrifter i industri og varehandel 1. november 1961 *Statistics on markets. Establishments in manufacturing and distribution*
- 46 Lønnsstatistikk for sjefolk på skip i innenriks rutefart i november 1961 *Wage statistics for seamen on ships in scheduled coastal water transport*
- 47 Markedstall. Jordbruksstellingen 20. juni 1959 og Skogbruksstellingen 1. september 1957 *Market data. Census of agriculture June 20, 1959, and Census of forestry September 1, 1957*
- 48 Forsorgsstønad og kommunal trygd 1960 *Public relief and municipal social pensions*
- 49 Lønnsstatistikk for arbeidere i offentlig anleggsvirksomhet 3. kvartal 1961 *Wage statistics for workers in public construction activity*
- 50 Norske forretningsbanker 1961 *Norwegian commercial banks*
- 51 Undervisningsstatistikk 1961—62 Folkehøgskoler *Statistics on education People's high schools*
- 52 Norske sparebanker 1961 *Norwegian savings banks*
- 53 Lønnsstatistikk for kommunale tjenestemenn pr. 1. januar 1962 *Salaries of local government employees*
- 54 Sivilrettsstatistikk 1961 *Civil law statistics*

Statistisk Sentralbyrå gjev dessutan ut skriftserien Samfunnsøkonomiske studier (SOS). I denne serien gjev ein ut resultata av etterøknader som ikkje er av reitn statistisk karakter, m. a. historiske og analytiske studiar, utførte ved Byråets forskningsavdeling. *The Central Bureau of Statistics also publishes the series «Samfunnsøkonomiske studier (SOS). This series contains reports on investigations of not merely statistical character, such as historical and analytical studies, carried out at the Research Department of the Central Bureau of Statistics.*

Stuttare utgreiingar vert gjevne i serien «Artikler» *Shorter reports in the series «Artikler».*

Statistisk Sentralbyrå gjev ut desse periodiske hefta : *The Central Bureau of Statistics publishes the following periodical bulletins:*

Statistisk månedshefte *Monthly bulletin of statistics.*

Månedssstatistikk over utenrikshandelen *Monthly bulletin of external trade.*

Statistisk ukehefte *Weekly bulletin of statistics.*

Ein kan teikna abonnement i Statistisk Sentralbyrå. For Statistisk månedshefte er prisen pr. år kr. 15,00, pr. nr. kr. 1,50. Prisen pr. år for Månedssstatistikk over utenrikshandelen er kr. 18,00, pr. nr. kr. 2,00. For Statistisk ukehefte er prisen pr. år kr. 20,00, pr. nr. kr. 0,50. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo.*

Publikasjonen kjem ut i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til sals hos alle bokhandlarar.
Pris kr. 6,00.

REKLAMETRYKK A.S - BERGEN